

**İSTANBUL İLİ ESENLER İLÇESİNİN
KAMUSAL YEŞİL ALANLARININ
PEYZAJ MİMARLIĞI AÇISINDAN
İRDELENMESİ**

UĞUR ALTINTAŞ

Yüksek Lisans Tezi

Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Murat ÖZYAVUZ

2017

T.C.
NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**İSTANBUL İLİ ESENLER İLÇESİNİN KAMUSAL YEŞİL
ALANLARININ PEYZAJ MİMARLIĞI BAKIMINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

UĞUR ALTINTAŞ

PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

DANIŞMAN : DOÇ. DR. MURAT ÖZYAVUZ

TEKİRDAĞ - 2017

Her Hakkı Saklıdır

Doç. Dr. Murat ÖZYAVUZ danışmanlığında, Uğur ALTINTAŞ tarafından hazırlanan “ İstanbul İli Esenler İlçesinin Kamusal Yeşil Alanlarının Peyzaj Mimarlığı Bakımından İncelenmesi “ isimli bu çalışma aşağıdaki jüri tarafından Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Doç. Dr. Murat ÖZYAVUZ

İmza:

Üye: Doç. Dr. Tuğba KİPER

İmza:

Üye: Doç. Dr. Suat ÇABUK

İmza:

Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu adına

Prof. Dr. Fatih KONUKCU

Enstitü Müdürü

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

İSTANBUL İLİ ESENLER İLÇESİNİN KAMUSAL YEŞİL ALANLARININ PEYZAJ MİMARLIĞI BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Uğur ALTINTAŞ

Namık Kemal Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Danışman: Murat ÖZYAVUZ

Bu araştırma, sürekli göç alan, gelişen, büyüyen metropol kenti İstanbul'un Esenler ilçesi örneğiyle kamusal yeşil alanlarının vasıflarını, durumlarını, yeterliliklerini sorgulayarak kişi başına düşen yeşil alan miktarını ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır. Alan çalışmalarında, parkların, refüjlerin, askeri alanların, dini tesislerin, okulların, kamu binalarının yerinde incelenip fotoğraflar ve imar planlarıyla birlikte irdelenerek parkların belirlenen standartlara göre değerlendirilmesi planlanmıştır. Bu veriler ile varılan sonuçta ilçe kamusal yeşil alanlarının gerek vasıf gerek ise kişi başına düşen yeşil alan standartlarının altında kaldığı gözlemlenmiştir. Parklarda ki donatı elemanlarının ilçe genelinde standartlara ve sosyo – kültürel yapıya uygun olarak seçildiği kanısına varılmıştır. Çocuk oyun alanları, spor alanları, fitness alanlarının incelenmesi sonucu ilçe genelindeki parkların çoğunlukla standartlara uygun, yeterli uygulamalarının yapıldığı görülmüştür. İlçedeki yeşil alanlarda genel itibari ile bitkisel tasarım bakımından zayıf bulunmuştur. Gerekli görülen alanlarda bitkisel tasarımların güçlendirilmesi önerisi sunulmuştur. Esenler' deki parkların çoğunda su kullanımı yoktur. Su kullanımı olan parklar da ise, çoğunluklar kullanımlar zayıf görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Peyzaj Mimarlığı, Kamusal Yeşil Alan, Esenler, İstanbul

2017, 121sf.

ABSTRACT

MSc. Thesis Landscape Architecture

EVALUATION OF PUBLIC GREEN AREAS OF LANDSCAPE IN ISTANBUL PROVINCE FROM THE LANDSCAPE ARCHITECTURE

Uğur ALTINTAŞ

Namık Kemal University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Landscape Architecture

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Murat ÖZYAVUZ

This research was prepared to reveal the amount of green space per capita by questioning the qualities, conditions and sufficiency of public green spaces with the example of Istanbul, Esenler, which is a metropolitan city that has constantly migrated and developed. It is planned that the parks will be evaluated according to the determined standards by examining the parks, refuges, military areas, religious facilities, schools, public buildings in place and photographs and zoning plans. As a result of this data, it has been observed that the public green areas of the district are below the green area standards per capita and need. It has come to the conclusion that the equipment in the parks has been selected in accordance with the standards and the socio - cultural structure in the district. Children's playgrounds, sports fields, fitness areas have been examined and it has been seen that most of the parks in the districts have adequate applications. In the green areas in the province, it is generally found to be weak in plant design. Suggestions for strengthening plant designs were presented in the areas required. Most of the parks in Esenler have no water use. In the case of parks with water use, the majority of usages are seen as weak.

Keywords: Landscape Architecture, Public Green Space, Esenler, İstanbul

2017. 121pages

İÇİNDEKİLER

	SAYFA NO
ÖZET	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER	iii
ŞEKİL LİSTESİ	vii
TABLO LİSTESİ	ix
1. GİRİŞ	1
2. KURAMSAL TEMELLER VE KAYNAK ARAŞTIRMASI	3
2.1. Açık ve Yeşil Alanlar	3
2.1.1. Açık ve Yeşil Alan Kavramı	3
2.1.2. Açık ve Yeşil Alan Önemi, İşlevi.....	5
2.1.3. Açık ve Yeşil Alan Sınıflandırılması	10
2.1.4. Açık ve Yeşil Alan Standartları.....	12
2.1.5. Açık ve Yeşil Alan Standartlarını Etkileyen Etmenler.....	15
3. ARAŞTIRMA ALANININ DOĞAL VE KÜLTÜREL ÖZELLİKLERİ	18
3.1. Doğal Özellikleri.....	18
3.1.1. Coğrafi Özellikleri.....	18
3.1.2. Topoğrafik Yapı	19
3.1.3. Jeolojik Yapı.....	21
3.1.4. Hidrolojik Yapı Arştırma Alanında Yeraltı Suyu Durumu	22
3.1.5. İklim Özellikleri	23
3.1.6. Depremsellik.....	24
3.2. Kültürel Özellikler	25
3.2.1. Tarihi	25
3.2.2. Arazi Kullanımı	26
3.2.3. Nüfus Yapısı.....	33
4. MATERYAL VE YÖNTEM	34
4.1. Materyal	34
4.2. Yöntem.....	35
5. ARAŞTIRMA	37
5.1. Esenler İlçesinin Mahallelere Göre Açık ve Yeşil Alan Durumu	37
5.1.1. Çiftehavuzlar Mahallesi.....	37
5.1.2. Namık Kemal Mahallesi.....	38
5.1.3. Davutpaşa Mahallesi.....	39

5.1.4.	Yavuz Selim Mahallesi.....	40
5.1.5.	Mimar Sinan Mahallesi	41
5.1.6.	Nenehatun Mahallesi	42
5.1.7.	Fevzi Çakmak Mahallesi	43
5.1.8.	Menderes Mahallesi.....	44
5.1.9.	Kazım Karabekir Mahallesi.....	45
5.1.10.	Fatih Mahallesi	46
5.1.11.	Tuna Mahallesi	47
5.1.12.	Birlik Mahallesi	48
5.1.13.	Kemer Mahallesi.....	49
5.1.14.	Havaalanı Mahallesi	50
5.1.15.	Turgutreis Mahallesi.....	51
5.1.16.	Oruçreis Mahallesi.....	52
5.2.	Esenler Geneli Park ve Refüjlerin Durumu	53
5.2.1.	Çiftehavuzlar Parkı	53
5.2.2.	Veterinerlik Müdürlüğü Bahçesi	53
5.2.3.	Yıldız Teknik Üniversitesi A ve B Girişleri Yeşil Alanlar	54
5.2.4.	Şehit Yakup Polat Parkı.....	55
5.2.5.	Sultan Abdülhamit Parkı	55
5.2.6.	Terazidere Metro İstasyonu Parkı.....	56
5.2.7.	İkinci Bahar (Japon) Parkı.....	57
5.2.8.	Yavuz Selim Kitap Parkı	58
5.2.9.	İbrahim Turhan Lisesi Parkı	59
5.2.10.	Mimar Sinan Muhtarlık Parkı.....	60
5.2.11.	81.Sokak Parkı.....	60
5.2.12.	Zekai Şengör Parkı	61
5.2.13.	158. Sokak Parkı.....	62
5.2.14.	Aziziye Caddesi Parkı	63
5.2.15.	Kadir Topbaş Kültür Merkezi Bahçesi.....	64
5.2.16.	Şehit İzzet Türk Parkı	64
5.2.17.	Mareşal Fevzi Çakmak Parkı.....	65
5.2.18.	Hayat Hastanesi Parkı.....	66
5.2.19.	Atışalanı Köprü Girişi Yan Refüj.....	66
5.2.20.	Menderes Bölge Parkı	67
5.2.21.	Dört Yol Merkez Camii Bahçesi	68
5.2.22.	Dijital Kütüphane Parkı	68
5.2.23.	302.Sokak Parkı.....	69

5.2.24.	Tem Bağlantı Yolu Refüj ve Karbeyaz Parkı	70
5.2.25.	Fatih 241.Sokak Parkı	70
5.2.26.	Gazi Şenol Parkı	71
5.2.27.	Şehit Celal Demir Parkı	72
5.2.28.	Esenler Belediyesi Kültür Merkezi Bahçesi	72
5.2.29.	Tuna Vadisi Şelale Parkı	73
5.2.30.	Türk-İsveç Okulu ve Meslek Lisesi Yamacı	74
5.2.31.	Çinçindere Caddesi Orta ve Yan Refüj	74
5.2.32.	Tem Bağlantı Yolu Yan Refüj (Menfez).....	75
5.2.33.	Deprem Parkı	76
5.2.34.	Yürüyüşyolu Parkı	76
5.2.35.	Birlik Durak Arkası Parkı	77
5.2.36.	Birlik Mah. Köyiçi Mevkii Orta Refüj	78
5.2.37.	Mehmet Akif Ersoy Caddesi Refüjler	78
5.2.38.	Bilal-i Habeşi Cami Parkı	79
5.2.39.	Stadyum Bahçesi	80
5.2.40.	Kemer Parkı	80
5.2.41.	Kemerli Giriş Parkı	81
5.2.42.	943. Sokak Parkı	82
5.2.43.	Güneştepe Camii Parkı	82
5.2.44.	Atışalanı Mezarlık Önü Refüj	83
5.2.45.	Taşocağı Caddesi Parkı	83
5.2.46.	Havaalanı Bölge Parkı	84
5.2.47.	Gazi Caddesi Yan Refüj	85
5.2.48.	400. Sokak Parkı	86
5.2.49.	Şehit Sedat Karaçor Parkı	87
5.2.50.	Anadolu Caddesi Parkı	87
5.2.51.	Yüzyıl Parkı	88
5.2.52.	Kurudere Parkı	89
5.2.53.	Turgutreis Muhtarlık Parkı	89
5.2.54.	Esenler Düşünce Merkezi Parkı	90
5.2.55.	Esenler Metro Girişi	91
5.2.56.	Menderes Metro Yanı Parkı	91
5.2.57.	702. Sokak Parkı	92
5.2.58.	1006. Sokak Parkı	93
5.2.59.	1118. Sokak Parkı	93
5.2.60.	Esenler Belediyesi Bahçesi	94

6. SONUÇ VE ÖNERİ	95
7. KAYNAKLAR.....	99
8. EKLER.....	102
9. ÖZGEÇMİŞ.....	108

ŞEKİL LİSTESİ

SAYFANO

Şekil 2.2 :Nüfusu 500 000' in üstündeki kentler için kabul edilen aktif ve pasif alan gereksinimlerinin standartları (Şahin ve Barış 1998).....	14
Şekil 2.3 :Türkiye şartlarına göre açık ve yeşil alan standartları.....	15
Şekil 3. 1:İstanbul İlinin Türkiye Ve Marmara Bölgesi İçindeki Konumu ..18Şekil 3. 2:Esenler Mahalle Haritası	19
Şekil 3. 3:Esenler yükseklik haritası (Mikrobölgeleme Projesi Sonuç Raporu, 2006, İBB)....	20
Şekil 3. 4:Esenler eğim haritası (Mikrobölgeleme Projesi Sonuç Raporu, 2006, İBB)	20
Şekil 3. 5 :Marmara Bölgesinin Jeolojik Durumu.....	21
Şekil 3. 6 :Esenler'in jeoloji haritası	21
Şekil 3. 7 :Esenler yer altı suyu haritası	23
Şekil 3. 8: İstanbul'un Deprem Riski Haritası (İstanbul'da deprem riski analizi")	25
Şekil 3. 9: Eski Esenlerden Bir Kare (esenler.bel.tr/tr/içerik/244/1776/değişimin-sembolü-dörtüyol.asp).....	26
Şekil 3. 10: 1/5000 ölçekli Plan Ulaşım Kademelenmesi ve Ulaşım Şeması (Aydın 2014)....	28
Şekil 3. 11:Konut alanlarında yapılaşma grafiği (1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı)	29
Şekil 3. 12 :Esenler'de ticaret alanları dağılımı grafiği (1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı)	30
Şekil 3. 13 : 1/5000 Ölçekli Plandaki Ticaret Alanlarının Dağılımı (1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı).....	30
Şekil 4. 1: Akış şeması	36
Şekil 5. 1: Çiftelhavuzlar mahallesi haritası	37
Şekil 5. 2: Namık Kemal mahallesi haritası	38
Şekil 5. 3: Davutpaşa mahallesi haritası.....	39
Şekil 5. 4Yavuz Selim mahallesi haritası	40
Şekil 5. 5: Mimar Sinan mahallesi haritası.....	41
Şekil 5. 6: Nenehatun mahallesi haritası	42
Şekil 5. 7: Fevzi Çakmak mahallesi haritası	43
Şekil 5. 8: Menderes mahallesi haritası.....	44
Şekil 5. 9: Kazım Karabekir mahallesi haritası	45
Şekil 5. 10: Fatih mahallesi haritası.....	46
Şekil 5. 11: Tuna mahallesi haritası.....	47
Şekil 5. 12: Birlik mahallesi haritası	48
Şekil 5. 13: Kemer mahallesi haritası.....	49
Şekil 5. 14: Havaalanı mahallesi haritası	50
Şekil 5. 15: Turgutreis mahallesi haritası	51
Şekil 5. 16: Oruçreis mahallesi haritası	52
Şekil 5. 17: Çiftelhavuzlar parkından görünümler	53
Şekil 5. 18: Veterinerlik Müdürlüğü bahçesinden bir görünüm.....	54
Şekil 5. 19: Y.T.Ü. A ve B girişleri yeşil alanlarından görünümler	54
Şekil 5. 20: Şehit Yakup Polat parkından görünümler	55
Şekil 5. 21: Sultan Abdülhamid parkından görünümler	56
Şekil 5. 22: Terazidere Metro parkından görünümler	57
Şekil 5. 23: İkcibahar parkından görünümler	57
Şekil 5. 24: Yavuz Selim Kitap parkından görünümler.....	58
Şekil 5. 25: İbrahim Turan Lisesi parkından görünümler	59
Şekil 5. 26: Mimar Sinan muhtarlık parkının eski ve yeni görünümüleri	60
Şekil 5. 27: 81.sokak parkından görünümler.....	61

Şekil 5. 28: Zekai Şengör parkından görünüm	62
Şekil 5. 29: 158.Sokak parkından görünüm	62
Şekil 5. 30: Aziziye caddesi parkından görünüm	63
Şekil 5. 31: Kadir Topbaş Kültür Merkezi bahçesinden görünüm	64
Şekil 5. 32: Şehit İzzet Türk parkından görünüm	65
Şekil 5. 33: Mareşal Fevzi Çakmak parkından görünüm	65
Şekil 5. 34: Hayat Hastanesi parkından bir görünüm	66
Şekil 5. 35: Atışalanı köprüsü girişi ya refüjden bir görünüm	67
Şekil 5. 36: Menderes bölge parkından bir görünüm	67
Şekil 5. 37: Dört Yol merkez camii bahçesinden görünüm	68
Şekil 5. 38: Dijital kütüphane bahçesinden görünüm	69
Şekil 5. 39: 302.sokak parkından görünüm	69
Şekil 5. 40: Tem bağlantı yolu refüjden görünüm	70
Şekil 5. 41: 241.sokak parkından görünüm	71
Şekil 5. 42: Gazi Şenol parkından görünüm	71
Şekil 5. 43: Şehit Celal Demir parkından görünüm	72
Şekil 5. 44: Esenler Kültür Merkezi bahçesinden görünüm	73
Şekil 5. 45: Tuna Vadisi Şelale parkından görünüm	73
Şekil 5. 46: Türk-İsveç Okulu ve meslek lisesi yamacından görünüm	74
Şekil 5. 47: Çiçindere caddesi orta ve yan refüjlerden görünüm	75
Şekil 5. 48: Tem bağlantı yolu yan refüjden görünüm	75
Şekil 5. 49: Deprem parkından görünüm	76
Şekil 5. 50: Yürüyüş yolu parkından görünüm	77
Şekil 5. 51: Birlik durak arkası parkından görünüm	77
Şekil 5. 52: Köyiçi orta refüjden görüntü	78
Şekil 5. 53: Deprem parkı karşısı yan refüjden bir görüntü	79
Şekil 5. 54: Bilal-i Habeşi parkından görünüm	79
Şekil 5. 55 : Stadyum bahçesinden görüntü	80
Şekil 5. 56: Kemer parkından görünüm	80
Şekil 5. 57: Kemerli giriş parkından görünüm	81
Şekil 5. 58: 943.sokak parkından bir görünüm	82
Şekil 5. 59: Güneştepe camii parkından görünüm	82
Şekil 5. 60: Atışalanı mezarlık önü refüjden görünüm	83
Şekil 5. 61: Taşocağı caddesi parkından görünüm	84
Şekil 5. 62: Havaalanı bölge parkından görünüm	84
Şekil 5. 63: Gazi caddesi yan refüjden bir görüntü	85
Şekil 5. 64: 400.sokak parkından görünüm	86
Şekil 5. 65: Şehit Sedat Karaçor parkından bir görünüm	87
Şekil 5. 66: Anadolu caddesi parkından görünüm	87
Şekil 5. 67: Yüzyıl parkından görünüm	88
Şekil 5. 68: Kurudere parkından görünüm	89
Şekil 5. 69: Turgutreis muhtarlık parkından görünüm	90
Şekil 5. 70: Esenler Düşünce Merkezi parkından görünüm	90
Şekil 5. 71: Esenler Metro girişinden görünüm	91
Şekil 5. 72 : Menderes Metro yanı parkından görünüm	92
Şekil 5. 73: 702. Sokak parkından bir görünüm	92
Şekil 5. 74: 1006. Sokak parkından bir görünüm	93
Şekil 5. 75: 1118. Sokak parkından görünüm	93
Şekil 5. 76: Esenler Belediyesi Bahçesi	94

TABLO LİSTESİ

Tablo 2 .1:Konumları açısından kentsel açık ve yeşil alanlar (Yaman 2000).	4
Tablo 3. 1: Esenlerde arazi kullanımı ((1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı))	27
Tablo 3. 2: 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Yapılaşma Nizamı (1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı)	29
Tablo 3. 3: Donatı alanlarının alansal dağılımı (1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı)	32
Tablo 3. 4: Esenler mahalle nüfusları	33
Tablo 4. 1: Esenler ilçesinin mahallelerinin idari bölünüşüne göre alanları ve oranları (1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı)	35
Tablo 5. 1: Çiftelavuzlar mahallesi yeşil alanları	37
Tablo 5. 2: Namık Kemal mahallesi yeşil alanları	38
Tablo 5. 3: Davutpaşa mahallesi yeşil alanları	39
Tablo 5. 4: Yavuz Selim mahallesi yeşil alanları	40
Tablo 5. 5: Mimar Sinan mahallesi yeşil alanları	41
Tablo 5. 6: Nenehatun mahallesi yeşil alanları.....	42
Tablo 5. 7: Fevzi Çakmak mahallesi yeşil alanları.....	43
Tablo 5. 8: Menderes mahallesi yeşil alanları	44
Tablo 5. 9: Kazım Karabekir mahallesi yeşil alanları	45
Tablo 5. 10: Fatih mahallesi yeşil alanları.....	46
Tablo 5. 11: Tuna mahallesi yeşil alanları.....	47
Tablo 5. 12: Birlik mahallesi yeşil alanları	48
Tablo 5. 13: Kemer mahallesi yeşil alanları	49
Tablo 5. 14: Havaalanı mahallesi yeşil alanları.....	50
Tablo 5. 15: Turgutreis mahallesi yeşil alanları	51
Tablo 5. 16: Oruçreis mahallesi yeşil alanları	52

ÖNSÖZ

Bu çalışmada, ülkemizin her geçen gün daha fazla yapılaşma ve sanayi açısından gelişerek yeşil alanlarını kaybeden metropol kenti İstanbul' un Esenler ilçesindeki kamusal yeşil alanlarının bir peyzaj mimarı gözüyle doğrularını yanlışlarını, eksilerini artılarını, yeterliliklerini inceleyerek, ilçede kişi başına düşen yeşil alanların saptanması ve standartlara uygunluğu araştırılmıştır.

Bu çalışmam süresince bana yol gösterici olan, yardımlarını esirgmeden değerli eleştirileri ile tezimi başarı ile tamamlamamda büyük pay sahibi olan tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Murat ÖZYAVUZ' a şükranlarımı ve teşekkürlerimi sunarım. Alan çalışmaları, veri toplamamda tezime vesile olan, sorularıma sabırla cevap veren Esenler Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü personellerine teşekkür ederim. Dersleri tamamlamam ve tezi hazırlamam süresince gösterdiği anlayıştan ve desteklerinden dolayı iş arkadaşım ve şefim İsa GÜNEY' e teşekkürlerimi sunarım. Bana, tanıdığım günden beri destek olan değerli meslektaşım ve saygıdeğer büyüğüm Hakan USLU' ya teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca sıkılıp pes ettiğim anlarda beni motive edip, sona ulaşmamda yardımcı olan değerli meslektaşlarım Çağla TURAN ve Nefise GÜNEY' e minnettarım. Yüksek lisans eğitimine başladığımız günden beri sürekli bana katlanan dönem arkadaşların Bihter KAHYAOĞLU, Elif AYGÜN ve Hande ERDİNÇ ACAR' a teşekkür ederim. Yaşamımın her anında, her daim arkamda duran ve desteklerini bir an olsun eksik etmeyen sevgili annem Sabahat ALTINTAŞ, babam Kâmil ALTINTAŞ ve canım kardeşim Simge ALTINTAŞ' a çok teşekkür ederim. Çalışmam süresince bana katlanan, sabırla ve karşılıksız destek ile inanarak yanımda olan her yardıma koşan sevgili nişanlım Esra IŞILGAN'a teşekkürü bir borç bilirim.

1. GİRİŞ

Kentlerin insan sağlığı açısından olumlu ve yaşanabilir koşullara sahip mekânlar olarak belirlenmesinde açık ve yeşil alanların önemi büyüktür. 19.Yüzyıl Sanayi Devrimi ile başlayan sanayileşme ve kentleşme sürecinde, özellikle kentsel alanlarda hızla nüfus artışına bağlı olarak yapı yoğunlukları artarken, kentsel arsa ve arazi değerleri yüksek boyutlara ulaşmıştır. Yoğun kent yaşamının baskısı altında bulunan kent insanının psikolojik açıdan dinlenmesi, rekreatif faaliyetlerde bulunması ve sosyo - kültürel açıdan gelişimi üzerine açık ve yeşil alanların etkisi büyüktür. Ancak açık ve yeşil alanlar kentsel yerleşimler tarafından sürekli tüketilmekte ve hızla kimlik değiştirdiği her geçen gün daha fazla hissedilmektedir. Açık alan, kent geleneğinin gerekli kısımlarından biridir. Açık alanlar, sosyal kaynaşmayı sağladığı, toplumsal gelişmeyi körüklediği, ekonomik amaç ve aktiviteleri desteklediği için önemlidir.

Avrupa kentlerinde endüstri devrimiyle hızlanan yoğun göç süreci, ülkemizde de cumhuriyet dönemiyle hızlanmış, günümüze kadar artarak hızlanmaya devam etmiştir. Bu süreç içerisinde kentlerimizde yeterince fiziksel planlama çalışmaları yapılmamış, kontrolsüz yapılaşma, bunun sonucunda da doğadan tamamen kopmuş yapı ve yeşil alan dengesi bozulmuş kentler ortaya çıkmıştır.

Uluslararası boyutta çevre kavramını gündeme gelmesi ile çevre tahribatının önlenmesi ve doğal çevre ile yaşama ortamının korunması ve yaşatılması yönünde ki çalışmalar hız kazanmıştır. Bu kapsamda UNESCO, UNICEF, HABITAT gibi uluslararası kuruluşlar tarafından “Dünya Doğal ve Kültürel Mirası Koruma Alanları” saptanırken; kent yaşamına hizmet edecek, sağlıklı ve yaşanabilir çevre oluşumuna katkıda bulunabilecek, kentsel ve bölgesel ölçekte açık ve yeşil alan sistemleri kurulması yönünde uygulama ve planlama çalışmaları hızlanmıştır (Özcan 2000).

Düzensiz gelişmenin doğal bir sonucu olarak, çeşitli kullanışlar için uygun ve yeteri kadar alan ayrılmamış olması, değişik karakterli bölgelerin birbiri içerisine girmesine ve aralarında tampon yeşil alanların yer almamasına neden olmuştur. Modern kentin iş hayatında ve yaşam şartlarındaki makineleşme ve hızlı tempo, günümüz kent hayatının zenginliklerini giderek her türlü yaş ve toplum gruplarına yeniden canlılık kazandıracak rekreasyon için

gerekli olan, aynı zamanda çeşitli fonksiyonları olan açık alanlara karşı gittikçe büyüyen bir gereksinme yaratmıştır.

Kentleşme ve beraberinde gerektirdiği çevresel değişimlerle birlikte, açık alanlar bozulan doğa- insan ilişkilerini yeniden kurmak için kentlerde önemli bir rol üstlenmişlerdir (Yiğiter 2001).

Kesim (1996)'e göre; kentleşme sürecinde tüm fonksiyonlar (yerleşim, ticaret, endüstri, kültür, rekreasyon vb.) dengeli bir biçimde dağıtılmalıdır. Kentlerimizde son yıllarda görülen hızlı ve çarpık büyüme yeşil alanların korunması yönünden büyük sorunlar yaratmaktadır. Kentlerimiz hızla kimlik değiştirirken, kişi başına düşen açık ve yeşil alan miktarı günden güne azalmaktadır (Etlü 2001).

Bu çalışmada amaç, İstanbul İline bağlı Esenler ilçesinin mevcut açık ve yeşil alan durumu, doğru ve yanlış uygulamaları ortaya çıkarmak, ulaşılan doğrultular sonucunda gerekli önlemleri sunmaktır.

2. KURAMSAL TEMELLER VE KAYNAK ARAŞTIRMASI

2.1. Açık ve Yeşil Alanlar

2.1.1. Açık ve Yeşil Alan Kavramı

Açık alanlar insanın yaşantısını sürdürdüğü, üzerinde yapı yapılmış kapalı mekanların dışında kalan doğal olarak bırakılmış, ya da tarım ve konut dışı dinlenme amaçlarına ayrılmış kent parçasıdır. Yeşil alanlar kent ve kasabalarda insanların dinlenmesine, çocukların oynamasına ayrılan ve bu yerlerin başka kullanımlarla işgal edilmesini engellemek amacıyla kent yöneticilerince düzenlenen gezinti yolu gibi ortak kullanım alanlarıdır (Durmuş 1983).

Ergin (1989)'e göre Kent Planlama Bilim Dalı'nda sektör olarak ele alınan açık yeşil alanları yönlendiren temel kavram "Dinlenim" kavramıdır. Sadece 15.05.1979 günlüğü ve 7.17491 sayılı kararnamede Sosyal Altyapı tanımlaması adı altında toplanan açık ve yeşil alanlar içinde "Ağaçlandırma" ayrı bir kategori olarak görülmektedir (Tercan 1994).

Açık alanlara ilişkin şu iki kavramı ayırt etmek mümkündür. Eğer açık alanları fonksiyon açısından ele alırsak, açık kavramı geniş anlamda yeşil kavramı ile aynı olacaktır. Boş alanları inşa edilmemiş alanlar, yeşil alanları da fiziki yönden açık olmayan, fakat fonksiyon yönünden açık alan olarak kabul edebiliriz. Burada açıklık kavramı kurallandırma kavramı ile ortak kullanılmalıdır. Eğer açık alan tanımı fiziki yönden ele alınırsa bu "devamlı ve belirlenmiş hiçbir kullanıma ayrılmamış fakat geçici birçok fonksiyonlar, (oyun, sergi, pazaryeri, meydan) yerine getirilebilen inşa edilmemiş boş alanlar" olarak tanımlanır (Şahin ve Barış 1998).

Açık alan olarak, meydanlar, kavşaklar, çocuk bahçeleri, oyun ve spor alanları, parklar, botanik ve hayvanat bahçeleri ile eğlence merkezleri kabul edilebilmektedir. Bir kenti çevreleyen bölge parkları, büyük açık alanlar, büyük bulvar yeşillikleri, su kıyısı açıklıkları, göller, hava alanları, yeşil kuşaklar, milli parklar, doğa koruma alanları da kentin açık ve yeşil alanlarındandır (Uzun 1990; Yeşil 2000).

Öztan (1980)'a göre, kentin fiziksel yapısı, genel anlamda kitle ve boşluklardan oluşur. Kitleleri kent yapıları, boşlukları ise ulaşım arterleri ve açık alanlar meydana getirir. Bir kentin ulaşım ağını yaya yolları, oto yollar, bulvarlar, tramvay ve demiryollarının kent

içinde kalan kısımları oluşturmaktadır (Uzun 1990; Yeşil 2000).

Geniş bir ölçekte açık yeşil alanlar nehir vadileri veya derin vadiler, özel veya kamusal alanlar gibi rekreasyonel aktiviteler için ayrılmış, çok amaçlı fonksiyonları içinde barındıran alanlardır. Aynı zamanda açık – yeşil alanlar; oturma, çalışma, ulaşım, teknik altyapı ve sosyal – kültürel alanlar ile birlikte kentsel alanları oluşturan 5 temel fonksiyon alanından birisidir (Çetiner 1972; Özcan 2000).

Açık alanlar mülkiyeti kime ait olursa olsun üzerinde yapı bulunmayan su yüzeylerini de içeren açıklık yerleridir. Yeşil alanlar ise tarım ve diğer işletme binaları dışında kalan düzenlemelerle genelde topluma yararlı hale getirilmiş yerlerdir. Aktif yeşil alanlar, genel karakterleri yönünden bedensel veya sportif aktiviteleri görme isteklerine hizmet ederler. Pasif yeşil alanlar ise daha çok oturma, dinlenme ihtiyacına cevap veren alanlardır. Ritche (1982)' e göre; (Yaman 2000).

Tablo 2 .1:Konumları açısından kentsel açık ve yeşil alanlar (Yaman 2000).

KENTSEL AÇIK VE YEŞİL ALANLAR	
Genel Açık Alanlar	Okul, hastane, yurt, fidanlık, cami gibi resmi alanlara ait yeşillikler.
	Yol kenarı yeşillikleri, botanik ve hayvanat bahçeleri, orman ve mezarlık gibi pasif alanlar.
	Spor alanları, çocuk bahçeleri, plajlar, kamp alanları, doğa koruma alanları ve parklar gibi aktif alanlar
Yeşil Elemanlar	Ağaçlar ve Çalılar
Özel Açık Alanlar	Ev bahçeleri, toplu konut bahçeleri, ev avluları.
	Özel golf alanları
	Çatı bahçeleri, teraslar, garaj yeşillikleri gibi çatı nitelikli yeşil alanlar

Yapılanmamış alanlar olarak açık alanlar, kentsel dokuda ve kentin çevresinde fiziksel sınırlar oluşturarak şehirlerin doğal kimliklerini ve peyzaj özellikleri sürdürmelerini sağlayan, kırsal alanlara rekreasyonel potansiyel kazandıran alanlardır (Alkay 1997).

Yeşil alanlar ise, kentsel alan içinde estetik, eğitimsel, rekreasyonel, kültürel ve sürdürülebilir arazi kullanışlarına yönelik olarak çok amaçlı planlanan, tasarlanan, bu amaçla inşa edilen ve yönetilen kamuya ait alanlar ya da özel mülkiyet alanlarıdır (Alkay 1997).

Kentli için önemli olan açık ve yeşil alanların yeteri kadar önemsenmemiş olmasının nedeninin “toplum kültürünün tarihi yapısından” kaynaklandığını söylemektedir. Bunun en önemli nedeni ise halkın kentlerde doğrudan ve dolaylı olarak topluca kullanabileceği gerçek anlamda bir açık ve yeşil alan tanımından yoksun olmasıdır. Kentlilerin çoğu ve kültürlü kesimi bile bir kent parkını boş zamanında gideceği yalnız gazino, lunapark, çay bahçesi hatta otopark olarak görmektedir (Altınel 1998).

Kentsel yeşil alanlar kentin yerleştiği doğal çevrenin, kentin yakın çevresindeki ve kent içindeki uzantıları olarak kentlilere bitki örtüsü ve diğer canlılarıyla doğayı sunarlar. Kentsel açık alan ise tabanı kısmen ya da tamamen döşeme malzemesi ile kaplı bulunan dolaşım alanları ve dış kullanım alanları olarak tanımlanabilmektedir (Şahin ve Barış 1998).

Açık ve yeşil alanlar genel olarak; insanların yaşantısını sürdürdüğü kent ve kasabalarda, üzerine yapı yapılmış alanlar dışında kalan ya doğal durumda bırakılmış ya da tarımsal ve konut dışı dinlenme amaçlarına ayrılmış, insanların gezmesine ve çocukların oynamasına ayrılmak için kent yönetimlerince düzenlenen gezilik, ağaçlı yol gibi ortak kullanım alanlarıdır (Keleş 1990).

Bu genel tanımlardan hareketle açık alanlara ilişkin şu iki kavramı ayırt etmek mümkündür. Eğer açık alanları fonksiyon açısından ele alırsak, açık kavramı geniş anlamda ‘boş’ veya ‘yeşil’ kavramı ile aynı olacaktır. Boş alanları inşa edilmemiş alanlar, yeşil alanları da fiziki yönden açık olmayan, fakat fonksiyonları yönünden açık alan olarak kabul edebiliriz (Şahin ve Barış 1998).

2.1.2. Açık ve Yeşil Alan Önemi, İşlevi

Yeşil alanlar günümüzde artık, önemle ele alınmaktadır. Yeşil alanlar kaybedilmekte olan doğanın yeniden yakalanmaya çalışıldığı yerlerdir. Soluyan canlıların en önemlisi olarak da insanın, bu nedenle yeşil alanlar yaşam yerleridir de denilebilir. Çarpık kentleşme, sanayileşme, endüstrileşme ile birlikte ortaya çıkan çevre sorunlarının çözümünde en önemli çözüm yolu olarak yeşil alanlar belirlenmelidir. Çünkü kentin ya da insanın yeniden kazanılma (rekreasyon) ortamları olarak tüm dünyada yeşil alanlar başta gelmektedir (Erdem

ve ark. 1998 ve Yiğiter 2001).

Büyük kentlerde yaşayan insanlar için, birinci derecede sağlık şartları yönünden önem taşıyan açık ve yeşil alanlar, kentin dokusuna ilişkin fonksiyonel ve estetik gereksinimler için zorunlu bir arazi kullanım biçimidir. Açık ve yeşil alanlar kentin birçok fiziksel, psikolojik sağlık sorunları için çok yönlü görevleri yerine getirir. Özellikle büyük kentlerde yaşayanların soluk alma yerleri olduğu gibi; kentin psikolojik ve sağlık şartları yönünden yıpratıcı etkilerinden kurtulmak için sığınılacak bir barınak; yaya ve taşıt trafiğini düzenleyen vasıta durumlarındandır; kent bütünlüğüne fiziksel denge sağlarlar; yerleşim alanlarına mikroklimatik özellik kazandırır; havanın kirlenmesini önler; ışık, hava, gürültü ve yaya güvenliği için önemli bir rol oynarlar; rekreasyonel amaçlar için organize edilmiş dış mekanı sağlarlar; yerleşim alanlarına organik bir doku ve estetik değerler kazandırır (Öztan 1974).

Uzun (1987)'a göre kentin fiziksel yapısının dengeli olabilmesi için; açık ve yeşil alanların kent nüfusu için yeterli şekilde planlanması ve kent içindeki dağılımlarının ise kentin nüfus ve yapı yoğunluğuna uygun olarak düzenlenmesi gerekmektedir (Tercan 1994).

Açık ve yeşil alanlar kentlerin doğayla ilişkilerini sürdürmelerine olanak tanımaktadır. Ayrıca açık ve yeşil alanlar çok amaçlı oldukları için içlerinde her yaştaki insanlar için çeşitli olanaklar ve farklı aktiviteler sunmaktadır. Bu nedenle kentli açısından önemini göz ardı edilmemesi, eskileri korunurken ve geliştirilirken yenilerinin hem büyüklük hem de işlevsel olarak gereksinimlere cevap verecek şekilde planlanması, tasarlanması ve uygulanması gerekmektedir (Erbatmaz 1999).

Açık ve yeşil alanların günümüzde önemi gittikçe artmaktadır. Çarpık kentleşme sanayileşme, endüstrileşme ile birlikte ortaya çıkan çevre sorunlarının çözümünde en önemli çözüm yolu olarak yeşil alanlar olarak belirlenmelidir. Çünkü kentin ya da insanın yeniden kazanılma ortamı olarak; artık tüm dünyada yeşil alanlar başta gelmektedir (Erbatmaz 1999).

Açık alanlar kent yaşamında özellikle yaşam kalitesinin yükseltilmesinde yeni olanaklar sağlanması açısından çok büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle alan kullanım planlamalarında, çevre kalitesinin artırılmasında iyi bir biçimde düzenlenmiş yeterli açık alanlara mutlak gereksinim duyulmaktadır. Açık alanlar özellikle kentlerde yapısal gelişmeleri kontrol altında tutabilen elemanlar olarak kabul edilir. Açık ve yeşil alanlar birbirleri ile bağlantılı olarak, kentsel bölümlenimin önemli elemanıdır. Doğal ve tarihsel potansiyele göre yeşil alan sistemi oluşumu kentin oluşum modelini ortaya koyar. Aynı

zamanda, kentsel gelişmeyi zorunlu kılan gereksinimlerde (endüstri gibi) yeşil alan sistemini etkiler (Yaman 2000).

Açık ve yeşil alanların işlevi aşağıdaki gibi sıralanabilir:

➤ **Sosyal ve Psikolojik İşlevleri;**

Açık ve yeşil alanlar, yılın belirli günlerde sosyal ve politik faaliyetlere zemin oluşturan bir mekan olarak hizmet görürler, kent halkının bir araya gelmesini ve toplanmasını sağlarlar (Bayraktar 1973; Tercan 1994).

Açık ve yeşil alanlar kent içindeki bir insanla çevresi arasında ölçü yönünden denge kurarlar. Kent insanın içinde dolaşabileceği, kenarlarına dokunabileceği, kenarlarına dokunabileceği ve kendi ölçüsüyle uygun mekanları sağlarlar (Öztañ 1968).

Açık ve yeşil alanlar, kent içinde kırsal peyzajı temsil ederek, kentin yoğun yapı kitleleri arasında doğadan uzaklaşmış, doğaya özlemi olan kent insanına doğal peyzaj özelliklerini ve güzelliklerini sunarlar. Böylece kentin doğa ile ilişkisini korumanın yanında kette yaşayanlara da fiziki ve psiko-hijyenik yararlar sağlarlar. İnsanların ruhsal benliklerini etkiler, mekana bağlılığını artırır (Çetiner 1972; Tercan 1994).

➤ **Fiziksel ve Ekonomik İşlevleri;**

Açık ve yeşil alanlar kentlerin yapılarında fiziksel işlevleri açısından önemli rol oynamaktadır. Karakter bakımından farklı bölgeleri birbirinden ayırma olanakları olduğu gibi kontrastlık yaratarak fiziksel dengenin sağlanmasında etkindirler (Bayraktar, 1973). Yeşil alanlar değişik arazi kullanım bölümleri arasında tampon görevi görmektedirler. Yapı sayısı ve yoğunluğu ayrıca kent gelişimini denetim altına almaktadır. Açık ve yeşil alanlar güçlü bir toplum bilincinin gelişmesine yardımcı olmaktadır. Açık ve yeşil alanlar doğa bilincinin gelişmesine de yardımcı olur (Bayraktar 1973).

Mimari elemanlar için yerleşme alanı sağlarlar. Açık ve yeşil alanlar, insan yapısı mimari elemanlar için yerleşme alanını sağlarlar. Böyle bir alan içine yerleştirilmiş yapının görünüşünü ve mimari özelliklerini daha belirgin bir şekilde ortaya koyar. Burada önemli olan husus mimari elemanların geometrik yapıları ile arazinin doğal formu arasında güzel ve hoş giden ilgiyi fiziksel yönden kurabilmektedir (Öztañ 1968).

Sirkülasyon için kolaylık sağlarlar. Açık ve yeşil alanlar araç ve yaya trafiği için

kentin her tarafına girişi kolay ve emniyetli bir sirkülasyonu sağlarlar. Ayrıca tek başına hizmet veren açık ve yeşil alanlar ise yakınlarındaki binalara ve caddelere insanlar ve araçlar için giriş kolaylığı sağlarlar (Özta 1968).

Açık ve yeşil alanlar, toprakta suyu depolayarak taban suyunun zenginleşmesini sağlarlar ve erozyonu önlerler. Kent çevresindeki açık ve yeşil alanlar, özellikle ormanlar, yüzey akışını azaltarak toprağın suyu depolanmasını ve taban sularının zenginleşmesini sağlarlar. Ayrıca, yüzey akışının azalması erozyonu da önler. Bu yüzden kaliteli ve yeterli suyun tamamını ve erozyon kontrolü açısından kent çevresindeki yağış toplama havzalarının (göl, bent, baraj, dere) ormanlarla kaplı olması sağlanmalıdır (Eruz 1988).

Kentin fiziksel yapısında mutlak bir işlev gereğı olarak kentin içinde ve çevresinde yer alan tarım alanları, taze ve ekonomik değere sahip ürünler üreterek kente faydalı olurlar. Açık ve yeşil alanlar ekolojik dengenin korunduğı, geleceğe yönelik sağlıklı kentler içinde yaşam ortamları olarak bilinmelidir. O nedenle bu yaşam ortamlarının canlılık demek olan biyolojik – ekolojik işlevleri, kentin biçimlenmesinde önemli katkısı olan fiziksel işlevleri, kentin günlük yaşamla gelen stres ve birikimlerden kurtularak yenilenmesine yarayan rekreasyonel işlevleri ve özellikle kent planlamasında göz ardı edilmemelidir (Yılmaz ve ark. 2002).

➤ **Ekolojik ve Meteorolojik İşlevleri;**

Açık ve yeşil alanlar kente ışık ve temiz hava sağlarlar. Açık ve yeşil alanlar, kentin içinde ve çevresinde artmakta olan endüstriyel tesisler, konutlar ile motorlu taşıtlardan çıkan insan sağlığı için zararlı gazlardan ve tozdan kirlenen kentin havasını temizleyerek kente ışık ve temiz hava sağlarlar. Böylece kente yaşayanların güneş ışınlarından yeterince yararlanmasını sağlarlar. Bu yüzden açık ve yeşil alanlara, doğal filtre ve absorbent işlevlerinden dolayı kentlerde yeteri kadar yer verilmelidir. Açık ve yeşil alanlar gürültüyü absorbe ederler. Kentin yerleşim alanları arasındaki geniş açık ve yeşil alanlar, ulaşım arterleri ve endüstriyel bölgeler çevresindeki tampon durumundaki yeşil şeritler çeşitli aktiviteleri birbirinden ayırırlar, gürültüyü absorbe ederler ve gürültüye karşı barikat görevini görürler. Açık ve yeşil alanlar trafiğı düzenleyerek yayalar için güvenliği sağlarlar. Kent içindeki açık ve yeşil alanlar, araç trafiğini; yaya, rekreasyon ve yerleşim alanlarından ayırarak insanlar için trafik yönünden gereken güvenceyi sağlarlar (Özta 1968).

Açık ve yeşil alanlar kent içinde ve çevresinde hava hareketlerine olanak sağlar. Kent ortamındaki hava sıcaklığı ile kent çevresi arasındaki sıcaklık farkı 5 derecenin üzerine

çıkması halinde oluşan basınç farkı, kente yönelik bir hava akımının oluşmasına neden olur. Bu yüzden kent çevresinde yeşil alanların bulunması, bunların yeşil şeritlerle kentin için kadar uzanması ve kent içindeki açık ve yeşil alanlara bağlanması kent içinde temiz havayı çekmesi bakımından önemlidir, Çünkü yeşil alanlar yerleşim alanlarına göre daha yavaş ısınır ve böylelikle hava dolaşımı için gerekli basınç sağlanmış olur. Bu kent ikliminin ıslahında çok önemli bir araçtır (Eruz 1988).

Açık ve yeşil alanlar kent içinde ve çevresinde hava hareketlerine olanak sağlar. Kent ortamındaki hava sıcaklığı ile kent çevresi arasındaki sıcaklık farkı 5 derecenin üzerine çıkması halinde oluşan basınç farkı, kente yönelik bir hava akımının oluşmasına neden olur. Bu yüzden kent çevresinde yeşil alanların bulunması, bunların yeşil şeritlerle kentin için kadar uzanması ve kent içindeki açık ve yeşil alanlara bağlanması kent içinde temiz havayı çekmesi bakımından önemlidir, Çünkü yeşil alanlar yerleşim alanlarına göre daha yavaş ısınır ve böylelikle hava dolaşımı için gerekli basınç sağlanmış olur. Bu kent ikliminin ıslahında çok önemli bir araçtır (Eruz 1988).

Açık ve yeşil alanlar içindeki hacimli ağaçları ile buldukları mekanları yağmur ve dolu yağışlarından, kar fırtınalarından, nemi muhafaza ederek dona karşı korurlar, buharlaşmayı önlerler, toprak ısınıp ıslanmasını sağlar (Koç 1973; Tercan 1994).

Kent içindeki asfalt yollar, beton kaldırımlar, duvar ve çatı kaplamaları ile yapılar, yeşil alanlara göre daha geniş bir yüzey oluşturduklarından gündüz daha fazla güneş enerjisini absorbe ederler. Asfalt yollar, beton kaldırımlar ve yapılar gündüz depoladıkları bu ısıyı geceleri karasal radyasyonla çevreye yaymaları sonucunda kent içindeki ortamın ısı normalden ve yeşil alanlardan daha fazla olur. Ayrıca kitleli yeşilliklerin bulunmadığı yerlerde açık kalan ısı, ortamın ısısının daha da yükselmesine neden olur (Şahin 1989).

Açık ve yeşil alanlar günlük ve mevsimlik ısı değişimleri arasındaki ısı farklarını en aza indirirler. Açık ve yeşil alanlar, gece ile gündüz, yaz ile kış mevsimleri arasındaki ısı farklarını azaltırlar. Bütün gün boyunca veya bütün bir yıl boyunca normalden daha düşük ısı oluşmasını sağlarlar (Koç 1973; Tercan 1994).

➤ **Estetik İşlevleri;**

Açık ve yeşil alanlar, özellikle içindeki ağaçlar ölçü, form, doku ve renk özellikleriyle kentin kuruluşunu gideren, mevsimden mevsime ortaya koyduğu renk varyasyonlarıyla

kentsel peyzaja canlılık veren, renk ve hareketlilik kazandıran bir estetik varlık olarak değer taşır. Peyzajın kademe kademe algılanmasını sağlayarak, mekan oluşturmada ve özel yaşantıyı çevreden ayırmada birer estetik varlık olarak işlev görürler (Koç 1973; Tercan 1994).

➤ **Rekreasyon İşlevleri;**

Açık ve yeşil alanlar, rekreasyonel amaçlar için organize edilmiş dış mekanlar sağlamaktadırlar. Her yaş grubundaki insanların eğlence, dinlenme, oyun ve sportif aktivitelerde bulunabileceği aktif ve pasif rekreasyonel aktiviteler için bütün olanakları sağlamaktadırlar (Öztan 1968).

Açık ve yeşil alanlar kentler için çeşitli fonksiyonlara sahiptirler. Bu fonksiyonları; rekreasyon fonksiyonu, ekolojik fonksiyonu, arazi organizasyonu fonksiyonu olmak üzere üç ana başlıkta toplamak mümkündür.

2.1.3. Açık ve Yeşil Alan Sınıflandırılması

Yeşil alanları ve bunların oluşturduğu “Yeşil Sistem” kent gelişimini olumlu yönde etkileyen en büyük unsurdur. Yerleşmeler nüfus bakımından çoğaldıkça ve yapı yoğunluğu arttıkça, yeşil alan gereksinimi büyümeye başlar. Bu gereksinime, kentler büyüdükçe kullanım biçimine göre bölgesel anlamda da kendini hissettirmektedir (Memlük 1989).

Öztan (1986)'a göre; California Recreation Commission tarafından açık ve yeşil alanlar kenti meydana getiren sosyal üniteler ile kenti de içine alan bölge ihtiyaçlarıyla ilgili olarak yapılacak sınıflamaya göre 6 grup içinde toplanmıştır. Bunlar;

➤ **Çocuk Bahçeleri:** Okul çağından önceki çocukların faydalanması için düzenlenen onların hayal gücünü arttırmaya yarayan ve fiziksel aktivitelerine yardım eden küçük alanlardır. Bu tip alanlar genel olarak konutların yoğun olduğu kısımların ortasında veya yakınında, en yakın yürüyüş uzaklığı içine yerleştirilir.

➤ **Mahalle Rekreasyon Merkezi:** Birinci planda 6 -14 yaş arasındaki çocuklar, ikinci planda ise ve gençler erginlerin rekreasyonel faaliyetlerine olanak, okul çağından önceki çocuklar içinde küçük bir kısma yer verilir. Her mahallenin merkezi bir yerinde toplum faaliyetlerine zemin teşkil edecek bir konumda önemli bir kent parçası olarak bulunur. Birçok yerlerde ilkokullarla bitişik halde oluşu, pratik ve ekonomik yönden ideal bir şekildedir

ve okul saatleri dışında diğere sosyal grupların yararlanmasına da olanak sağlar. Bu şekildeki oyun alanı-park-okul kombinasyonlarıyla mahalle eğlen dinlen merkezi oluşur.

➤ **Mahalleler Kümesine Ait Rekreasyon Merkezi:** Bu karakterdeki alanlar, birkaç mahalleye birden hizmet edebilecek ölçüdedirler. Bu alanlar öncelikle gençler ve erginler için rekreasyonel faaliyetlere imkan verirler. Ayrıca genel olarak da, bir çocuk oyun alanına yer verilir. Mahalle parkına oranla da büyük olan ve geniş çapta rekreasyonel faaliyetler için iç ve dış rekreasyon olanağı sağlarlar. Bu alanlar arasında çeşitli spor alanları, yüzme havuzu, güzel sanatlar, el sanatları ve sosyal faaliyetleri için bir merkez binası (okul da olabilir), doğal güzellikleri kapsayan yerler, piknik alanları ve çocuk bahçesi sayılabilir.

➤ **Kent Parkı:** Bu alanlar, kentin bütününe hizmet eden geniş alanlardır. Önceki rekreasyon alanlarında yer verilmeyen faaliyetlere ait merkezleri, kayık için göl gibi büyük ölçülü rekreasyon alanlarını kapsar. Bu alanlar, kent halkını, kent yaşantısını sinir sistemi üzerindeki yıpratıcı etkisinden kurtaracak, doğa ile baş başa kalmaktan zevk alabilecek olanakları sunarlar. Bununla beraber en önemli amacı çeşitli rekreasyonel faaliyetler yönünden faydalı, hoş bir çevre yaratmaktır.

➤ **Özel Kullanım Alanları:** Bu alanlar, insanların özel olarak, kendi başlarına yapacakları rekreasyonel faaliyetlerine olanak sağlar; plajlar, golf alanları, yüzme havuzları, stadyumlar açık hava tiyatroları, sanat merkezleri, kamplar, spor merkezleri, hayvanat ve botanik bahçeleri gibi esas itibariyle özel bir faaliyete hizmet eden yerler sayılabilir.

➤ **Bölge Parkı:** Çok geniş rezerv alanıdır. Bu alan içinde başka yerlerde olmayan veya ender rastlanan peyzaj güzellikleri yer alır. Bir veya birden fazla kentlere veya metropoliten alanın bütününe hizmet eder Bünyesinde, uzun yürüyüşler, kamping, piknik, doğayı inceleme ve kış sporları gibi rekreasyonel faaliyetlere elverişli alanları bulundurmakla beraber asıl amacı; doğal peyzaj güzelliklerini koruma ve geniş rezerv alanlara sahip olmalarıdır. Bu tip alanların çoğu, kent sınırlarının yakınında bulunur veya doğrudan doğruya kenti sınırlandırır. Böylece kentlerin gelişmesini kontrol altına alan ve birleşmelerini önleyen bir yeşil kuşak vazifesi görürler (Tercan 1994).

Uzun (1990)'a göre; rekreasyon eylemlerine imkan tanıyan açık ve yeşil alanlar kent içinde buldukları yerlere veya kentle olan ilişki ve yapısal karakterlerine göre gruplara ayrılabilirler:

a) **Kent Dokuları Arasındaki Açık ve Yeşil Alanlar;** 15 dakika yürüyüş mesafesindeki çocuk bahçeleri, spor alanları, oyun alanları, ev bahçeleri, mahalle parkları, meydanlar, bulvarlar, yaya bölgeleri, çatı bahçeleri vs.

b) **Kent Dokuları Çevresindeki Açık ve Yeşil Alanlar;** 30-60 dakika yürüyüş mesafesindeki bölge parkları, golf alanları, kıyı parkları, hayvanat ve botanik bahçeleri, sergi ve fuar alanları vs.

c) **Kent Dışı Kırsal Rekreasyon Alanları;** Tatil köyleri, yayla yerleşimleri, milli parklar, mokamplar, kampingler vs. (Yeşil 2000). Öztan (1968), kentsel açık alanların sınıflandırılmasını başlangıçta işlenmiş ve işlenmemiş açık alanlar olarak iki gruba ayırarak detaylandırmıştır. (Ayaşlıgil 1997), tarafından verilen Richter (1982)' in yapmış olduğu sınıflamada, kent açık ve yeşil alanlar;

- Trafik ve ulaşım için düşünülen alanlar (yaya zonları, otopark yerleri, bağlantı yerleri vb.),
- Atık su ve çöpler için ayrılmış alanlar,
- Kamusal ve özel yeşil alanlar (ev bahçeleri, çatı bahçeleri, toplu konut bahçeleri parklar, küçük hobi bahçeleri, su yüzeyleri, spor ve yüzme tesisleri, botanik ve hayvanat bahçeleri, oyun yerleri, çadır ve kamp alanları, meydanlar, gezinti ve yürüyüş yerleri, mezarlıklar),
- Tarım ve ormancılık için uygun alanlar,
- Mekansal olarak belli bir ortak kullanım için düşünülmüş alanlar (çocuk oyun alanları, spor alanları, kamp alanları, botanik ve hayvanat bahçesi vb.),
- Peyzajın korunması, bakımı ve gelişmesi için öngörülen alanlar (doğa koruma alanları),
- Emisyonlara karşı koruma amacıyla yapılaşmaya izin verilmeyen koruma alanları,
- Ormanlık alanlar ya da ağaçlandırma veya bitkilendirme amacıyla ayrılmış alanlar olarak ayrılmaktadır.

2.1.4. Açık ve Yeşil Alan Standartları

Kentsel doku içerisinde yeşil alan standartlarının belirlenmesinde dikkate alınan ilkeler genel olarak; gereksinimler, nüfus, kentlerin karakteri ve kullanım yoğunluğudur.

Değişik kentsel işlevlerin gerektirdiği alanlar veya yapıların boyutları, türü, fiziksel yapısı konularında, en az, en çok uygun ölçüleri saptayan nicel sınıflandırmalarla, bunları etkileyen kentsel değişkenlerle yapılan varsayımlar 'Kent Standartları' olarak adlandırılmaktadır. Bazı standartlar tüzel niteliktedir ve yetkili kurumlarca yasa, yönetmelik vb. yollarla saptanır. Yeşil alanlar, kamu donatım alanları vb. için bu konudaki standartlara uyma zorunluluğu vardır. Diğer standartlar ise genel bazı teknik yaklaşımlardan, alışkanlıklardan, otoriterlerin veya teknik grupların önerilerinden kaynaklanmaktadır. Yapı yükseklikleri, komşu mesafeleri, parsel boyutları, yoğunluklar, yol genişlikleri konusundaki kararlar, çoğunlukla kararlar, çoğunluklu bu tür yaklaşımla oluşmaktadır (Şahin ve Barış 1998).

Bu iki standartın yanı sıra, kentsel standartların diğer bir kökeni, kentteki mevcut durum, bu durumun gelişme eğilimleri, yani genellikle kent ve yapı ölçeğinde yapılan somut araştırmalar olmaktadır. Kentsel doku içerisinde yeşil alan standartlarının belirlenmesinde dikkate alınan ilkeler genel olarak şunlardır;

- **Gereksinimler:** Yaş, gelir, eğitim, mesleğin doğurduğu düşünce ve örgütlenme yöntemi ile yaşama mekanı ve hareket olanaklarına göre değişir. Gelişmiş ülkelerde bu gereksinimler anket çalışmaları ile saptanmaktadır.

- **Nüfus:** Rekreasyon amaçlı yeşil alan miktarı ve dağılımları daha çok insan sayısı ve onların yerleşme noktalarına bağlıdır. Bu nedenle nüfus, gereksinimlerin saptanmasında da rol oynayan önemli bir etmendir. Nüfus artıp yerleşmeler büyüdükçe yeşil alan standartları düşmekte ve yoğun yerleşme yerlerinde öneri normlara erişmek oldukça güç olmaktadır.

- **Kentlerin Karakteri:** Kentin boyutu, coğrafi konumu, iklimi gibi özellikler sayılabilir.

- **Kullanım Yoğunluğu:** Standartların belirlenmesinde düşünülmesi gereken diğer bir konu da yeşil alanların yoğunluğudur. Gezinti, dinlenme, spor ve eğlence alanların da yoğunlukları farklıdır. Örneğin, bir eğlence parkı 75 -100 kişi / ha gerektirirken, tenis 25 – 35 kişi / ha gerektirmektedir. Büyük alanlarda açık alanların miktar ve alanlar bakımından azlığı gereksinimleri sınırlamaktadır. Ekstrem şartların hakim olduğu kentlerde aktif ve pasif alan ihtiyacını özellikle kent bünyesinde karşılamak gerektiği halde, çevre şartlarının zengin

ve ulaşılabilir olduğu yerlerde rekreasyon planlaması standartlarını bu veriler açısından değerlendirmek gerekir. Bir kentin kapladığı alan da, kent insanının genellikle elverişli olan evre şartları ve zenginlikleri ile bağıntı kurmasında plancının dikkate alması gereken bir kriterdir. Bu bakımdan kentlerin büyüme eğilimi, yeşil alan planlamasında önemli bir yer tutmaktadır. Nüfusu 500.000' in üzerindeki kentler için kabul edilen aktif ve pasif alanlarda gereksinimlerin standartları yer aldığı alanlara, alanın türüne ve alan kişi ilişkisine göre belirlenmektedir (şahin ve Barış 1998).

TÜRÜ	Dekar / kişi	Yer aldığı alan
AKTİF ALANLAR		
1.Çocukların oyun yeri (aletli)	2 da / 1000 kişi	Oyun yerleri, mahalle parkları
2.Gençlerin için oyun sahası	6 da / 1000kişi	Oyun yerleri, mahalle parkları
3.Yüksek okul öğrencileri için spor sahaları	6 da / 1000 kişi	Semt parkları
4.Tenis, basketbol ve diğer sporlar	4 da / 1000 kişi	Oyun sahası
5.Yüzme	1 havuz / 25000 kişi	
6.Büyük çapta kayık yarışları	400 da / 50000 kişi	Büyük bölge parkları
7.Tırmanma, kamping, tabiat üzerinde araştırma	40 da / 1000 kişi	Bölge parkları
8.Golf sahası		
PASİF ALANLAR		
1.Piknik alanları	16 da / 1000 kişi	Bütün parklarda
2.Balık avı, küre	80 da / 1000 kişi	Büyük şehir parklarında
3.Hayvanat bahçesi, botanik bahçesi	4 da / 1000 kişi	Büyük şehir veya bölge parklarında
Diğer alanlar		
1.Dinlenme alanlarında otopark	4 da / 1000 kişi	Oyun sahaları civarında
2.Kapalı alanlar (Eğlence yerleri)	4 da / 1000 kişi	şehir-bölge parklarında
3.Açık hava tiyatrosu	4 da / 1000 kişi	şehir parklarında

şekil 2.1 :Nüfusu 500 000' in üstündeki kentler için kabul edilen aktif ve pasif alan gereksinimlerinin standartları (şahin ve Barış 1998).

Çelik (1994) Açık ve yeşil alanları 11 kategoride ele alarak, Türkiye şartlarına göre önerilen açık ve yeşil alan standartları şu şekilde belirtmektedir (Şekil 2.3).

Açık Yeşil Alan		Kişi/m ² min-ort-max	Alan büyüklüğü (Da)	Açıklama
Çocuk Oyun bahçesi (5-15 yaş)		0.5-1.0-4.5	12	Çocuklar için 3.5 m ² gençler için 5.10 m ²
Spor ve oyun alanları		2.5-4.0-8.5	40	
Kent bahçeleri		0.25	5	
Parklar	Mahalle parkları	2.5	8	
	Semt parkları	5.0	50	
	Kent parkları	10-40-100	400	
Botanik ve hayvanat bahçesi		0.5	100	
Kamu bahçesi	Hastane bahçeleri	0.5	50	
	Fabrika bahçeleri	-	10	
	Resmi daire bahçeleri	-	5	
	Ev bahçeleri	2.0-7.0-40	0.5	
Sergi parkları (lünapark)		0.1-0.2-0.5	100	
Meydan (İskele, şehir meydanları, Pazar, otopark).		1.0	10	
Mezarlıklar		1.2-4.0-5.0	100	
Kuru-orman (büyük rekreasyon alanı		3.0-5.0-9.0	2000	
Çayır alanları		5.0	50	Oyun sayısına göre
Doğal golf alanı		500	200	

Şekil 2.2 : Türkiye şartlarına göre açık ve yeşil alan standartları.

2.1.5. Açık ve Yeşil Alan Standartlarını Etkileyen Etmenler

Bir kentin sağlıklı bir gelişim göstermesi için, her şeyden önce açık ve yeşil alan miktarının yeterli olması gereklidir. Bunun yanı sıra, bu alanların uygun bir dağılıfta olması ve onlardan yararlanan insanlar için uygun düzende bir mekân kuruluşu göstermesi ve gerekli olanaklara sahip olması şarttır (Öztaş 1968).

Rekreasyon amacıyla kent insanı tarafından kullanılmayan ama görsel olarak değer taşıyan alanlar ya da özel alanlar, (elçilik bahçeleri, vb.) yeşil alan tanımına dahil değildirler. Ayrıca eğitim kurumlarının bahçeleri kendi kullanımı ile sınırlı olduğundan, bu alanlar da kapsamın dışındadırlar.

Standart hesabında etkili olan etmenlerden bazıları şunlardır:

- Planlanacak alan içinde nüfus ve yaş dağılımı,
- Planlanacak alan içinde konut ve nüfusun yoğunluğu,
- Nüfusun cinsiyet ve medeni durumu,

- Nüfusun sosyo-ekonomik özellikleri,
- Nüfusun sağlık özellikleri,
- İklim özellikleri,
- Kent büyüklüğü ve kentin doğaya yakınlığı (fiziksel ve psikolojik),
- Özel mülkiyetteki açık alan miktarı. Bu miktar yapı alanları dışında ön ve arka bahçe, aile oyun alanı gibi alanları kapsar,
- Okul oyun alanları miktarı,
- Okul oyun alanlarının öğrenciler dışında kamuya ne derece açık oldukları,
- Okula devam etmeyen, okul çağındakilerin rekreasyon talebi,
- Yöresel eğilim ve alışkanlıkları,
- Kamu ulaşım ağı,
- Araç sahipliliği durumu (Tümer 1976).

Sessoms (1964), araştırmasında; açık alanlarla ilgili standartlar tayininin;

- Nüfus yoğunluğuna,
- Nüfus dağılışına,
- Nüfus özelliklerine (yapısal),
- Rekreasyon tipine (günlük, haftalık, yıllık, vb.) bağlı olduğunu belirtmektedir (Pamay1978).

Sessoms (1964)'un bildirdiğine göre; Outdoor Recreation Review Commission, yaptığı bir araştırmada açık alan standartlarının saptanmasında, aşağıdaki etmenlerin göz önüne alınması gerektiğini ortaya koymuştur (Pamay 1978);

- **Yaş:** İnsanlar yaşlandıkça rekreasyona duyulan ihtiyaç ve ilgi gittikçe azalmaktan ve rekreasyon çeşidi değişmektedir.
- **Gelir:** Gelir artıkça rekreasyon yapma arzusu çeşitlenmekte ve çoğalmaktadır.
- **Eğitim:** Gelir gibi etkili olmakta, rekreasyona katılma arzusunu artırmakta.
- **Meslek:** Meslek çeşidi ve meslek prestiji artıkça, rekreasyon aktivitesi çeşitlenmekte ve kapsamı artmaktadır.

- **İkamet Yerleri:** İkamet yerleri ise, rekreasyon aktivitesini etkilemektedir. Örneğin; banliyölerde yaşayanlar için rekreasyon aktiviteleri çeşitlenmekte, kent içinde yaşayanlara nazaran daha çeşitli ve yararlı olmaktadır.
- **Hareket Yeteneği:** Özel taşıtlara sahip kimselerin günlük ve haftalık, hatta mevsimlik açık hava rekreasyon olanakları, vasıtasız olanlardan daha geniştir. Çünkü günlük ve haftalık rekreasyon aktivitelerinde 3-4 saatlik kırsal alanlara(deniz, göl, akarsu kıyılarına, ormanlara) kolaylıkla ulaşabilmektedir.
- **Rekreasyon Alanları:** Rekreasyon olanaklarının sağlanması (tesis, ulaşım vb.) da gereklidir.

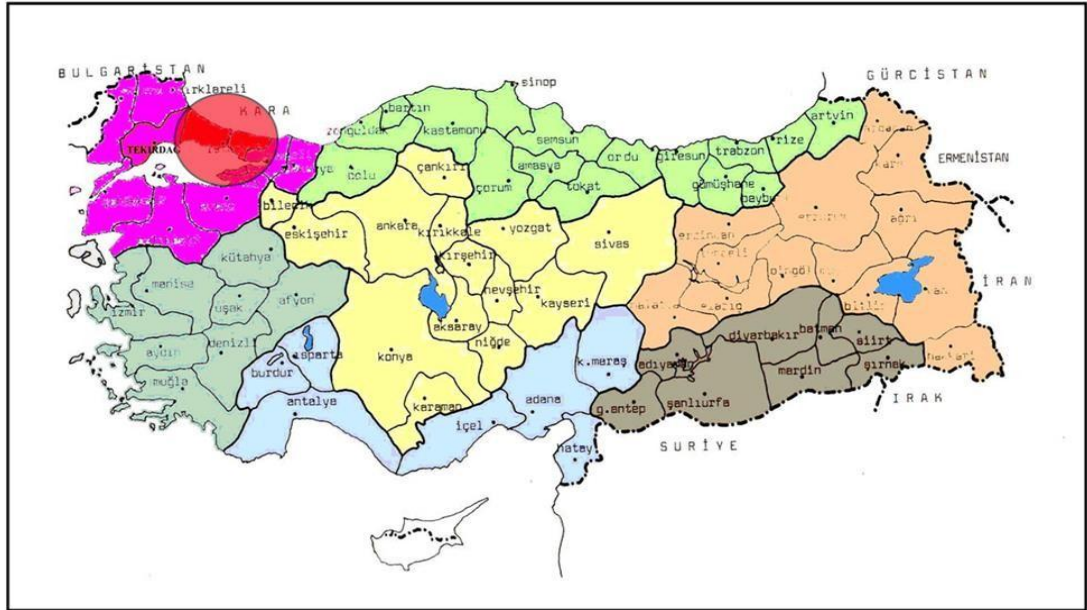
3. ARAŞTIRMA ALANININ DOĞAL VE KÜLTÜREL ÖZELLİKLERİ

3.1. Doğal Özellikleri

3.1.1. Coğrafi Özellikleri

İstanbul ili, 28° 10' ve 29° 55' doğu boylamlarıyla 41° 33' ve 40° 28' kuzey enlemleri arasında yer almaktadır. Kuzeyinde Karadeniz, doğuda Kocaeli; güneyden Yalova, Marmara Denizi ve Bursa, güneybatıdan Tekirdağ ve kuzeybatıdan Kırklareli ile komşudur. İstanbul, Avrupa ile Asya kıtaları arasında köprü görevi gören, bunların birbirine en çok yaklaştığı iki uç üzerinde kurulmuş bir şehirdir. Bu uçlar Avrupa kıtasında Çatalca, Asya kıtasında ise Kocaeli; güneyden Marmara ve Bursa, güneybatıdan Tekirdağ ve kuzeybatıdan Kırklareli ile çevrilidir. Şehrin adını aldığı ve Haliç ile Marmara arasında kalan yarımada üzerinde bulunan asıl İstanbul 253 km², bütünü ise 5712 km² 'dır.

Marmara denizindeki Adalar da İstanbul iline dâhildir. İstanbul İlinin 2010 yılı TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) verilerine göre toplam nüfusu Türkiye nüfusunun %18'ini oluşturmakla birlikte toplam 13.255.685 kişi' dir.

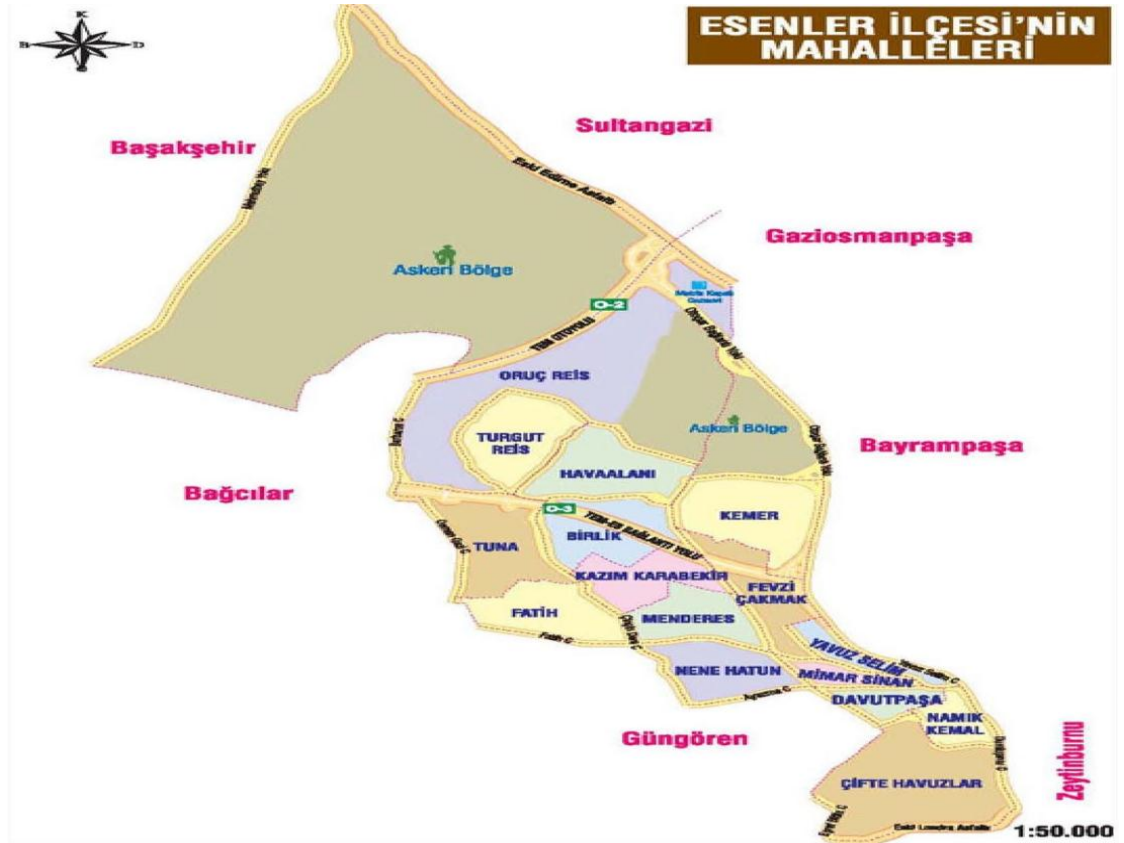
Şekil 3. 1:İstanbul İlinin Türkiye Ve Marmara Bölgesi İçindeki Konumu

Esenler İlçesi, İstanbul, Avrupa yakasında yer alır. Karayolu ile ulaşım mümkündür. Esenler'e E-6 (TEM) karayolunun Esenler – Otogar istikametini ve E-5 karayolunun

Cevizlibağ yol ayrımından Davutpaşa – Terazidere yolunu takiple gelinebilir (Yertek, 2008).

İnceleme alanı 1/ 1000 ölçekli 25 adet halihazır haritalarda;

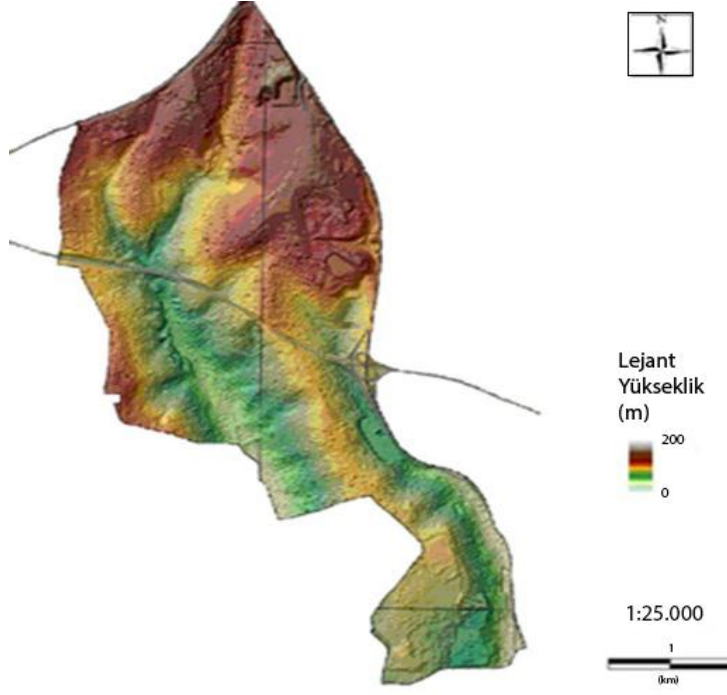
X = 4546813,91 – 4550239,70 ve Y = 403737,69 – 406347,82 koordinatları arasında yer almaktadır. Yertek, 2008' e göre Esenler mahalle haritası (Taşlıova 2010);

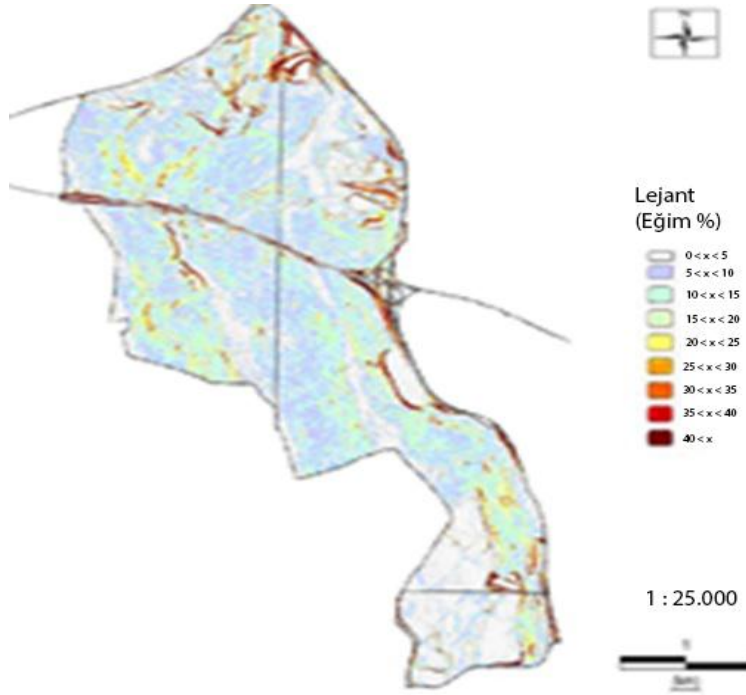
Şekil 3. 2: Esenler Mahalle Haritası

3.1.2. Topoğrafik Yapı

Araştırma alanı kuzeyden güneye doğru eğimli bir topoğrafya sunmaktadır. Topoğrafya eğimlerinin, vadiler ve tepe düzlüklerinde %0 ile %10 arasında, yamaçlarda ise çoğunlukla %10 ile %20, yer yer % 20 ile % 30, ender olarak da %30 ile %40 arasında olduğu görülmektedir. Bölgeye hâkim olan yüzey şekli, kuru vadilerle parçalanmış, yayla görümlü düzlüklerden oluşmaktadır. Deniz seviyesinden yüksekliği kuzey kesimlerde 100 – 150 m arasında değişmektedir. Güney kesimlerde ise deniz seviyesine göre yükseklik değerleri 10 – 70 m arasında değişmektedir (Taşlıova 2010).

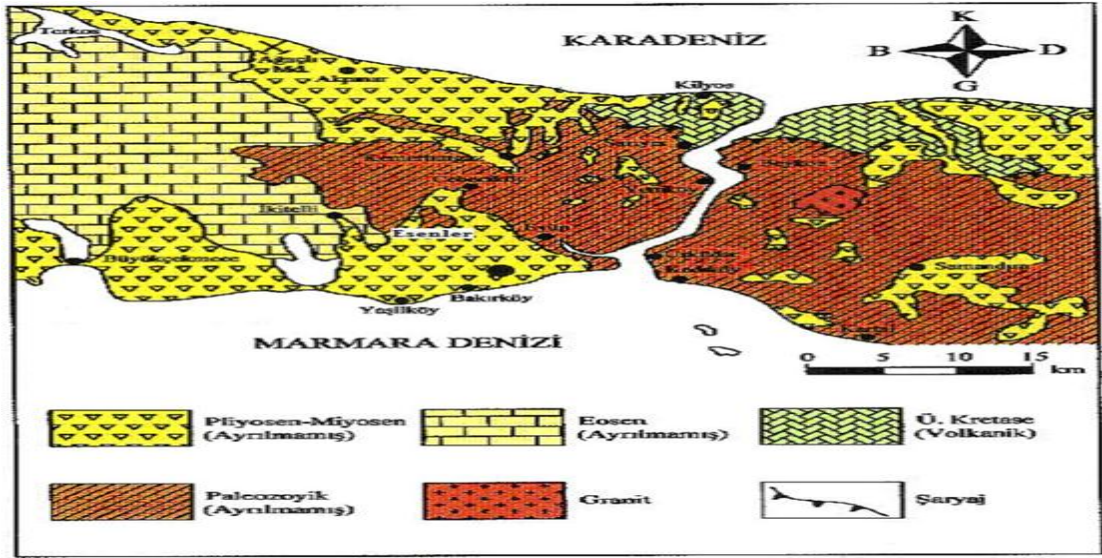
Şekil 3. 3: Esenler yükseklik haritası (Avrupa Yakası (Güney) Mikrobölgeleme Projesi Sonuç Raporu, 2006, İBB)

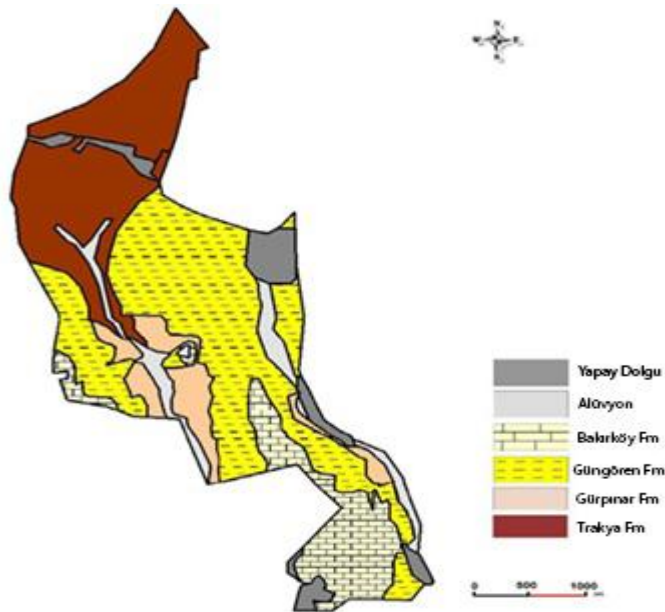
Şekil 3. 4: Esenler eğim haritası (Avrupa Yakası (Güney) Mikrobölgeleme Projesi Sonuç Raporu, 2006, İBB)

3.1.3. Jeolojik Yapı

Çalışma alanının da üzerinde bulunduğu Çatalca Yarımadası'nın temelinde Paleozoyik yaşlı formasyonlar yer almaktadır. Paleozoyik yaşlı bu formasyonlar yakından incelendiklerinde, bunların kumtaşı, silt taşı ve kil taşlarından oluştuğu gözlenmektedir. Yıldırım, 2003' e göre, Marmara bölgesinin jeolojik durumu ve Esenler' in jeoloji haritası(KURNAZ 2011) ;

Şekil 3. 5 :Marmara Bölgesinin Jeolojik Durumu

Şekil 3. 6 :Esenler'in jeoloji haritası

➤ **Trakya Formasyonu**

İnceleme alanının temeli Paleozoik yaşlı Trakya Formasyonu ile kaplıdır. Trakya Formasyonu, inceleme alanının kuzey kesimlerinde yüzeylemektedir. Arazide Trakya Formasyonu, çoğunlukla kumtaşı, kil taşı ve grovak (köşeli kuvars ile feldspat taneleri içeren kumtaşı türü) ardalanması şeklinde istiflenmiştir. Kahverengi, gri, yeşil renklerde görülebilmektedir. Tabakalanma olarak ince ve kalın tabakalanmaya sahiptir (KURNAZ 2011).

➤ **Gürpınar Formasyonu**

Gürpınar Formasyonu, sarımsı gri, kahverengimsi gri, gri, kil taşı, mil taşı, kumtaşı ardalanmasından oluşmaktadır. İnceleme alanında daha çok dere yatağı uzantısı boyunca eğimin arttığı yamaçlarda görülmektedir. Gürpınar formasyonunun ana litolojisi grimsi yeşil renkli aşırı konsolide killerden oluşmaktadır. İstif tabanda killi kum-çakıl düzeyi ile başlamaktadır (KURNAZ 2011).

➤ **Güngören Formasyonu**

Güngören Formasyonu, genelde yeşilimsi renkli, çok katı, sert kıvamlı killerden oluşmaktadır. İnceleme alanında geniş bir yayılım göstermektedir. Formasyonun kumlu seviyeleri mercek şeklindedir (KURNAZ 2011).

➤ **Bakırköy Formasyonu**

Güngören formasyonunun üst seviyelerini oluşturan Bakırköy Formasyonu' nun hakim litolojisi, gösel ortamda çökelmiş, kirli beyaz – krem renkli, yatay katmanlı, genellikle yeşil kil ara tabakalı, zayıf-orta dayanımlı, mactralı kireçtaşları ile marnlardan oluşmaktadır (KURNAZ 2011).

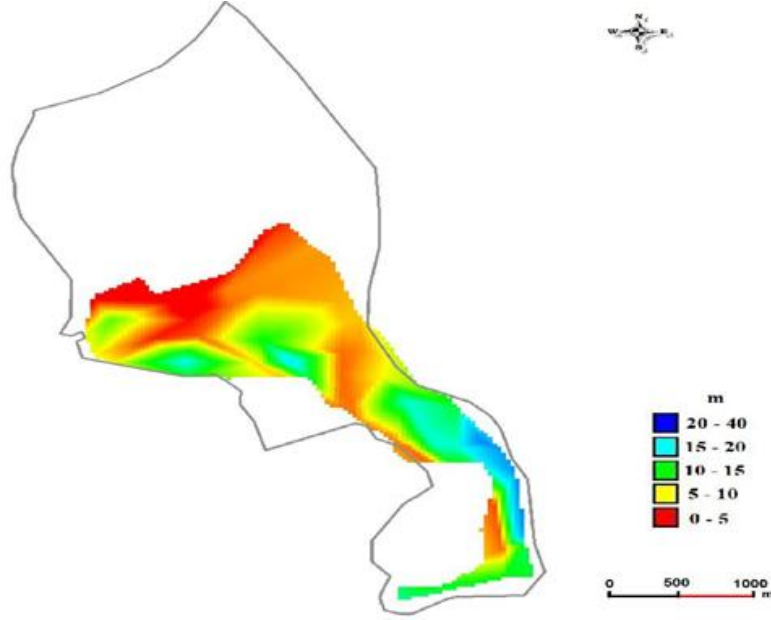
➤ **Alüvyon**

Alüvyonlar, geç Kuvaterner' de İstanbul yarımadasında mevcut olan çeşitli akarsu ortamlarında depolanmış, gevşek blok-çakıl-kum-kilden yapılmış çökellerdir (KURNAZ 2011).

3.1.4. Hidrolojik Yapı Arştırma Alanında Yeraltı Suyu Durumu

İnceleme alanında uygulanan 370 adet sondaj sırasında yer altı suyu ölçümleri

yapılmıştır. Çıkan sonuçlar göz önüne alındığında çalışma alanı olan Esenler' in yer altı suyu bakımından oldukça fakir olduğu anlaşılmıştır. Şekil 3.7' de araştırma alanında yer altı suyu durumunu gösteren harita görülmektedir. Yer altı suyu haritası oluşturulurken, sondaj derinlikleri boyunca yer altı suyuna rastlanılmayan alanlar renklendirme dışında tutulmuştur (KURNAZ 2011).

Şekil 3. 7 :Esenler yer altı suyu haritası

3.1.5. İklim Özellikleri

İstanbul ve çevresi ülkemizde bulunan iklim rejimlerinden Akdeniz iklim tipi ile Karadeniz iklim tipi rejimleri arasında bir geçiş karakteri gösteren Marmara iklim bölgesinde yer alır. Coğrafi konum ve fiziki coğrafya özellikleri nedeniyle aynı enlemde yer alan birçok farklı iklim özelliklerine sahiptir. İstanbul 410 derece kuzey enlemi, 290 derece doğu boylamındaki yeri ile subtropikal yüksek basınç kuşağı ile soğuk-ılık bölgenin alçak basınçlarının ya da karasal (nemsiz) alize rüzgârları ile (nemli ve yağışlı) batı rüzgârlarının sınırındadır. Yerkürenin hareketleri ile yaz ve kış mevsiminde farklı iklim şartları oluşur (Taşlıova 2010).

Taşlıova (2010)' a göre; İstanbul'da en soğuk ay şubatır ilkbaharın ilk ayları serindir. En sıcak ay Temmuz sonu ve Ağustostur. Eylül ve Ekime kadar sıcaklar sürer. Aralık ayına kadarda genellikle ılıktır. İstanbul denizler arasında yer alsa da, en soğuk aylar arasındaki

sıcaklık farkı karasal iklimlerdeki gibi fazladır. İstanbul'un ortalama sıcaklığı 13,70 C olduğu bilinmektedir.

İstanbul'da yıl içinde Kuzeydoğu (Poyraz) rüzgârları en fazla esen rüzgârlardır. Bunu Kuzey (Yıldız), Güneybatı (Lodos) ve Güney (Kible) yönlü rüzgârlar izler. Meteorolojik olarak Beaufort İskalasını adı verilen standart bir ölçme sistemine göre saniyede 17,2 m'den daha fazla esen rüzgârlara fırtına denir. En fazla Kuzey (Yıldız) yönünden fırtına eser, bu yönü Güney (Kible) ve Güneybatı (Lodos) yönleri izler. Hâkim yön mevsimlere göre değerlendirilirse kış mevsiminde güney yönlü fırtınalar, ilkbahar ve sonbaharda ise Kuzey yönlü fırtınalar hâkimdir (Taşlıova 2010).

Meteoroloji İstasyonu ölçümlerine göre, bölgede yağış genellikle Eylül-Ekim aylarında başlamakta ve Aralık ayında (107,9 mm) en yüksek değerini almaktadır. Kasım ve Ocak aylarında ise, bu değere yaklaşmaktadır. En düşük yağış durumuna Ağustos ayında (18,9 mm) ulaşılmaktadır.

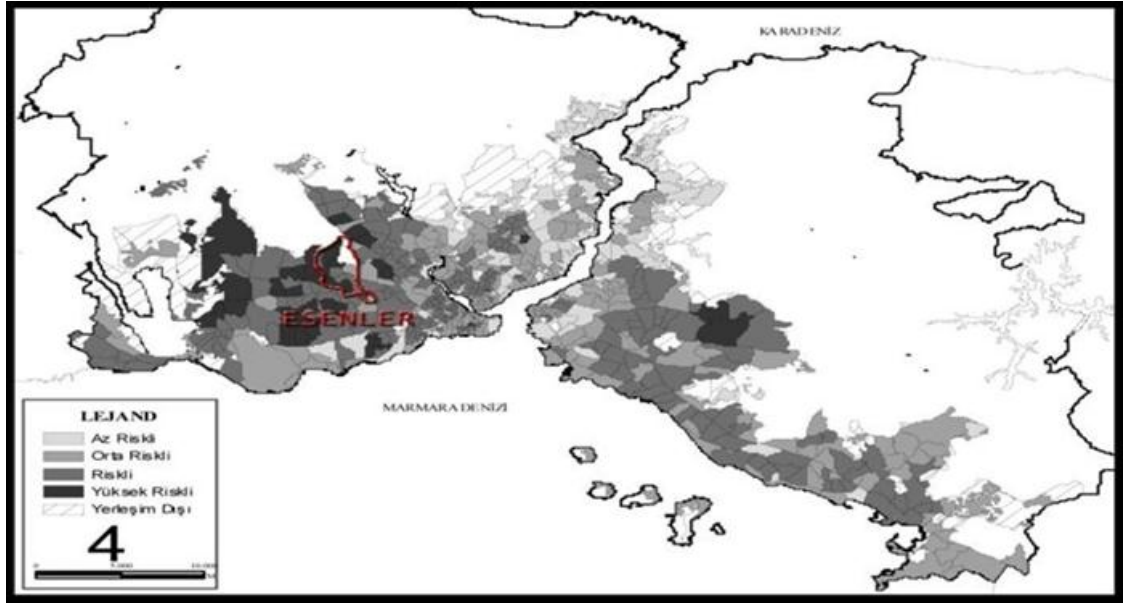
Haziran ve Temmuz aylarında ise, genelde en düşük yağışlar gerçekleşmektedir. Bölge ortalama yıllık yağış miktarı ortalama 673,3 mm. kadardır. Bölgede yağışlardan kaynaklanan yeraltına süzülme ile depolanma Aralık ayından başlayarak Mart ayına kadar devam etmektedir. Bölgede yılın en soğuk ayı 5,4 °C ortalama ile Ocak ayıdır. Aralık, Şubat, Mart ayları (5,5 – 8 °C) yıllık ortalama değerlerine sahiptir. Temmuz, Ağustos ayları yıllık ortalamalar (23 °C) civarındadır. Yıllık ortalama sıcaklık değeri de 14 °C'dir (Taşlıova 2010).

3.1.6. Depremsellik

Esenler İlçesi depremsellik açısından incelendiğinde ise; Şekil 3.8'de verilen haritadan anlaşılacağı üzere riskli ve yüksek riskli alanlar arasında kalmaktadır. Şekil 3.8'e göre; ilçedeki depremsellik mahaller bazında incelendiğinde ise Fatih Mahallesi, Tuna Mahallesi, Turgutreis Mahallesi ve kısmen Davutpaşa Mahallesi, Menderes Mahallesi, Kazım Karabekir Mahallesi, Havaalanı Mahallesi, riskli deprem bölgeleri arasında kalmaktadır. Diğer Mahalleler ise orta riskli ve az riskli alanda kalmaktadır.

Esenler genelindeki kaçak ve çarpık yapılaşma, mahallelerde yer alan ruhsatsız imalathanelerin varlığı ve deprem riski haritası düşünüldüğünde, ilçenin büyük bir bölümünün tehdit altında olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle İlçe genelinde, deprem riski, kaçak yapılaşma ve çoğunluklu olarak Mahalle arasında yer seçmiş olan imalathanelerin varlığı

düşünülerek, planlama kararları üretilmiştir (Taşlıova 2010).

Şekil 3. 8: İstanbul'un Deprem Riski Haritası (İstanbul'da deprem riski analizi", itü dergisi/a mimarlık, planlama, tasarım Cilt:6, Sayı:2, 37-46 Eylül 2007)

3.2.Kültürel Özellikler

3.2.1. Tarihi

Osmanlı döneminde Mahmutbey nahiyesi içerisinde birer Rum yerleşim yeri olan Litros ve Avas köylerinin etnik yapısı, Lozan Antlaşması'yla değişmiştir. Cumhuriyet döneminde Rum kökenli halkın Yunanistan'a göç etmesiyle boşalan köylere, Doğu Makedonya'dan gelen Türkler iskân ettirilmiştir. Uzun yıllar mübadele köyü konumunda kalan Litros ve Avas isimlerini 1930'lu yıllara kadar korumuştur. 1937 – 1940 yıllarında gerçekleştirilen değişiklikle Litros - Esenler, Avas - Atışalanı olarak Türkçeleştirilmiştir.

1970 yılına kadar Atışalanı ve Esenler köy statülerini korumuş, 1970 yılında mülga Belediye niteliği kazanmıştır. 1980 yılında mülga Belediyelerin İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlanmasıyla, 1984 yılına kadar İstanbul Şube Müdürlüğü olarak faaliyetlerini sürdürmüştür. 1984 yerel seçimlerinden sonra Bakırköy Belediyesi Esenler Şube Müdürlüğü olarak hizmet vermiştir.

Bakırköy ilçesinin ayrılmasına müteakip 1992 tarihinde Güngören ilçesine bağlanan Esenler, 27.12.1993 tarih ve sayılı yasayla ilçe niteliğini kazanmıştır. 27 Mart 1994 tarihinden

itibaren Esenler olarak ilçe Belediye teşkilatı yeniden kurulmuştur.

İlçe tarihi eser bakımından zengin sayılmamakla birlikte Bizans ve Osmanlı dönemine ait çeşme, su kemeri, su terazisi, sebil, Davutpaşa kampusu içinde yer alan yapılar vb. birkaç tarihi eser günümüze ulaşan yapılardandır. Bu eserlerin bazılarının kitabeleri tahrip edildiği için yapım tarihleri hakkında bilgi vermek mümkün değildir. Şekil 3.9'da Esenler Dört Yol Meydan'ın 1963 yılındaki halinden bir kare verilmiştir.

Şekil 3. 9: Eski Esenlerden Bir Kare (esenler.bel.tr/tr/içerik/244/1776/değişimin-sembolü-dört Yol.asp)

3.2.2. Arazi Kullanımı

Bir bölgenin arazi kullanım analizi, bölgenin gelişmişliğine yönelik önemli bilgiler vermekle birlikte, planlama çalışmaları için de önemli bir altlık oluşturmaktadır. Bu kapsamda Esenler ilçesinin yapı fonksiyon analizi (arazi kullanım) incelendiğinde, fonksiyon alanlarının birbirleri içerisine girmiş olduğu, alt bölgelerin ayrılmamış olması, donatı alanlarının yetersiz oluşu, ulaşım akslarının birbirinden kopuk ve bağlayıcı nitelikte olmayışı, çıkmaz sokakların varlığı, gibi birçok eksiklikle karşılaşılmaktadır. Bu nedenle planlama çalışmalarında söz konusu olumsuz durumların değerlendirilmesi gerekmektedir. Arazi kullanımının daha iyi tanımlanabilmesi için, Sınırlar, Ulaşım, Konut Alanları, Ticaret Alanları, Donatı Alanları, Sanayi (Küçük Sanayi+ Depolama vb.), olmak üzere 7 başlık altında incelenmiştir.

Tablo 3. 1: Esenlerde arazi kullanımı (1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı)

FONKSİYON	ALAN (Ha)	ORAN (%)
Konut	210.9	18.98
Konut + Ticaret	130.3	11.69
Konut + Depo	11	0.99
Konut + Küçük Sanayi	29.1	2.61
Ticaret	43.2	3.88
Akaryakıt	2	0.18
Ticaret + Küçük Sanayi	1.7	0.15
Küçük Sanayi	22.4	2.01
Sanayi	3.4	0.31
Depo	4.4	0.39
Üniversite	84.1	7.55
Kreş	0.3	0.03
İlköğretim	12.1	1.09
Orta Öğretim	3.2	0.29
Sağlık Tesisi	3.1	0.28
Dini Tesis	2.3	0.21
Kültürel Tesis	1.1	0.10
Sosyal Tesis	6	0.54
Resmi Kurum	18.4	1.65
Spor Tesisi	50.6	4.54
Aktif Yeşil Alan	12.3	1.10
Pasif Yeşil Alan	17.7	1.59
Mezarlık	156.4	14.03
Açık Otopark	9.2	0.83
Yol	108.6	9.74
Hafif Metro	113.6	10.19
Toplam	1114.53	100

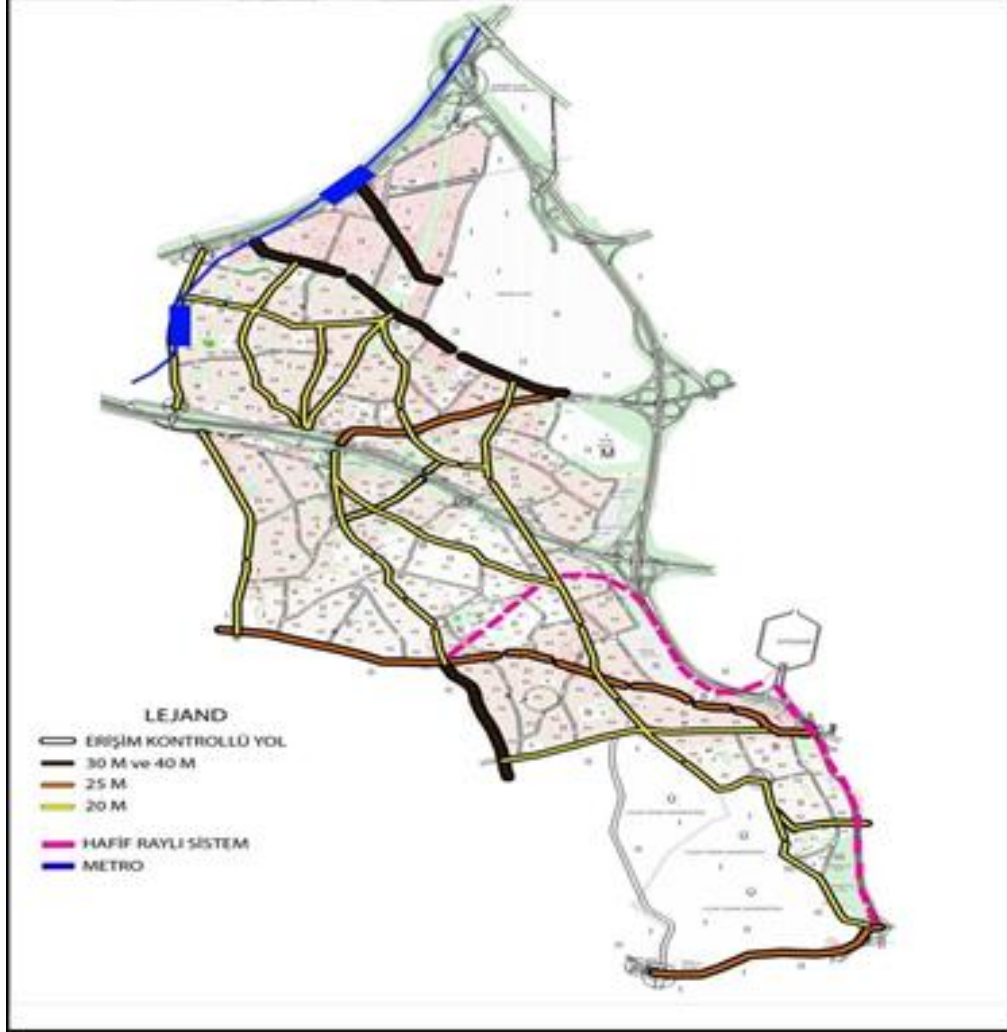
➤ Sınırlar

Arazi kullanımı analiz sınırları, kuzeyde askeri alan ve Tem Otoyolu (Sultangazi ve Başakşehir İlçeleri), Güneyde; Eski Londra Asfaltı, Doğuda; Otogar-Tem bağlantı yolu ve Tem-Bayrampaşa bağlantı yolu (Bayrampaşa İlçesi), Batıda ise Dağ Yolu Caddesi (Bağcılar ve Güngören İlçe Sınırı) sınırları oluşturmaktadır.

➤ Ulaşım

Esenler ilçesinin ulaşım şeması incelendiğinde (Şekil 3.11), ilçe içindeki toplayıcı yollar, 20 metre genişliğindeki, İstanbul Caddesi, İnönü Caddesi, Atışalanı Caddesi, Çincindere Caddesi, Barbaros Caddesi, Anadolu Caddesi, Cengiz Topel Caddesi ve Şehit Ali Karahan Caddesi iken, 15 m genişliğindeki Karaosmanoğlu, Taşocağı, Kazım Karabekir, Bağcılar, Aziziye, Ayazma ve Atatürk Caddeleri ara toplayıcı yollar olarak ön plana çıkmaktadır. Mahalle aralarındaki sokaklar ise 6 metre ile 10 metre arasında değişmekte

birlikte, genelde otopark ihtiyacı da bu alanlardan sağlanmaktadır. Planlama sınırları içerisinde Havaalanı- Aksaray metro hattının istasyonlarından ikisi olan Terazidere istasyonu ve Esenler istasyonu ise kent içerisinde geçen raylı sistem hattını oluşturmaktadır. Ayrıca uygulama aşamasında bulunan Otogar-Kirazlı hattının Esenlerden geçen istasyonu mevcut olup, çalışmalar söz konusu hattın uzatılması yönünde devam etmektedir.

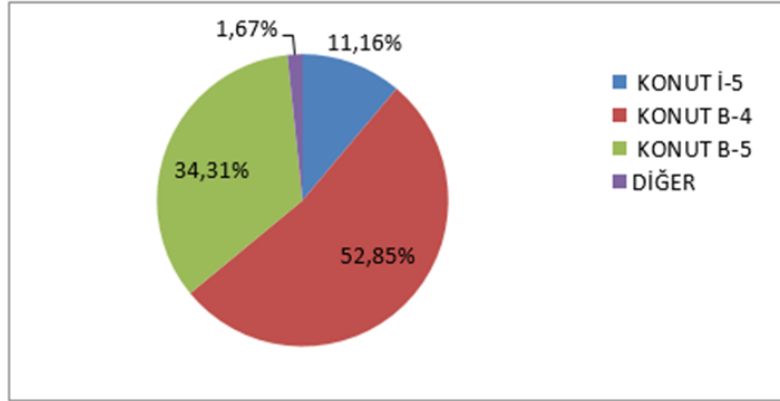
Şekil 3. 10: 1/5000 ölçekli Plan Ulaşım Kademelenmesi ve Ulaşım Şeması (Aydın 2014)

➤ **Konut Alanları**

Esenler İlçesinde konut alanları tüm alana yayılmış olmakla birlikte, yapı yoğunluğu oldukça fazladır. Konut alanları taban alanı kullanımına bakıldığında, kentin % 31'ini kapsarken, üst kat kullanımına bakıldığında ise yaklaşık %90'a varan bir değere ulaşmaktadır. Kentte gelişme konut alanı bulunmamakta olup, imar faaliyetleri kent içerisinde kalan boş parsellerde devam etmektedir.

Tablo 3. 2: 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Yapılaşma Nizamı (1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı)

YAPILAŞMA NİZAMI	ADET	ALAN (M2)	ORAN (%) (PLANLAMA ALANINA ORANI)
Konut A-5	1	1321.16	0.013
Konut A-4	7	7875.35	0.076
Konut B-2	4	3654.15	0.035
Konut B-4	769	1341701.756	12.941
Konut B-5	402	871137.26	8.402
Konut BL-4	1	1885.81	0.018
Konut BL-5	11	1152.994	0.011
Konut BL-6	1	678.62	0.006
Konut E=1	1	2658.64	0.026
Konut E=1.80	3	5536.76	0.053
Konut E=3	1	8787.84	0.085
Konut İ-2	7	8862.01	0.085
Konut İ-5	114	283310.14	2.733

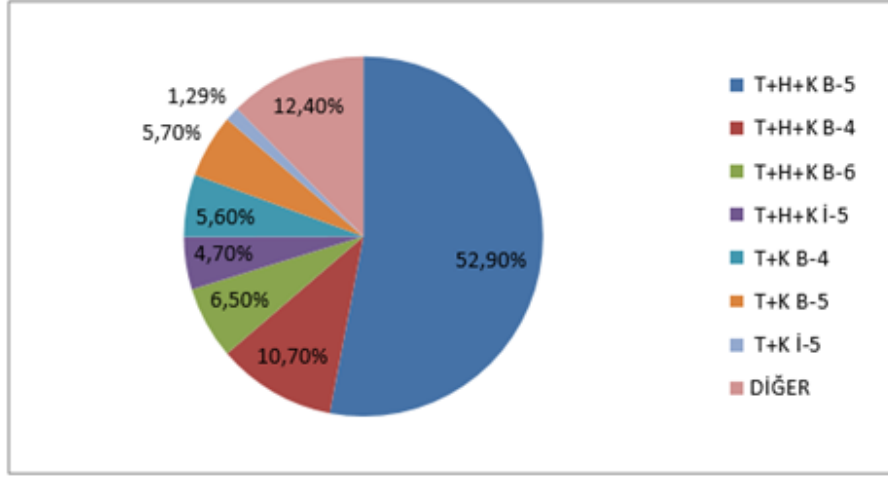

Şekil 3. 11:Konut alanlarında yapılaşma grafiği (1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı)

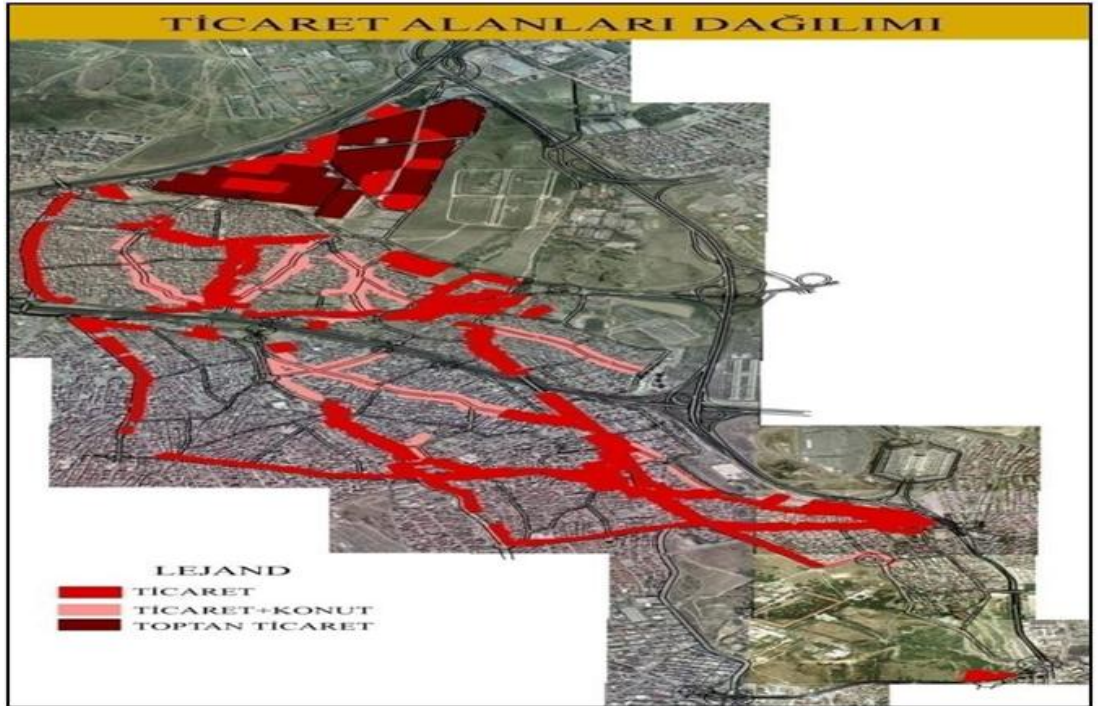
➤ Ticaret Alanları

Kentlerde ticari aktivitelerin, insan hareketliliğinin, yönetim birimlerinin en yoğun olduğu bölgeler merkez olarak tanımlanmaktadır. Esenler ilçesi özelinde incelendiğinde ise tam bir merkez kavramından söz etmek mümkün değildir. Ticaret alanları, bir bölgede yığılmaktan öte, lineer akslar boyunca ilerlemiştir. Özellikle zemin kat kullanımında Atışalanı Caddesi, Davutpaşa Caddesi, İnönü Caddesi, Çiğindere Caddesi, Barbaros Caddesi, Anadolu Caddesi, Cengiz Topel Caddesi ve Şehit Ali Karahan Caddesi boyunca ticaret alanları lineer olarak gelişmiştir. Ticaret ve hizmet alanları belirli bölgelerde ise üst katlara sıçramakla

birlikte, karma kullanımlarda söz konusudur. İlçede Davutpaşa ve Atışalanı Caddelerinde 2. Ve 3. katlar ofis ve büro hizmeti veren birimlerden oluşurken üst katlarda ise hala konut fonksiyonu yer almaktadır.

Şekil 3. 12 : Esenler’ de ticaret alanları dağılımı grafiği (1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı)

Şekil 3. 13: 1/5000 Ölçekli Plandaki Ticaret Alanlarının Dağılımı (1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı)

➤ **Küçük Sanayi Alanları**

Esenler ilçesinde küçük sanayi alanları, Tekstilkent - Giyimkent bölgesinde yığılma göstermiştir. Ancak mahalle aralarında ise fason üretim yapan ve merdiven altı atölyeler olarak da tanımlanan tekstil atölyeleri bulunmaktadır. Bunun yanı sıra belirli caddelerin üzerinde (İstanbul Caddesi ve Atışalanı Caddesi) oto tamirhaneleri, yedek parça dükkânları ve konut dışı kentsel çalışma alanı fonksiyonunda yer alması gereken birçok işletme bulunmaktadır.

Bu durum sonucunda, ruhsatsız işletmelerin varlığına bağlı olarak, vergi kaçırma, insan sağlığını tehlikeye sokan çalışma koşulları ve çevresiyle uyumsuz iş yerlerinin oluşması dolayısıyla görüntü kirliliği oluşmaktadır.

➤ **Donatı Alanları**

Esenler İlçesinde donatı alanları (yeşil alan, spor alanları, eğitim tesis alanları, sağlık tesis alanları, park alanları, meydan, otopark, dini tesis, kültürel tesis, sosyal tesis, vb.) nüfus yoğunluğu ile oranlandığında, en düşük donatı oranlarına sahip ilçelerden birisi konumundadır. Esenler İlçesindeki donatı alanı miktarı (Kreş, İlköğretim, Ortaöğretim, Sağlık Tesisi, Dini Tesis, Kültürel Tesis, Sosyal Tesis, Resmi Kurum, Aktif-Pasif Yeşil Alan, Otopark) toplamı 136 ha ile alanın ancak %12'sini oluşturmaktadır. Donatı standartları gereği kişi başı sadece aktif yeşil alan oranının 10 m²'den, 470.000 nüfus ile (470.000*10m²=470 ha) 470 ha yeşil alana ihtiyaç duyulduğu dikkate alındığında, donatı alanlarının yetersiz oluşu dikkat çekmektedir.

Esenler İlçesinin arazi kullanım verileri genel olarak incelendiğinde; kentin sınırlarını şekillendiren eşik alanları dışında, konut alanlarının ağırlıklı olarak yayıldığı, ticaret alanlarının lineer akslar boyunca devam ettiği, küçük sanayi ve depolama alanlarının kentin kuzeyinde yer alan Tekstilkent ve Giyimkent bölgesinde yoğunlaştığı, ancak bunun yanı sıra, konut alanlarında merdiven altı işletmeler şeklinde yaygınlaştığı görülmektedir. Bunun yanı sıra donatı alanları nüfus yoğunluğu bazı alındığında yetersiz olmakla birlikte, kent içi ulaşım aksları da yeterli düzeyde değildir.

Tablo 3. 3: Donatı alanlarının alansal dağılımı (1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı)

ALAN FOKSİYONU	ADET	ALAN (M2)	ORAN (%) (Toplam Plan Dahilinde)
Dini Tesis Alanı	39	49629.79	0.479
Sağlık Tesis Alanı	17	37221.02	0.359
Özel Sağlık Tesis Alanı	1	4344.42	0.042
Kreş	3	4048.15	0.039
İlköğretim Tesis Alanı	34	139112.85	1.342
Ortaöğretim Tesis Alanı	8	58942.72	0.569
Eğitim Tesis Alanı	4	40035.86	0.386
Özel Öğrenci Yurdu	2	1293.89	0.012
Özel Eğitim Tesisi Alanı	4	13735.9	0.132
Mesleki ve Teknik Eğitim Tesisleri Alanı	3	22420.06	0.216
Kültürel Tesis Alanı	14	47341.72	0.457
B.H.A.	22	54480.97	0.525
Resmi Kurum Alanı	18	165391.11	1.595
Spor Alanı	3	52330.57	0.505
Çocuk Oyun Alanı	29	45483.4	0.439
Park Alanı	125	377290.502	3.639
Rekreasyon	12	126542.798	1.221
Refüj	14	397650.97	3.835
Üniversite	1	797792.81	7.695
Ağaçlandırılacak Alan	4	53934.57	0.520
K.O.P.	14	29749.01	0.287
Helikopter İniş Alanı	1	2122.96	0.020
Açık Pazar	2	4235.85	0.041
Pazar Alanı	1	8194.66	0.079
Teknopark Alanı	1	103098.58	0.994

➤ Mülkiyet Dağılımı

Esenler ilçesinin mülkiyet yapısı incelendiğinde, Maliye Hazinesi, Büyükşehir Belediyesi, Esenler Belediyesi ve Özel Mülkiyete ait parsellerden oluştuğu görülmektedir. Özel mülkiyete ait parseller genellikle malik sayısı çok olan ve küçük parsellerden oluşmaktadır. Özellikle Davutpaşa Mahallesi'nin geneli, Fatih Mahallesi'nin bir kısmı, Oruçreis Mahallesi'nin bir kısmı ortalama 100 'm² büyüklüğünde parsellerden oluşurken, Atışalanı bölgesi ise 200 m²' nin üzerinde parsellerden oluşmaktadır. Esenler genelinde incelendiğinde ise hisseli mülkiyetin ağırlıkta olduğu, bu nedenle parsellerin 150 ile 200 m² arasında (ortalama 170 m²) parsellerden oluştuğu görülmektedir. Planlama alanında içerisindeki mülkiyet dağılımı; özel mülkiyete ait alanlar dışında, Maliye Hazinesi, Esenler

Belediyesi ve kısmen de Büyükşehir Belediyesi olmak üzere ağırlıklı olarak 3 kuruma aittir.

Maliye hazinesine ait olan alanlar, planlama alanın kuzey ve güney kısımlarında yoğunlaşmıştır. Bu alanların kuzey kısmını askeri alanlar oluştururken, güney kısmını ise Yıldız Teknik Üniversitesinin Davutpaşa Kampusu ve kısmen de Çiftehavuzlar mahallesi oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra hazine arazileri planlama alanında çeşitli mahallelere yayılmıştır. Bu alanlar ise genellikle eğitim alanları, yeşil alanlar, dini tesis alanları gibi kamusal kullanıma ait olan alanlardır.

Esenler Belediyesinin mülkiyetine ait olan araziler ise genellikle, belediye hizmet alanları ve yeşil alanlar gibi kullanımlara ayrılmış olan alanlardır. Planlama alanının belirli bölgelerinde ise Büyükşehir Belediyesine ait parseller bulunmakla birlikte, bu alanlarda da yine Büyükşehir Belediyesinin kullanımına ait alanlar ve donatı alanları üzerine gelmektedir.

3.2.3. Nüfus Yapısı

Esenler nüfusu 2013 yılına göre 461.621.Bu nüfusun, 237.931 erkek ve 223.690 kadından oluşmaktadır. Yüzde olarak ise: %51,54 erkek, %48,46 kadındır.

Tablo 3. 4: Esenler mahalle nüfusları

Yıl	İlçe	Mahalle Adı	Mahalle Nüfusu
2013	Esenler	Turgut Reis	48.551
2013	Esenler	Fatih	46.341
2013	Esenler	Oruçreis	45.923
2013	Esenler	Nine Hatun	45.043
2013	Esenler	Kazım Karabekir	36.546
2013	Esenler	Tuna	35.275
2013	Esenler	Fevzi Çakmak	33.842
2013	Esenler	Menderes	33.055
2013	Esenler	Havaalanı	32.130
2013	Esenler	Birlik	29.130
2013	Esenler	Kemer	22.267
2013	Esenler	Davut Paşa	16.934
2013	Esenler	Namık Kemal	16.615
2013	Esenler	Mimar Sinan	13.217
2013	Esenler	Yavuz Selim	3.925
2013	Esenler	Çifte Havuzlar	2.827

4. MATERYAL VE YÖNTEM

4.1. Materyal

Araştırma ana materyali olarak sosyo - ekonomik ve sosyo - kültürel açıdan farklılıkları barındıran İstanbul ilinin gelişime açık ve kentsel dönüşümün ilk uygulandığı ilçelerinden Esenler ilçesi seçilmiştir. Esenler ilçesi içerisindeki açık ve yeşil alan ilişkileri ele alınarak mevcut durumda gözlenen veriler peyzaj mimarlığı ilkeleri yönünden değerlendirilmiştir.

Araştırma konusu ile ilgili olarak doğrudan ve dolaylı olarak ilgili yerli ve yabancı literatürler, araştırma alanında yapılan incelemeler ve gözlemler sonucu çekilen fotoğraflar, Esenler Belediyesinin hazırlamış olduğu 1/5000 Nazım İmar Planının plan açıklama raporu, Esenler Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nde kayıtlı bulunan parkların icmallerinden yararlanılmıştır. Araştırma alanı ile ilgili çeşitli kişi ve kurumlarla yapılan (özellikle Esenler Belediyesi İmar Müdürlüğünde görev yapan mühendislerle, mimarlarla) sözlü görüşmeler, Esenler ilçesinin doğal ve kültürel değerlerini tanıtan broşür ve kataloglar, internet aracılığı ile elde edilen her türlü yazılı ve görsel kaynaklar yardımcı materyal olarak yararlanılmıştır.

Esenler İlçesi, 16 adet mahalle ve belediye sınırları dışında kalan mücavir alandan oluşmaktadır. Esenler Belediye sınırları içinde kalan alan, araştırma alanı olarak ele alınmıştır. (Tablo 4.1)

Tablo 4. 1: Esenler ilçesinin mahallelerinin idari bölünüşüne göre alanları ve oranları (1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı)

MAHALLE ADI	ALAN (HA)	ORAN (%)
Oruçreis Mahallesi	154.94	14.0
Çiftehavuzlar Mahallesi	116.8	10.5
Kemer Mahallesi	74.85	6.8
Tuna Mahallesi	72.2	6.5
Havaalanı Mahallesi	62.42	5.6
Birlik Mahallesi	61.03	5.5
Turgutreis Mahallesi	58.8	5.3
Fatih Mahallesi	51.21	4.6
Nenehatun Mahallesi	50.64	4.6
Fevzi Çakmak Mahallesi	48.38	4.4
Menderes Mahallesi	44.19	4.0
Kazım Karabekir Mahallesi	42.42	3.8
Namık Kemal Mahallesi	23.22	2.1
Yavuz Selim Mahallesi	22.56	2.0
Davutpaşa Mahallesi	20.94	1.9
Mimar Sinan Mahallesi	17.32	1.6
Askeri Alan	185.83	16.8
Toplam	1107.8	100

4.2. Yöntem

Araştırma alanında yapılan her türlü gözlem, inceleme, veri toplama, kaynak tarama süreci, araştırmanın metodunu oluşturmaktadır. Araştırma alanının sınırlarının belirlenmesi aşamasında bu alanda yer alan açık ve yeşil alanlar mahalle bazında gruplara ayrılmıştır. Araştırma ile ilgili literatür taraması aşamasında açık ve yeşil alanların önemi, standartları ve işlevleri incelenmiştir.

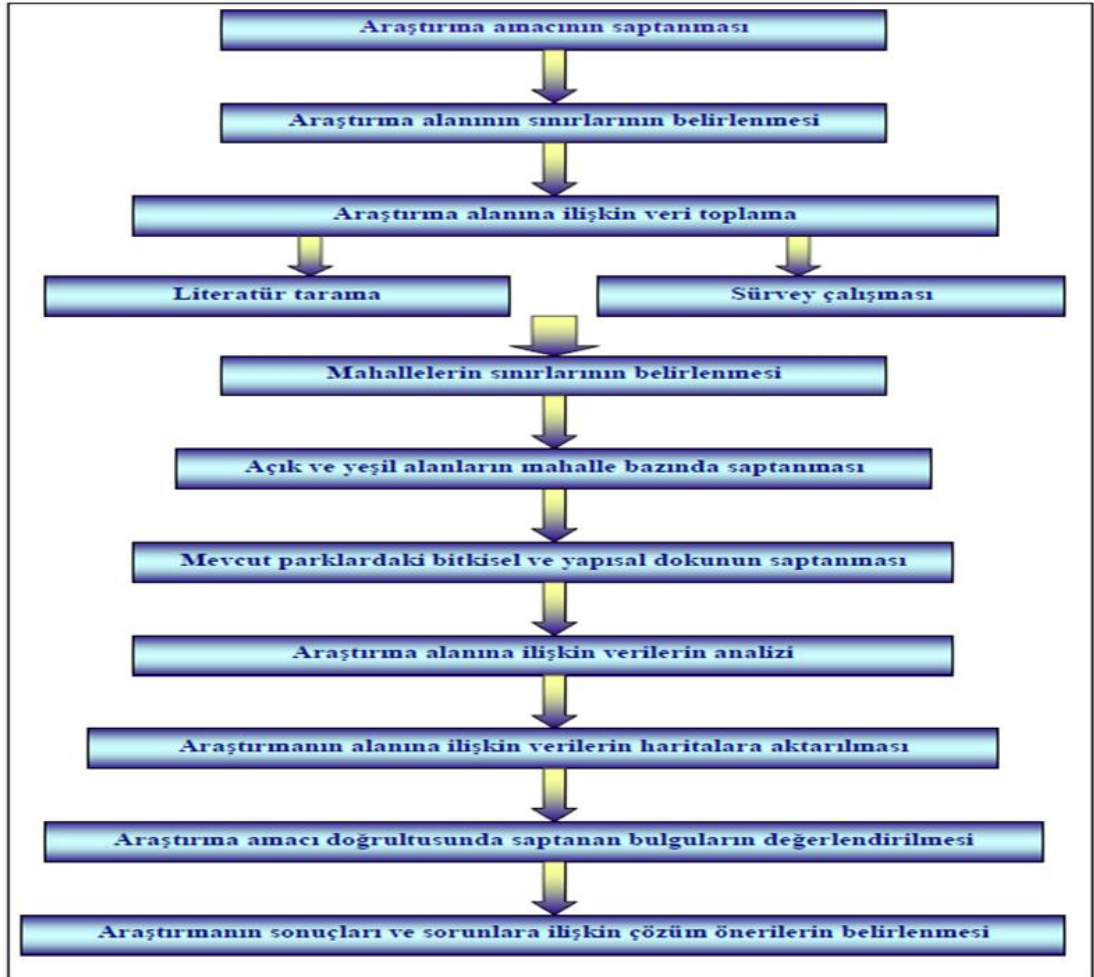
Kentsel ölçekte açık ve yeşil alanların sınıflandırılmasında sekiz grup dikkate alınmıştır. Bu sınıflandırmada, Öztan (1968), Bayraktar (1973), Uzun (1990), Ayaşlıgil (1997), Erdem ve ark. (1998), Şahin ve Barış (1998), Koç (1999), Özcan (2000)'da yapılan sınıflandırmalardan değiştirilerek hazırlanmıştır. Bunlar;

- Parklar ve Çocuk Oyun Alanları,
- Mezarlıklar,
- Eğitim Kurumu Alanları
- Resmi Kurum Alanları
- Askeri Alanlar

- Orman Alanları
- Spor Alanları, Kavşaklar ve Refüjler

Sekiz kategoride değerlendirilen açık ve yeşil alanların kent içinde buldukları yerler, miktar ve nitelikleri, görsel ve işlevsel özellikleri analiz edilmiştir. Araştırmanın son aşaması ise sonuçları değerlendirilmesi için hazırlanacak tablolar ile sentez çalışmasını kapsamaktadır.

İstanbul ili Esenler İlçesi kamusal yeşil alanlarının saptanmasını amaçlayan bu araştırmanın metodu; konu ile ilgili olarak literatür taraması, araştırma alanının doğal ve kültürel özelliklerinin belirtilmesi, Esenler ilçesi içerisindeki açık ve yeşil alanların mahallelere göre gruplandırılması, AutoCAD çizim programı ile planlarının oluşturulması ve bu planlar üzerinde sınıflandırmanın yapılması, nüfus dağılımına göre açık ve yeşil alanların dağılımının karşılaştırılması esasına dayanmaktadır.

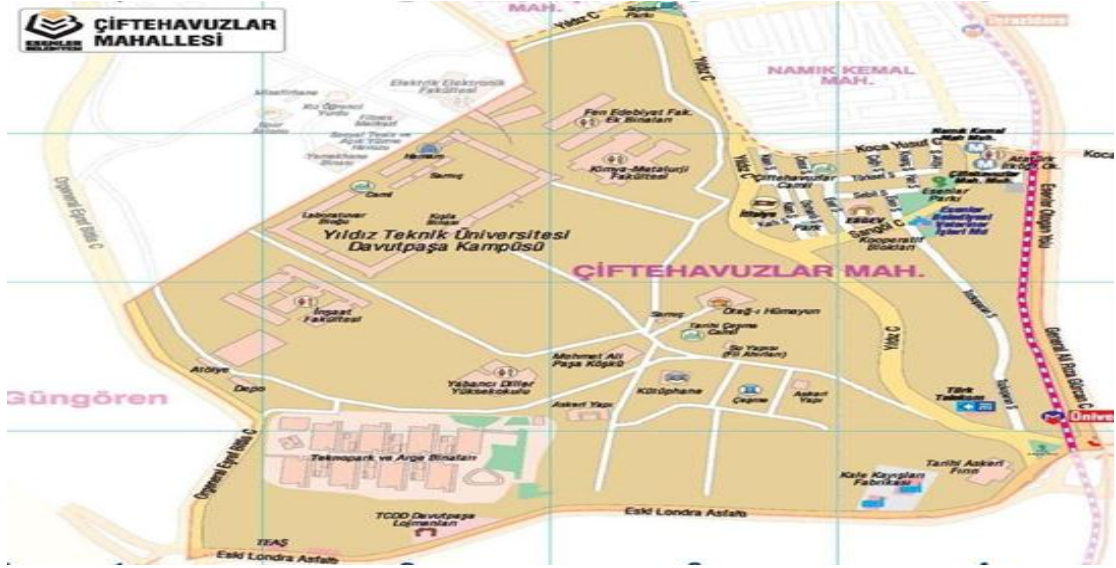

Şekil 4. 1: Akış şeması

5. ARAŞTIRMA

5.1.Esenler İlçesinin Mahallelere Göre Açık ve Yeşil Alan Durumu

5.1.1. Çiftehavuzlar Mahallesi

Şekil 5. 1: Çiftehavuzlar mahallesi haritası

İlçenin en güneyinde bulunan mahallesidir. Yüzölçümü bakımından, 116.8ha ile ilçenin en büyük ikinci mahallesidir. Buna rağmen 2827kişi ile ilçenin en düşük nüfuslu mahallesi olma özelliği taşır. Mahallede bulunan evlerin genellikle bitişik nizam 5 kat (B-5), olduğu gözlenmektedir. Yıldız Teknik Üniversitesi' ne yakınlığı ile dikkat çekse de bunu avantaja çevirebilecek yapılaşma ve mekanlara sahip değildir(Şekil 5.1).

Tablo 5. 1: Çiftehavuzlar mahallesi yeşil alanları

ÇİFTE HAVUZLAR MAHALLESİ					
		Alan Bilgileri			Diğer Bilgiler
Sıra No	PARKLAR	Toplam Alan (m ²)	Yeşil Alan (m ²)	Çalı Alanı	Ağaç adedi
1	Çiftehavuzlar Parkı	4.998,93	2.795,03		209
2	Vet.Müd. Bahçesi	1.496,61	586,03	59,15	84
TOPLAM		6.495,54	3.381,06	59,15	293

5.1.2. Namık Kemal Mahallesi

Şekil 5. 2: Namık Kemal mahallesi haritası

İlçenin güneyinde bulunan mahallenin batısında Davutpaşa, kuzeyinde Yavuz Selim mahallesi bulunmaktadır (Şekil 5.2). 16.615 kişilik nüfusuyla yine ilçenin en az nüfuslu 4. Mahallesi'dir. Mahallede bulunana evler, genellikle bitişik nizam 4 katlı (B-4) olduğu gözlenmektedir. İETT'nin metro tramvay istasyonlarından Terazidere Metrosuna yakındır. Toplamda, 6.092,44m² yeşil alana sahiptir. Bunun; 3.086,11m² 'si yeşil alan, 2.557,36 m² 'si sert zemin, 430.21m² çocuk oyun alanı ve 18.76m² fitness alanına sahiptir (Tablo 5.2).

Tablo 5. 2: Namık Kemal mahallesi yeşil alanları

<u>NAMIK KEMAL MAHALLESİ</u>					
		Alan Bilgileri			Diğer Bilgiler
Sıra No	PARKLAR	Toplam Alan (m²)	Yeşil Alan(m²)	Çalı Alanı	Ağaç Adedi
1	Şehit Yakup Polat Parkı	3.856,28	1.820,46	28,85	160
2	Sultan Abdulhamit Han Parkı	711,67	354,74	12,93	35
3	Terazidere Parkı	2.588,30	1.044,52	84,16	189
TOPLAM		7.156,25	3.219,72	125,94	384

5.1.3. Davutpaşa Mahallesi

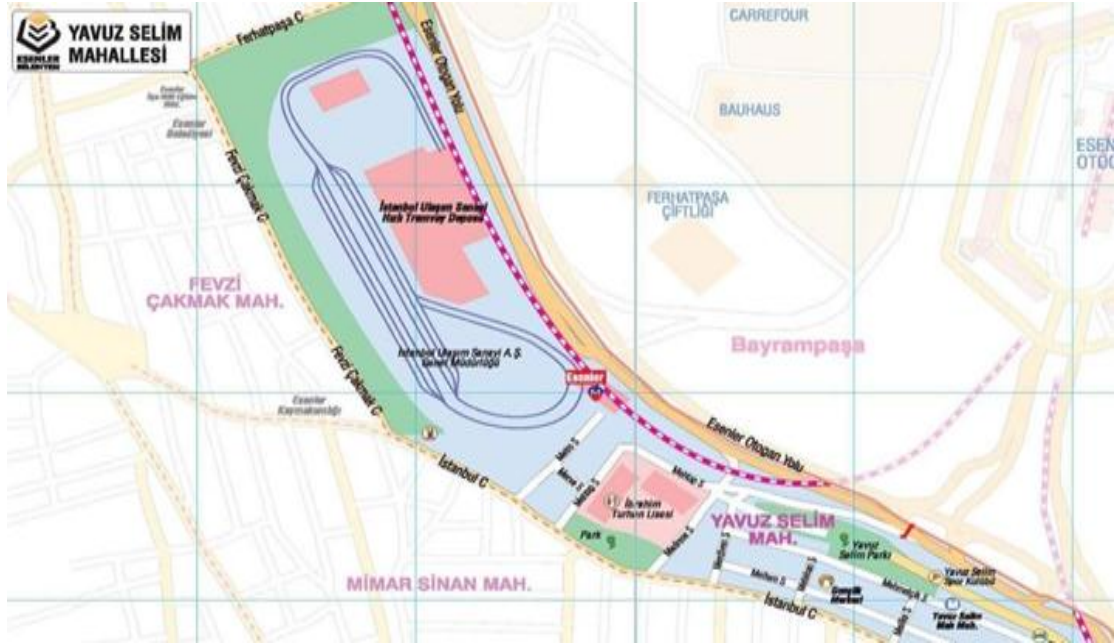
Şekil 5. 3: Davutpaşa mahallesi haritası

İlçenin güneyinde bulunan Davutpaşa mahallesinin, güneyinde Çiftelhavuzlar, güneybatısında Namık Kemal, kuzeyinde Mimar Sinan, kuzey doğusunda Yavuz Selim ve kuzey batısında ise Nene Hatun mahalleleri bulunmaktadır (Şekil 5.3). Yüzölçümü bakımından ilçenin en küçük ikinci mahallesi olmakla beraber, 16.934 kişi ile en az nüfusa sahip 5. mahalledir. Mahallede bulunana evler, genellikle bitişik nizam 4 katlı (B-4) olduğu gözlenmektedir. Dar ve eğimli sokakların kestiği geniş arazi parçalarından oluştuğu görülmektedir. Yıldız Teknik Üniversitesi' ne yakındır. 1080 m² si yeşil alan, 1590 m² sert zemin, 90 m² çocuk oyun alanı ve 15 m² çiçeklik alana sahip Japon Parkı (İkinci Bahar) mahallenin tek parkıdır (Tablo 5.3).

Tablo 5. 3: Davutpaşa mahallesi yeşil alanları

DAVUTPAŞA MAHALLESİ					
		Alan Bilgileri			Diğer Bilgiler
Sıra No	PARKLAR	Toplam Alan (m²)	Yeşil Alan (m²)	Çalı Alanı	Ağaç Adedi
1	İkinci Bahar Kiraathanesi	2.273,39	1.355,84	22,84	113
TOPLAM		2.273,39	1.355,84	22,84	113

5.1.4. Yavuz Selim Mahallesi

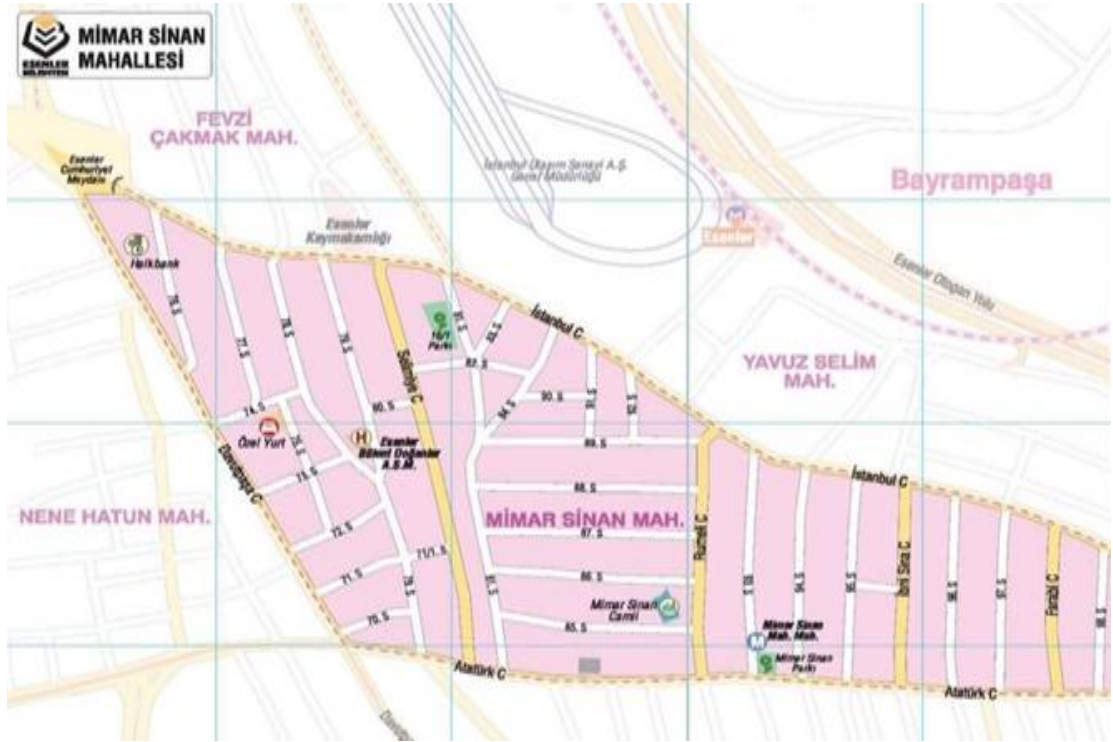
Şekil 5. 4Yavuz Selim mahallesi haritası

Yavuz Selim mahallesi, İstanbul Esenler otogarına en yakın mahalledir. Tramvay deposu bu mahalle içerisinde. İlçenin en küçük 3. Mahallesidir ve en az nüfusa sahip 2.mahalledir. Bir tarafı çevreyoluna bakar diğer yanını ise, Fevzi Çakmak, Mimar Sinan, Davutpaşa ve Namık Kemal mahalleleri çevrelemektedir. Mahalle ağırlıklı olarak bitişik nizam 5 kat (B-5) tipi evlerden oluşmaktadır (Şekil 5.4).

Tablo 5. 4: Yavuz Selim mahallesi yeşil alanları

YAVUZ SELİM MAHALLESİ						
		Alan Bilgileri				Diğer Bilgiler
Sıra No	PARKLAR	Toplam Alan (m²)	Yeşil Alan (m²)	Çiçek Alanı (m²)	Çalı Alanı	Ağaç Adedi
1	Esenler Metro Girişi	439,91	51,55			12
2	İbrahim Turhan Lisesi Parkı	2.052,73	1.309,15	25,21	26,98	80
3	Yavuz Selim Parkı	5.264,68	3.161,95	46,36	118,03	164
TOPLAM		7.757,32	4.522,65	71,57	145,01	256

5.1.5. Mimar Sinan Mahallesi

Şekil 5. 5: Mimar Sinan mahallesi haritası

Mimar Sinan mahallesinin kuzeyini Fevzi Çakmak, güneyini Davutpaşa, doğusunu Yavuz Selim ve batısını ise Nene Hatun mahallesi çevrelemektedir. İlçenin 22.26ha' lık alanıyla en küçük mahallesidir. 13,217 kişilik nüfusuyla ise ilçenin en az nüfuslu 3.mahallesidir. Mahalle ağırlıklı olarak bitişik nizam 5 kat (B-5) tipi evlerden oluşmaktadır (Tablo 5.5).

Tablo 5. 5: Mimar Sinan mahallesi yeşil alanları

MİMAR SİNAN MAHALLESİ				
		Alan Bilgileri		Diğer Bilgiler
Sıra No	PARKLAR	Toplam Alan(m²)	Yeşil Alan(m²)	Ağaç Adedi
1	81. Sokak Parkı	469,12	114,30	11
2	Mimar Sinan Muhtarlık Parkı	528,08	154,26	
Toplam		997,20	268,56	11

5.1.6. Nenehatun Mahallesi

Şekil 5. 6: Nenehatun mahallesi haritası

Mahallenin batısı Güngören ilçe sınırındır. Kuzeyinde Menderes, kuzeydoğusunda Fevzi Çakmak ve doğusunda Mimar Sinan mahalleleri çevrilidir (Şekil 5.6). 50,64 ha alana sahiptir. 45.043 kişi nüfusuyla ilçenin en çok nüfusa sahip ilçesidir. Mahalle ağırlıklı olarak bitişik nizam 5 kat (B-5) tipi evlerden oluşmaktadır.

Tablo 5. 6: Nenehatun mahallesi yeşil alanları

NENE HATUN MAHALLESİ						
		Alan Bilgileri				Diğer Bilgiler
Sıra No	PARKLAR	Toplam Alan(m²)	Yeşil Alan(m²)	Çiçek Alanı(m²)	Çalı Alanı	Ağaç Adedi
1	158. Sokak Parkı	753,59	290,37			37
2	Şehit Zekai Şengör Parkı	3.351,54	1.620,04	23,99	90,67	191
3	Kadir Topbaş Kültür Merkezi	3.416,95	530,13	147,00		38,00
4	Aziziye Cad. Parkı	2.899,94	1.325,87	32,57	47,9	139
TOPLAM		10.422,02	3.766,41	203,56	138,57	405

5.1.7. Fevzi Çakmak Mahallesi

Şekil 5. 7: Fevzi Çakmak mahallesi haritası

Parkın doğusunda otopark yan yolu geçmektedir. Kuzeyinde ise Tem-E5 bağlantı yolu bulunmaktadır. Batısında Kazım Karabekir ve Menderes mahallesi bulunur (Şekil 5.7). 48,38 ha alana sahiptir. 2013 verilerine göre 33.842 kişi nüfusa sahiptir. Mahallede yapılar genellikle bitişik nizam 5 kat (B-5)'tan oluşmaktadır.

Tablo 5. 7: Fevzi Çakmak mahallesi yeşil alanları

FEVZİ ÇAKMAK MAHALLESİ					
		Alan Bilgileri			Diğer Bilgiler
Sıra No	PARKLAR	Toplam Alan (m²)	Yeşil Alan (m²)	Çalı Alanı	Ağaç Adedi
1	Fevzi Çakmak Parkı	2.937,96	1.565,12	93,35	104
2	Fevzi Çakmak 1118 Sok	544,00	344,00		
3	Hayat Hastanesi Parkı	637,51	214,14		13
4	Şehit İzzet Türk Parkı	851,73	234,79		22
TOPLAM		4.971,20	2.358,05	93,35	139

5.1.8. Menderes Mahallesi

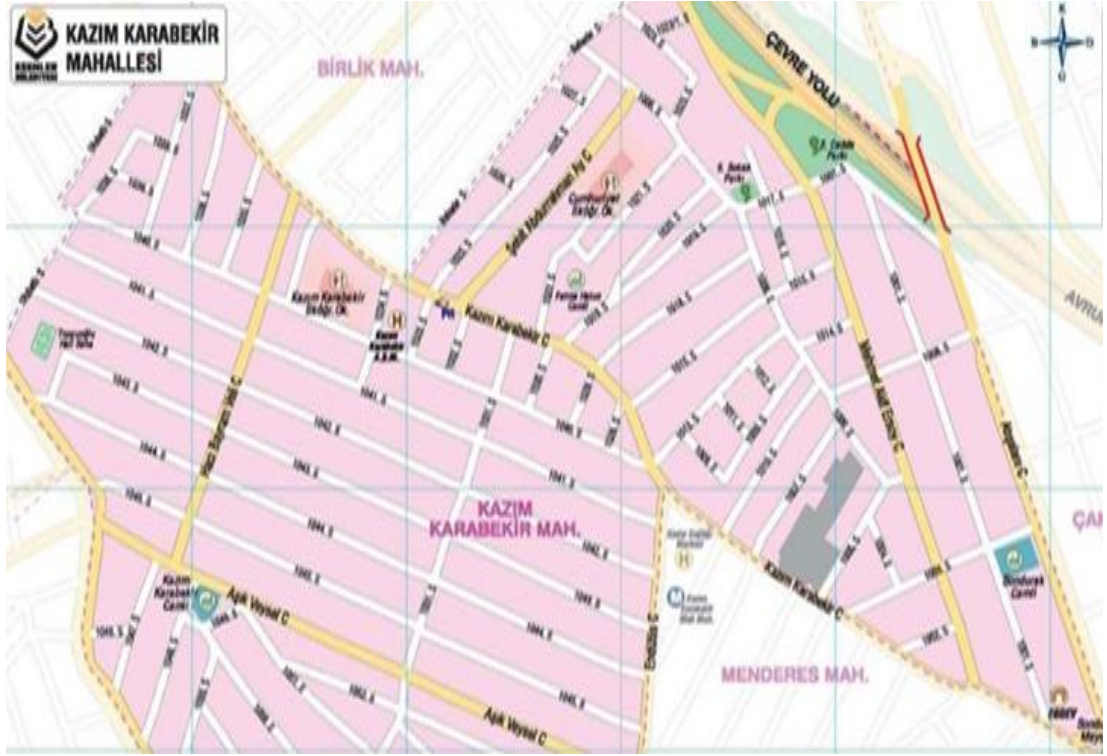
Şekil 5. 8: Menderes mahallesi haritası

Kuzeyi Kazım Karabekir, güneyi Nene Hatun, Doğusu Fevzi Çakmak ve Batısı Fatih mahallesiyle çevrilidir (Şekil 5.8). 2013 verilerine göre, 33.055 kişi nüfusa sahiptir. 44.19ha alana sahiptir. Mahallede yapılar genellikle bitişik nizam 5 kat (B-5)'tan oluşmaktadır.

Tablo 5. 8: Menderes mahallesi yeşil alanları

MENDERES MAHALLESİ						
		Alan Bilgileri				Diğer Bilgiler
Sıra No	PARKLAR	Toplam Alan(m²)	Yeşil Alan(m²)	Çiçek Alanı(m²)	Çalı Alanı	Ağaç Adedi
1	Dijital Kütüphane Önü	1.556,69	156,23		23,37	36
2	Menderes 302 Sok Parkı	631,47	262,54		86,17	25
3	Menderes Metro Durak Yanı	320,00	150,00			
4	Menderes Bölge Parkı	11.403,72	5.991,23	14,91	77	258
TOPLAM		14.511,88	6.324,00	14,91	186,54	319

5.1.9. Kazım Karabekir Mahallesi

Şekil 5. 9: Kazım Karabekir mahallesi haritası

Kuzeyinde Birlik, güneyinde Menderes, doğusunda Fevzi Çakmak ve batısında ise, Fatih ve Tuna mahallesi ile çevrilidir (Şekil 5.9). 42.42ha alana sahiptir. 2013 verilerine göre 36.546 kişilik nüfusuyla ilçenin en çok nüfusa sahip 5.mahallesidir. Mahalle ağırlıklı olarak ikiz nizam 5 kat (I-5)lıdır.

Tablo 5. 9: Kazım Karabekir mahallesi yeşil alanları

KAZIM KARABEKİR MAHALLESİ					
		Alan Bilgileri			Diğer Bilgiler
Sıra No	PARKLAR	Toplam alan (m²)	Yeşil Alan (m²)	Çalı Alanı	Ağaç Adedi
1	1001 Sk. Parkı (Karbeyaz)	2.015,20	1.284,45	46,47	100
2	1006 Sok Parkı (Pazar Yeri Parkı)	1362,85	1094,08	3,33	18
TOPLAM		3.378,05	2.378,53	49,80	118

5.1.10. Fatih Mahallesi

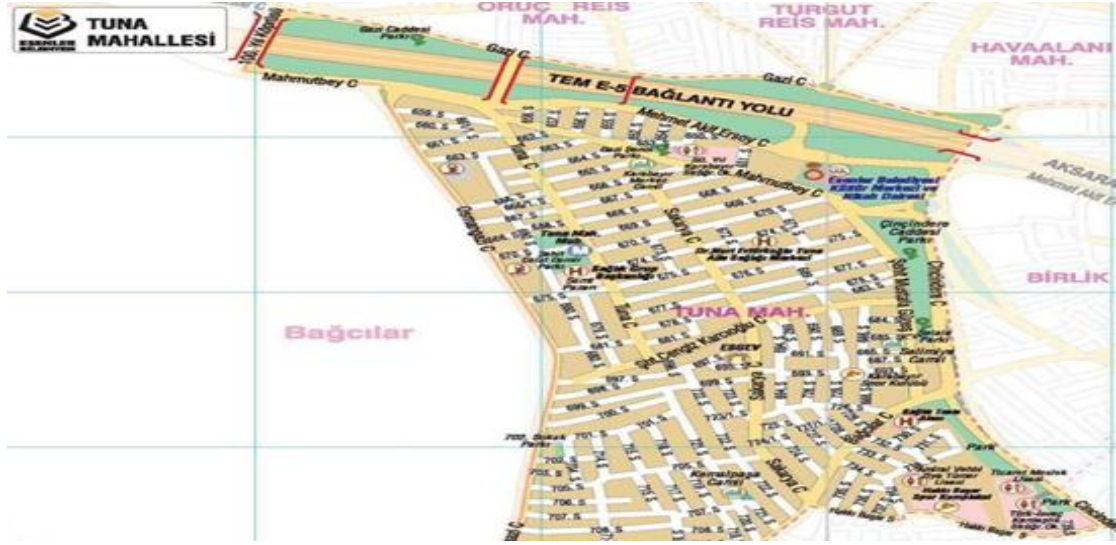
Şekil 5. 10: Fatih mahallesi haritası

Kuzeybatısı Bağcılar ile güneyinde ise Güngören ile ilçe sınıridir. Kuzeyinde Tuna, doğusunda ise Menderes ve Kazım Karabekir ilçeleriyle çevrilidir (Şekil 5.10). 51.51ha alana sahiptir. 2013 verilerine göre 46,341 kişilik nüfusuyla ilçenin en çok nüfusa sahip 2. Mahallesi olma özelliğine sahiptir. Ağırlıklı olarak bitişik nizam 5 kat (B-5) yapılanma düzenine sahiptir.

Tablo 5. 10: Fatih mahallesi yeşil alanları

FATİH MAHALLESİ					
		Alan Bilgileri			Diğer Bilgiler
Sıra No	PARKLAR	Toplam Alan (m²)	Yeşil Alan (m²)	Çalı Alanı	Ağaç Adedi
1	241. Sokak Parkı	818,31	280,61	84,58	36
TOPLAM		818,31	280,61	84,58	36

5.1.11. Tuna Mahallesi

Şekil 5. 11: Tuna mahallesi haritası

Kuzeyi Tem-E5 bağlantı yolu, batısı Bağcılar ilçe sınırı ile çevrilidir. Güneyi Fatih, doğusunda Birlik ve Kuzeydoğusunda Kazım Karabekir mahallesiyle çevrilidir (Şekil 5.11). 2013 verilerine göre 35.275 kişi nüfusa sahiptir.

Tablo 5. 11: Tuna mahallesi yeşil alanları

TUNA MAHALLESİ						
		Alan Bilgileri				Diğer Bilgiler
Sıra No	PARKLAR	Toplam Alan(m²)	Yeşil Alan(m²)	Çiçek Alanı (m²)	Çalı Alanı	Ağaç Adedi
1	702. Sokak Parkı	378,63	149,89			28
2	Çinçindere Caddesi Parkı	7.999,98	6.644,93	189,62	289,27	239
3	Gazi Şenol Parkı	727,03	228,20		31,67	43
4	Şehit Celal Demir Parkı	4.212,08	974,28		29,76	217
5	Şelale Parkı	5.713,00	3.322,81	148,83	146,31	167
6	Tic.Mes.Lis. Yamaç	5.965,47	5.607,48			262
7	Türk İsveç Dostluk Yamacı	2.623,51	2.130,23			70
8	Kültür Merkezi Bahçesi	11.767,11	4.344,46	324,15	195,12	320
TOPLAM		39.386,81	23.402,28	662,60	544,21	1.346

5.1.12. Birlik Mahallesi

Şekil 5. 12: Birlik mahallesi haritası

Kuzeyde Havaalanı, güneyde Kazım Karabekir, doğuda Kemer, batıda Tuna mahallesi ile çevrilidir (Şekil 5.12). 61,03ha alana sahiptir. 29.130 kişi nüfusu vardır. Ağırlıklı olarak bitişik nizam 4kat (B-4) yapılanma koşulu görülmektedir.

Tablo 5. 12: Birlik mahallesi yeşil alanları

BİRLİK MAHALLESİ						
Sıra No	PARKLAR	Alan Bilgileri				Diğer Bilgiler
		Toplam Alan(m ²)	Yeşil Alan(m ²)	Çiçek Alanı(m ²)	Çalı Alanı	Ağaç Adedi
1	Deprem Parkı	7.954,88	4.164,53			115
2	Bilali Habeş Camii Yanı Parkı	1.718,00	1.208,00		45,84	74
3	Birlik Durak Arkası Parkı	2.552,92	2.031,62		82,1	84
4	Yürüyüş yolu Parkı	13.316,34	10.537,53	403,57	285,69	94
5	M.Akif Ersoy Cad	14.019,41	14.019,41			353
TOPLAM		39.561,55	31.961,09	403,57	413,63	720

5.1.13. Kemer Mahallesi

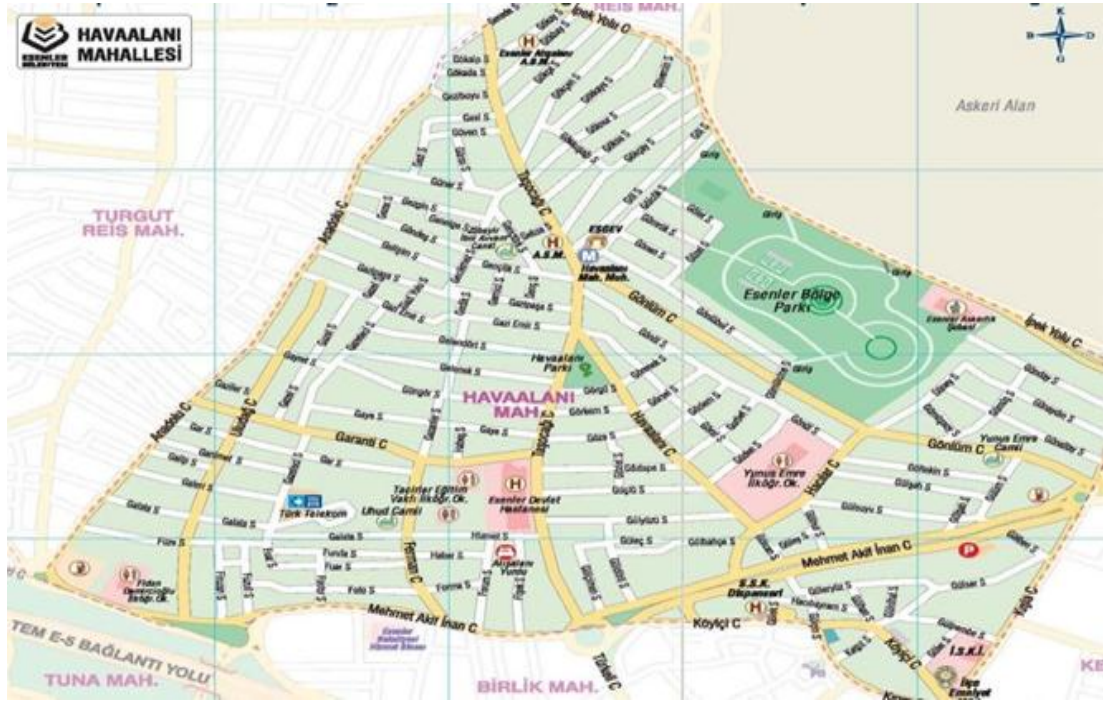
Şekil 5. 13: Kemer mahallesi haritası

Kuzeyini askeri bölge, doğusunu Bayrampaşa ilçe sınırı kaplamaktadır. Batısında Havaalanı ve Birlik, güneyinde Fevzi Çakmak mahallesi ile çevrilidir (Şekil 5.13). 74,85ha alana sahiptir. 22.267 kişi nüfusu vardır.

Tablo 5. 13: Kemer mahallesi yeşil alanları

KEMER MAHALLESİ					
		Alan Bilgileri			Diğer Bilgiler
Sıra No	Parklar	Toplam Alan (m²)	Yeşil Alan (m²)	Çalı Alanı	Ağaç Adedi
1	Güneştepe Camii Parkı	2.418,80	948,38	45,37	100
2	Kemer Parkı	1.394,00	1.264,00		
3	Şht. Mustafa Dünder Cd. Parkı (Kemerli Giriş)	10.611,83	8.296,43	54,38	900
Toplam		14.424,63	10.508,81	99,75	1.000

5.1.14. Havaalanı Mahallesi

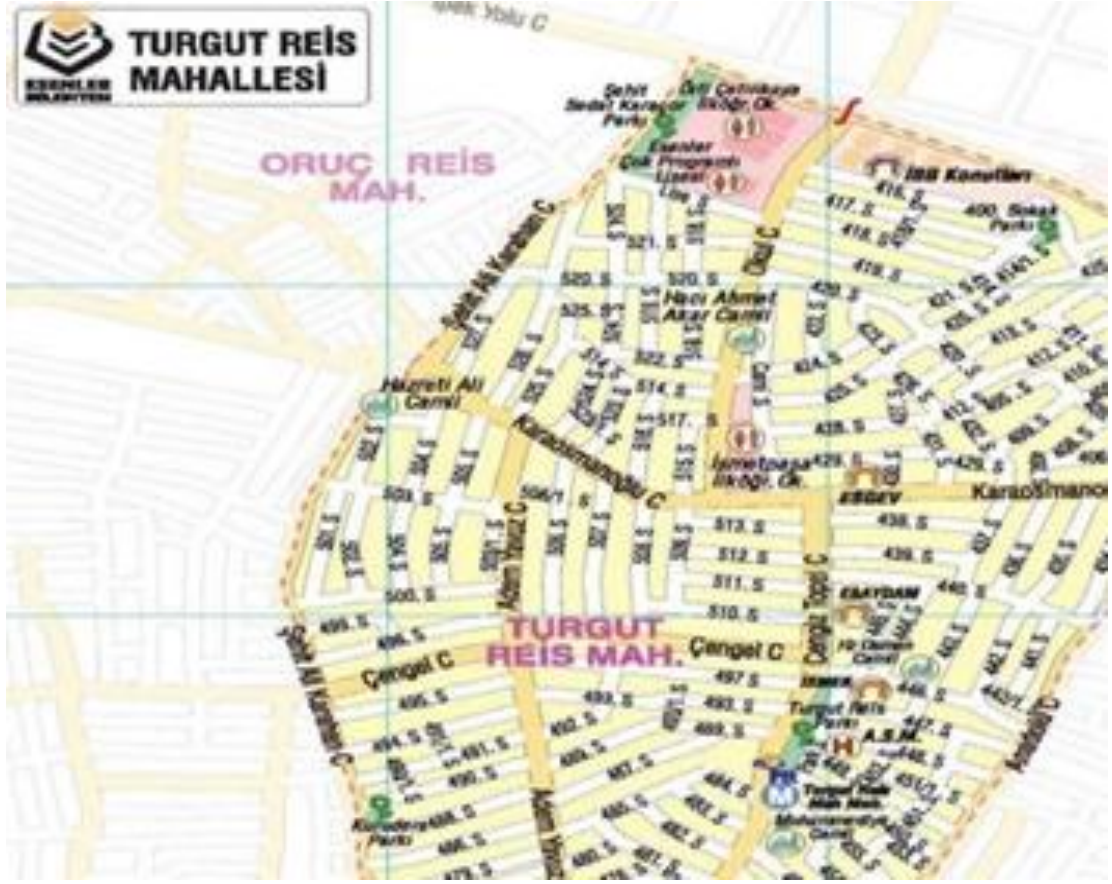
Şekil 5. 14: Havaalanı mahallesi haritası

Kuzeyinde Oruç reis, kuzeybatısında Turgut Reis, kuzeydoğusunda askeri alan, güneydoğusunda Kemer ve güneyinde Birlik mahallesi bulunmaktadır (Şekil 5.14). Yüzölçümü, 62,42ha'dır. Nüfusu, 32.130 kişidir. Ağırlıklı olarak bitişik nizam 4kat (B-4) yapılaşma görülmekle beraber. İlçe genelinde 'Kentsel Dönüşüm' ün ilk başlatıldığı mahalle olarak yeni yüksek binalar yükselmektedir.

Tablo 5. 14: Havaalanı mahallesi yeşil alanları

HAVAALANI MAHALLESİ						
		Alan Bilgileri				Diğer Bilgiler
Sıra No	PARKLAR	Toplam alan (m²)	Yeşil Alan(m²)	Çiçek Alanı (m²)	Çalı Alanı	Ağaç Adedi
1	Havaalanı Bölge Parkı	41.680,46	24.508,04		1.131,52	1071
2	Taşocağı Caddesi Parkı	1.214,06	439,37	40,53	44,75	60
TOPLAM		42.894,52	24.947,41	40,53	1.176,27	1.131

5.1.15. Turgutreis Mahallesi

Şekil 5. 15: Turgutreis mahallesi haritası

Turgut Reis mahallesi, Oruç Reis ve Havaalanı mahalleleri arasında kalmıştır (Şekil 5.15). 58,8 ha alana sahiptir. Buna rağmen 48.551 kişilik nüfusuyla ilçenin en fazla nüfusa sahip mahallesidir. Ağırlıklı olarak bitişik nizam 4kat (B-4) yapılaşma şekline sahiptir.

Tablo 5. 15: Turgutreis mahallesi yeşil alanları

15-TURGUT REİS MAHALLESİ					
		Alan Bilgileri			Diğer Bilgiler
Sıra No	PARKLAR	Toplam Alan(m²)	Yeşil Alan(m²)	Çalı Alanı	Ağaç Adedi
1	400. Sokak Parkı	1.220,00	543,59	212,74	49
2	Şehit Sedat Karaçor Parkı	2.176,35	1.880,63		78
3	Anadolu Caddesi Parkı	561,52	309,67	16,85	47
TOPLAM		3.957,87	2.733,89	229,59	174

5.1.16. Oruçreis Mahallesi

Şekil 5. 16: Oruçreis mahallesi haritası

3 tarafı askeri bölge ile çevrilidir. 0-2 tem otoyolu ve otogar bağlantı yolları ve güneyinde Tem-E-5 otoyolu ile çevrilidir. Batısında ise, Bağcılar ilçe sınırı vardır.. 154,94ha alanıyla ilçenin en büyük yüzölçümüne sahip ilçesidir (Şekil 5.16). Nüfusu 45.923 kişidir.

Tablo 5. 16: Oruçreis mahallesi yeşil alanları

ORUC REİS MAHALLESİ						
		Alan Bilgileri				Diğer Bilgiler
Sıra No	PARKLAR	Toplam Alan(m ²)	Yeşil Alan(m ²)	Çiçek Alanı (m ²)	Çalı Alanı	Ağaç Adedi
1	100. Yıl Parkı	5.678,69	2.747,82			187
2	Kuru Dere Parkı	319,42	46,31			11
3	Gazi Caddesi Parkı	2.188,29	1.333,38		166,43	121
4	Giy. Kop. Çamlık Parkı	27.284,29	18.054,96	341,67	663,12	1193
5	Turgutreis Muh. Parkı	2,921,00	890,20			51
TOPLAM		38.391,69	23.072,67	341,67	829,55	1.512

5.2.Esenler Geneli Park ve Refüjlerin Durumu

5.2.1. Çiftehavuzlar Parkı

Şekil 5. 17: Çiftehavuzlar parkından görünüm

İçerisinde spor alanları, çocuk oyun alanları, piknik masaları, süs havuzu, gölet gibi alanların bulunması parkın değerini arttırmaktadır.

Parkın girişinde orta kısımda manolya ağacı ve etrafında kayalar bulunmakta, kayaların yanına birkaç bitki takviyesiyle bu alanın görsel etkisi artırılabilir gölet etrafında ki bitkilerin sıklığı ve boyutlarından kaynaklı gölet neredeyse hiç gözüküyor, bu alanda seyreltme ve yeni düzenleme gerekmektedir.

Alle bitkisi olarak ters dut seçimi gözü aşağıya doğru yoruyor fakat alt kısımlarında hiçbir düzenleme olmadığından dutlar tam alle etkisini tamamlamamıştır. Bu yola sarkık bitkilerin yerine, sütun veya piramit formulu bitkiler dikilerek alle hissi artırılabilir.

5.2.2. Veterinerlik Müdürlüğü Bahçesi

Sadece çalışanlarına ve ziyaretçilerine hizmet eden bir dinlenme alanıdır. Yapay bir gölet kenarında bir kamelya ile bu kamelyayı saran çalı grupları ve alanı perdeleyen ibrelili türlerden ibarettir.

Şekil 5. 18: Veterinerlik Müdürlüğü bahçesinden bir görünüm

5.2.3. Yıldız Teknik Üniversitesi A ve B Girişleri Yeşil Alanlar

Şekil 5. 19: Y.T.Ü. A ve B girişleri yeşil alanlarından görünüm

İstanbul'un en önemli üniversitelerinden Yıldız Teknik Üniversitesi kampüsü girişinde bu peyzaj düzenlemesi sönük kalmıştır. Ortada palmiye kenarlarında biberiye, çim ve mevsimlik çiçeklerden oluşan tasarım sadece bir orta refüj düzenlemesi gibi algılanmaktadır. Bunun yerine böyle büyük kurumsal binaların önünde heykeller, objeler veya soliter daha gösterişli bitkiler kullanarak girişin ve kurumun gücünü göstermek gerekmektedir. Girişin sağ tarafında ki yeşil alan ise atıl bırakılmış görüntüsüyle hoş görünmemektedir. Bu alan mutlaka bir tasarımla hareketlendirilmelidir.

Refüj bitkilendirmesi ise, kurallara uygun oldukça başarılı bir çalışma olmuştur.

5.2.4. Şehit Yakup Polat Parkı

Şekil 5. 20: Şehit Yakup Polat parkından görünüm

Bu park bulunduğu mevki sebebi ile en yoğun kullanılan parklardandır. İki adet süs havuzu etrafına oturma alanları ve bitkilerle tasarlanmış bu parkta ki en göze batan kısım yol kenarlarında ki anlamsız büyük babaların olmasıdır. Ana yolmuş gibi bu kadar büyük babaların kullanılması oldukça kötü görünmektedir. Yine yolların üzerindeki banklara cep yapılmaması da tasarım hatalarındandır. Yol kenarında ki "*buxus sempervirens*"ler çok kötü gözükmekte onların yerine başka bir bordür bitkisi dikilmelidir.

Köprü alt kısmında kullanılmayan büyük bir alan var, bu alanın mutlaka peyzaj mimarları tarafından tasarlanması gerekmektedir.

5.2.5. Sultan Abdülhamit Parkı

Park tasarımı arazinin kot farkından dolayı kademeli olarak yapılmış, üst kısım şevli bir şekilde ayarlanarak ilk kademe oluşturulmuş ve merdivenlerle alt kısmına geçilmesini sağlanmıştır. Alt kademede alan ise düz kot ayarlanarak çocuk oyun alanı ve kamerye bu alana tasarlanmıştır. Ama alt yol ile park arasında ki kot farkı güzel ayarlanamadığından parka rampayla girilmesine engel olunamamış, çocuk oyun alanı rampa kenarına da parapet yapılmadığından uygun olmayan bir görüntü ortaya çıkmıştır.

Şekil 5. 21: Sultan Abdülhamid parkından görünüm

Epdm kaplı çocuk oyun alanı bu park için yeterli gözükmemektedir. Üst kote yerleştirilen banklarda hem çocuklardan uzak hemde ailelerin çocuklarını görebilecekleri noktada olması sağlanmıştır.

Yeşil alanlar ile sert zemin arasında seperatör olarak kullanılan plastik çitler, çok dayanıksız ve estetik açıdan da çok çirkin gözükmemektedir. Bu çitlerin yerine bordür bitkilerinin kullanılması daha uygun olabilirdi. Bu parkta da bitkisel tasarımın zayıf kaldığı gözümüze çarpmaktadır. Çöp kutularının sadece çocuk oyun alanı etrafında yer alması da yanlış, parkın genelinde kullanımını daha uygun olabilirdi.

Böyle mahalle aralarında, binalara yakın yerlerde bulunan parklarda bu kadar büyük kameriye yapılmasında çok uygun değildir. Mahalle sakinleri gündüzleri bu alanlarda oturabilirler ama akşam vakti gürültü kaçınılmaz olmaktadır. Daha küçük ve farklı noktalarda kameriye çözümleri daha uygun olacaktır.

Çim alanların bozulmasının nedenleri arasında yaz aylarında insanların yer örtüsü sererek çimlerin üstüne oturması yatar. Bu nedenle böyle parklarda çalılar ve mevsimliklerle yapılan tasarımlar sayesinde çimdeki bu bakımsız görüntüyü ortadan kaldırebilirsiniz.

5.2.6. Terazidere Metro İstasyonu Parkı

Metro çıkışı olmasından dolayı yoğun olan parklardandır. Ortadaki yıldız tasarımlı bitki havuzu çok betonarme durmaktadır. Sanki havuz tasarlanmış ama sonra vazgeçilmiş bir görüntüsü var. Betonarmenin kırılması ve daha estetik bir tasarım yapılması gerekmektedir.

Şekil 5. 22: Terazidere Metro parkından görünüm

Merdiven kenarlarına mutlaka korkuluk yapılmalıdır ve merdivenler elden geçmelidir. Alana yerleştirilen bankların gelişi güzel değil bir tasarım doğrultusunda yerleştirilmesi doğru olacaktır.

Sert zemin kaplamaları şık gözükmemektedir. Ama orta alandaki yeşil alan etrafındaki plastik bordür çitler oldukça kötü gözükmemektedir. Bitkisel tasarım olarak oldukça eski ve bakımsız bir görüntü vardır. Parkın yeşil alanlarının tekrar tasarlanması yerinde olacaktır.

5.2.7. İkinci Bahar (Japon) Parkı

Çoğunlukla emeklilerin kullandığı bu park, sessiz sakin ama kullanışlı bir park görüntüsündedir. Pergolaların kesintisiz bu kadar uzun olması muhabbet eden insanların tek sıra dizilmelerine yol açtığından daha kısa kısa bölmeli tasarım daha güzel olabilirdi.

Şekil 5. 23: İkincibahar parkından görünüm

Yol kenarı bordür bitkileri ve çim alanlarda bitkisel tasarımlar parkın değerini artırması açısından önemlidir. Kayalar yerleştirilmiş ama bitkilerle bütünleşmeyince eksik bir görüntü oluşturmaktadır.

Bu güzel parkın kendine özgü aydınlatma armatürleri olmalıydı, spot aydınlatma oldukça kötü gözükmetedir.

5.2.8. Yavuz Selim Kitap Parkı

Şekil 5. 24: Yavuz Selim Kitap parkından görünüm

Çok işlek bir caddenin yanında içinde kütüphane olan kullanışlı bir parktır. Çocuk oyun alanları, kameriyeler ve banklarıyla kullanışlı bir park görüntüsü vermektedir.

Gölet içerisindeki fiskiyeler su altında kalsa çok daha güzel olabilirdi. Ancak bu görüntüyle çok yapay bir hissiyat vermektedir. Gölet etrafındaki kayalar ve bitkiler oldukça şık bir görünüme sahiptir.

Geniş alanda ki saksı örnekleri çok güzel fakat biraz anlamsız kalmış, tasarımla bütünleştirilerek anlaşılmalı. Saksı ortasında ki motif ise gayet başarılı bir şekilde uygulanmış. Bitkisel tasarım olarak, parkın bazı yerlerinde eksiklikler göze çarpmaktadır.

5.2.9. İbrahim Turhan Lisesi Parkı

Şekil 5. 25: İbrahim Turan Lisesi parkından görünüm

İbrahim Tuna parkı tasarım olarak güzel parklardandır. Kot farkından dolayı parka 20 merdivenle giriş yapılabilmektedir. Park genel bir düzlük oluşturulduktan sonra teraslama yerine şevlendirme düşünülmüştür.

Çocuk oyun alanları, pergolalar, jimnastik aletleri, amfi gibi tasarımlar parkın kullanımını ve popülerliğini arttırmaktadır. Çocuk oyun alanı etrafında ki beton üzeri oturma alanı detayı güzel bir düşünce, aynı zamanda çocuk oyun alanı zemininin epdm olması da doğru bir kullanım olmuştur. Çocuk oyun alanı etrafında ki toprak seviyesi düşüktür, çocukların o alanlarda düşmeleri söz konusu olabilir. Bu nedenle çocuk oyun alanı etrafı sınırlandırılmalıydı, bitkiyle olması daha tercih edilebilir.

Ortadaki süs havuzu biraz daha küçük tasarlanabilirdi. Park dar ve uzun olmasından kaynaklı süs havuzu çok alan kaplıyor. Ağaçların hereksiz olması, formsuz büyümelerine neden olmuş. Pergolaların bakımları düzenli yapılmalı, kullanım yoğunluğundan çabuk bozulmalar olduğu gözükmemektedir.

5.2.10. Mimar Sinan Muhtarlık Parkı

Tasarım olarak zayıf kalmış sadece bir çocuk parkı görüntüsünden yepyeni bir butik parka dönüştürülmüştür. 2016 yılı Ağustos ayında başlayan revize çalışmaları kasım ayında sona ermiş ve park açılmıştır. Bakımsız görüntüsünden eser kalmamıştır. Yeni halinde her yaşa hizmet veren butik bir park görüntüsündedir. Binaların soğuk etkisi resimle ahşabın yumuşatıcı etkisiyle kapatılmaya çalışılmıştır.

Şekil 5. 26: Mimar Sinan muhtarlık parkının eski ve yeni görüntüleri

5.2.11. 81.Sokak Parkı

Binaların arasına sıkışmış eski park olmakla beraber oldukça bakımsız görünmektedir. Park iki kotta çözümlenerek 7 basamak ile alt kotta inilmektedir. Merdiven kenarlarında korkuluk olmaması tehlike oluşturmaktadır. Merdiven kenarı korkuluk veya çit bitkisi ile sınırlandırılmalıdır.

Çocuk oyun grubu bakımsız ve sağlıksız görüntüsünün giderilmesi gerekmektedir. Paslanmış aletler sağlık açısından sıkıntılıdır. Çocuk oyun grubunun alt kaplaması kayrak olması da düşen çocukların ciddi yaralanmasına sebep olabilir. Epdm uygulanarak daha yumuşak bir zemin elde edilmelidir.

Şekil 5. 27: 81.sokak parkından görünüm

Ağaç diplerinde ızgara olmaması, ağaçların düzgün şekil budamasının yapılmaması ağaçların sağlıklı yetişmemesine neden olmaktadır.

Park kenarındaki duvarlarda çirkin yazılar bulunmaktadır. Bu yazıların temizlenerek dikey bahçe veya sarmaşık ile duvarın soğuk görüntüsünün kırılması gerekmektedir. Çöp kutularının kullanışsız olmasından dolayı kapakları kırılmış ve kötü görüntü oluşturmaktadır.

Kayrak ile toprak geçiş arasında bir ayırıcı olması sonrasında bitkisel tasarım daha uygun olacaktır. Parkta bitkisel tasarımdan bahsetmek pek mümkün değil, bitki yok denecek kadar az. Buda parkın planlamasının yanlış olmasından kaynaklı. İnsanlar üzerine oturuyor veya üzerinden yürümek zorunda kalıyorlar. Bu parkın tekrar Peyzaj mimarı tarafından tasarlanması gerekmektedir.

5.2.12. Zekai Şengör Parkı

Parkın 1/3'lik bölümü park içerisindeki kafeye hitap etse de oturma alanları bakımından zengin bir parktır.

Aydınlatma direğinin etrafında ki bitkisel tasarım çok karmaşık, biraz daha sadeleştirilip düzenlenmeli ve çocukların direklere yaklaşmamasına yönelik tasarımlar yapılmalıdır.

Şekil 5. 28: Zekai Şengör parkından görünüm

Bu parkta da çocuk oyun alanı ile jimnastik aletler bir arada olduğundan küçük yaştaki çocuklar büyükler için tasarlanmış aletleri kullanıyorlar. Park bahçe duvarları oldukça kötü ve çirkin yazılarla donatılmış durumda. Tekrardan boyanması ve hatta boyama duvarı gibi tasarlanması daha güzel olacaktır.

Parkın bitkilendirmesi oldukça zayıf. Büyük ağaçların gölgesinde kalan alanlarda çim olmayacağından geniş çaplı kelliçler mevcut bu alanlara gölge bitkilerinden tasarımlar yapılmalıdır.

5.2.13. 158. Sokak Parkı

Şekil 5. 29: 158.Sokak parkından görünüm

İki tarafı yol olan geniş refüj parkı gibi tasarlanan bu parkın ilk bakışta görüntüsü gayet güzel görülmekle birlikte, alanı küçük bir parkta bu kadar büyük bir havuz kullanmak kullanım alanlarını çok daraltmıştır. Orta alanda fiskiyeli ve aydınlatmalı havuz parka ayrı bir hava katmaktadır.

Havuz kenarlarında bulunan bankların direk yol üzerinde olması ana sirkülasyonu bozmaktadır. Banklar için yeşil alana doğru cepler yapılması daha uygun olurdu. Kaskatlı havuzun bitkilendirmesi de oldukça zayıf kalmış, sadece "*buxus sempervirens*" bitkisi ve aralarına çim yapılması parkın en gözde objesinin sönük kalmasına neden olmuştur.

Parkın başında ki zeytin ağacının etrafındaki tasarımda son derece kötü ve bakımsız bir görüntü vermektedir. Çimlerde aynı şekilde insanların köpeklerini gezdirmesi veya üzerinden gezmesinden kaynaklı bozulmalar olduğu görülmektedir.

Çöp kutularının içerisinde gözükmeleri hiç hoş olmamakla beraber bir tanesi park sirkülasyonu olan yolun ortasına konulması da oldukça yanlıştır. Parkta çocuk oyun alanı ve yanlarında ki kameryelerin yeri uygun alt zemin kaplaması da epdm olması uygun. Bu parkta ağaç bakımından yeterli ama çalı, yer örtücü ve mevsimlik bakımından yetersiz kalmaktadır.

5.2.14. Aziziye Caddesi Parkı

Şekil 5. 30: Aziziye caddesi parkından görünüm

Park 2014 yılında revize edilmiştir. Park 3 ayrı kotta çözülmüştür. Her kotta farklı yaş gruplarına hizmet edecek kullanımlar bulunmaktadır. Yeni görüntüsünde yoğun bir bitkilendirme kullanılmış fakat yoğun bitkilendirme nedeniyle park çok boğuk bir görüntü

almıştır. Bu kadar sık çap yapacak ağaçların kullanılması doğru değildir.

Park girişinde sert zemin geçiş uygulamalarının kötü olduğu görülmektedir. Bu geçişlerin galvaniz metal ayırıcı ile düzgün bir şekilde yapılması gerekmektedir. Parkta çocuk oyun alanının ve fitness alanının epdm olması doğru bir kullanımdır.

Park içerisinde bulunan binada muhtarlık, Nenehatun mahallesi ESGEV (Esenler Gençlik Evi) ve hemen parkın yanında bir ortaokul bulunması nedeniyle günün her saati aktif ve yoğun kullanım olduğu görülmektedir. Bu durumda park içerisinde sıklıkla tahribatlara yol açtığı görülmektedir.

5.2.15. Kadir Topbaş Kültür Merkezi Bahçesi

4570 m² arazi üzerine kurulmuştur. İ.B.B. Başkanı Syn. Kadir Topbaş adına yapılan bu Kültür Merkezi, toplantılar, sinema, tiyatro, müzikal gibi birçok organizasyona ev sahipliği yapmaktadır. 2400m² yeşil alan 2100m² sert zemine sahiptir. Park içerisinde büyüklü küçüklü 2 adet havuz bulunmaktadır. Yeşil alan içerisinde, 75 adet ağaç ve ağaççık, 250 adet çalı bitkisine sahiptir. Yollara yönlendirme amaçlı, kare şekillerde çiçeklik alanlar bırakılmıştır.

Böyle bir kültür merkezinin girişinde sanat ve sanatçı objeleri kullanılması güzel bir uygulama olabilir.

Şekil 5. 31: Kadir Topbaş Kültür Merkezi bahçesinden görünüm

5.2.16. Şehit İzzet Türk Parkı

Parkın büyük bölümü fitness spor aletleri ve çocuk oyun alanı gibi görülsede

kullanımların çok kısıtlı olduğu gör÷lmektedir. Sadece bir eğlence alanı olarak düzenlendi ise, kullanıcı kitlenin ihtiyacını karşılayamayacak kadar az spor ve çocuk oyun grubu kullanılması yanlışır. Parkın gerek amaca uygun revize edilmesi veya parkın bir mahalle parkı olarak düşün÷lerek revize edilmesi gerekmektedir.

Şekil 5. 32: Şehit İzzet Türk parkından görün÷mler

Alanda bir bitkisel düzenlemeden bahsetmek güçtür. Alanın mevcut atıl halinde bulunan büyük ağaçların zaten çok az güneş alan bir parkın daha karanlık bir alan olarak kalmasına sebep olmuştur. Bu kadar gölge kalan bir parkta gölge seven bitkilerle yapılabilecek bitkisel tasarımlara ihtiyaç duyulmaktadır.

5.2.17. Mareşal Fevzi Çakmak Parkı

Şekil 5. 33: Mareşal Fevzi Çakmak parkından görün÷mler

Esenler ilçesindeki parklar içerisinde en büyük kaya bahçesine sahip parkıdır. Gün boyu aktif kullanılan parktır. Yeterince açık ve yarı açık oturma alanlarına sahiptir. Çok büyük bir park olmasına rağmen yürüyüş yolları, 2adet fitness alanı ve çocuk oyun alanı vardır.

5.2.18. Hayat Hastanesi Parkı

Şekil 5. 34: Hayat Hastanesi parkından bir görünüm

Çevresinde bulunana parklar ve meydana yakın olması sebebiyle çok yoğun kullanılan parklardandır. Karşılıklı iki kamelya bulunmaktadır. Parkın büyük bölümü sert zeminden oluşmaktadır. Buda monoton bir görüntü yaratmıştır. Böylesine bir alanda yoğun bir yeşil alan kullanılarak insanları kentlerinbetonlaşmış yapısından uzaklaştırmak doğru olacaktır.

5.2.19. Atışalanı Köprü Girişi Yan Refüj

Yol kenarları "*ligustrum sp.*" ve "*nerium sp.*" ağaçları ile alle ağaçlandırılması yapılmıştır. Alanın eğimi yumuşak bir eğimle çözülebilirdi. Fakat kullanılan şev taşları ile iki kot oluşturulmuştur. Üst kotta kullanılan bitkiler sade kalmış orada soliter gösterişli bir ağaç etrafına güzel bir çalışma yapılırsa göze hoş gelen bir uygulama olabilirdi.

Şekil 5. 35: Atışalanı köprüsü girişi ya refülden bir görünüm

5.2.20. Menderes Bölge Parkı

Şekil 5. 36: Menderes bölge parkından bir görünüm

Esenler'in en büyük alana sahip 2.parkı olmasına rağmen bölge parkı kavramını tam olarak karşılamıyor. Park daha çok bir kent parkı olarak tasarlanmış hissi uyandırıyor.

Bu parkın ortasında bulunan süs havuzu (hatta gölet bile denilebilir) kullanılmamasından kaynaklı olarak hem kötü hem de tehlikeli bir ortam vardır. Şevli alanlardaki şev taşı kullanımı doğru ve güzel görünmektedir. Ağaç herelerine bağlanmış çöp poşetlerinin bu parkta çöp kovası sayısının yetersiz olduğunun bir göstergesidir.

Spor sahasının tel çitleri zarar görmüş bunlarında tekrar elden geçmesi gerekmektedir.

Alan çok büyük olduğundan ağaç sayısı yeterli gözükmemektedir. Böylesine büyük bir park için çocuk oyun alanının yetersiz kaldığı gözlelenmiştir.

Park içerisinde bulunan anfi kullanışlı değildir. Bu alan parkın en ölü alanı gibi görünmektedir.

Park 2016 yılı içerisinde revizyona girecektir. Revizyon çalışmalarının yaklaşık 1 yıl sürmesi beklenmektedir.

5.2.21. Dört Yol Merkez Camii Bahçesi

Şekil 5. 37: Dört Yol merkez camii bahçesinden görünüşler

Cami bahçesinin peyzaj tasarımı tamamı ile yanlıştır. Özellikle Cuma günleri camiye sığmayan cemaat için ve dışarıda kılınacak cenaze namazları için orta alanların daha boş bırakılması gerekmektedir. Camilerde ki ağaçlandırmalarında devası boyutta ağaçların olması, kuşların bu bölgeye gelmeleriyle daha uygun bir ortam oluşturmak amacıyla yeniden tasarlanması gerekmektedir. Çitlembik, çınar, meşe gibi ağaçlar kullanılabilir. Sert zemin üzerinde bilinçsizce bırakılmış öbek öbek yeşil alanların yerine yeni bir tasarım gerekmektedir.

5.2.22. Dijital Kütüphane Parkı

Dijital kütüphanenin hemen yanında bulunan park, daha çok etrafındaki kahvehane ve cafelere hizmet etmektedir. Parkın içerisindeki plastik tabureler çok kötü görüntü oluştursa da

öğlen ve akşam saatlerinde oturacak yer bulunmuyor.

Parkın ortasında fiskiyeli havuz insana huzur veriyor ama kaplamalarının elden geçmesi gerekmektedir.

Sadece etrafında gölge yapma amaçlı ağaçlar bulunan bu parkın bitkisel tasarımı oldukça zayıf kalmıştır.

Şekil 5. 38: Dijital kütüphane bahçesinden görünüm

5.2.23. 302.Sokak Parkı

Binalar arasında kalmış küçük bir parktır. Orta alanda çocuk oyun alanı etrafında pergola ve banklarla tamamlanmış tasarım açısından zayıf görünen bir parktır. Dört bir tarafında bulunan yeşil alanlarda bitkiler gelişi güzel dikilmiş hissi uyandırmaktadır. Bu park boyutu bakımından butik bir park olabilir veya daha farklı bir konsept ile tasarlanabilir.

Şekil 5. 39: 302.sokak parkından görünüm

5.2.24. Tem Bağlantı Yolu Refüj ve Karbeyaz Parkı

Şekil 5. 40: Tem bağlantı yolu refüjden görünüm

İstanbul'da sıkça göreceğimiz refüj çalışmalarından bir örneğidir. Alanın parka ve kente bakan arka tarafının sık dokulu bitkilerle kapatılarak bu çalışmanın daha fazla vurgulanması sağlanabilir.

Refüj çalışmasının üst kısmında bulunan Karbeyaz Parkının, büyük bir kısmı park içerisinde bulunan iki adet kafeteryadan oluşmaktadır. Bu kafeteryaların kullanım alanları sadece yapılardan mütevellit değildir. Park içerisinde kullanılan masalarla parka tamamen hakim olmuşlardır.

Oturma alanlarının yoğunluğu kafeteryalar alanında bulunduğundan, park içerisinde bulunan çocuk oyun alanının çevresinde açık veya kapalı oturma alanları kullanılmamıştır. Çocuk oyun alanının zemininin de kullanılan kauçuk malzeme doğru bir çalışma olmuştur.

5.2.25. Fatih 241.Sokak Parkı

Kot farkından dolayı teraslamalarla bölünmüş küçük bir parktır. Üst kotta fitness spor alanı, alt kotta ise, çocuk oyun alanı kullanımı ile tamamlanmıştır.

Oturma – dinlenme alanlarının azlığı göze çarpmaktadır. Bunun yanı sıra bulunduğu mevki itibari ile çok az güneş gören bir noktadadır. Yeşil alanlar içerisinde kullanılan büyük ağaçlarında yarattığı gölge ile çim yapımından daha çok bir kaya bahçesi tasarımı olarak değerlendirilmek daha doğru olabilirdi.

Şekil 5. 41: 241.sokak parkından görünüm

5.2.26. Gazi Şenol Parkı

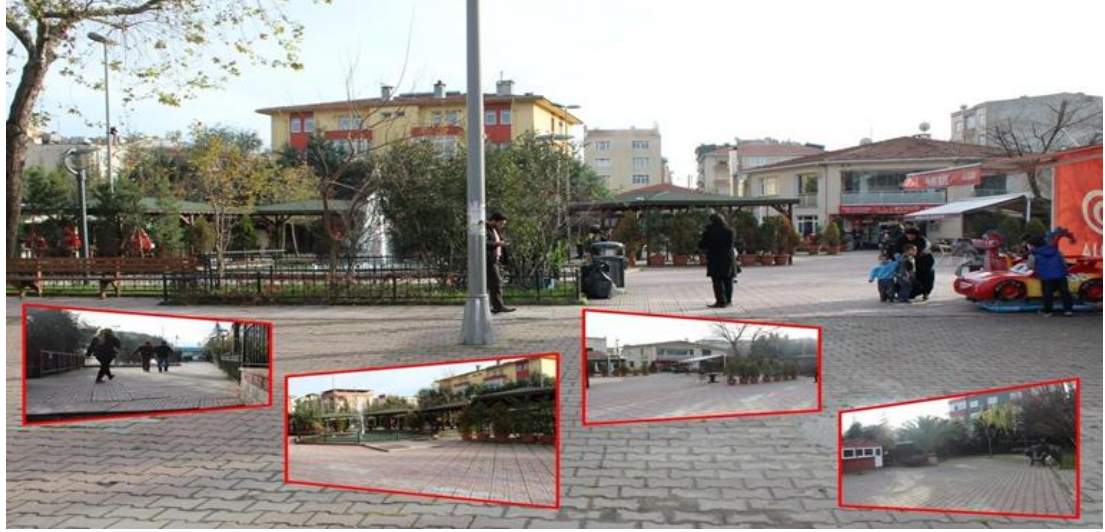
Alan olarak oldukça küçük bir park olmasına rağmen park alanının neredeyse üçte birlik kısmı trafo ve işletme binasına ayrılmıştır. Fakat park tasarım olarak işletmeye hizmet etmemektedir. Hemen yanında ki okulla arasında 10 metre kot farkı olması bu alana korkuluğu zorunlu kılıyor. Hatta parktan okulda ki öğrencilere müdahaleyi engellemek için bitki duvarı yapılmalı.

Şekil 5. 42: Gazi Şenol parkından görünüm

Parktaki ağaçlar birbirlerine çok yakın, bilinçsizce dikilmiş görüntüsü var. Bitkisel tasarıma hiç uygun olmayarak dikilmiştir.

5.2.27. Şehit Celal Demir Parkı

Şekil 5. 43: Şehit Celal Demir parkından görünümeler

Park, Esenler içerisindeki parklar içerisinde en geniş alana sahip parklardan biri olmasına rağmen kullanım açısından en zayıf parkıdır. Parkın 3 te 1 lik kısmı park içindeki kafeteryaya hizmet etmektedir. Fakat yoğun kullanım çocuk oyun alanı ve fitness alanı çevresindedir. Buradaki kullanımlar ise zayıf ve eksiktir.

Zemin döşemesi gelişmiş güzel seçilmiş veya yapılan tamiratlar sonucu kırılan taşların yerine farklı taşlar konulduğu için özensiz görünmektedir. Yeşil alanlar sert zeminlerin içinde sıkışmış küçük alanlar olarak görülmektedir. Yönlendirmeler saksılı bitkilerle oluşturulmaya çalışılmış fakat zayıf kalmıştır.

5.2.28. Esenler Belediyesi Kültür Merkezi Bahçesi

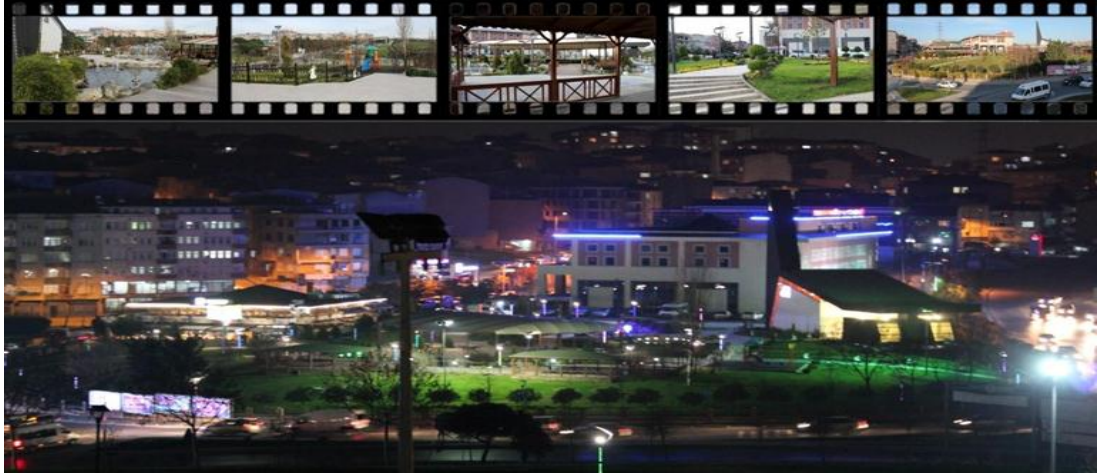
Esenler ilçesinin en aktif kullanılan yeridir. Nikah salonu, düğün salonları, sosyal tesisleri, kafeteryası, açık ve kapalı oturma alanları ile gün içerisinde insan yoğunluğunun en fazla olduğu alanlardandır. Bahçede bir adet modern görünümlü mescid mevcuttur. Bahçenin genelinde su kullanımının etkili olduğunu söyleyebiliriz. Hatta suyun en yoğun ve doğru kullanıldığı alandır.

Parkın Çiğçindere Caddesi'ne bakan tarafında bulunan kısa bir yürüyüş parkuru

mevcuttur. Bu yolda tijli zakkum ağaçlarıyla alle etkisi sağlanmaya çalışılmıştır.

Bitkilendirme de genellikle leylandi ağaçlarının yoğun kullanıldığı görülmektedir. Yoğun derecede çiçeklik alan mevcuttur.

Çocuk oyun alanı ilk görüşte yetersiz gibi görünse de yapılan gözlemlerde bu alan için yeterli olduğu anlaşılmıştır.

Şekil 5. 44: Esenler Kültür Merkezi bahçesinden görünüm

5.2.29. Tuna Vadisi Şelale Parkı

Şekil 5. 45: Tuna Vadisi Şelale parkından görünüm

Bu park tasarımının da bir peyzaj mimarı tarafından yapıldığı ilk görüşte

anlaşılmalıdır. Tasarımın bütünlüğü açısından sert zemin üzerinde hazırlanmış ceplere bankların konulması gerekmektedir. Çöp kutularının elden geçmesi ve sayılarının arttırılması gerekmektedir. Bitki sayısı olarak yeterli gözükken parkta çalı gruplarının da kullanılması gerekmektedir. Yine ağaçların hereklenmesi ve formlu düzgün büyümelerinin sağlanması gerekmektedir.

Tuna vadisi şelale parkı tasarım bakımından iyi bir örnektir. Üst kotlardan şev taşlarıyla kotları ayarlayarak en alt kotta düzlük yakalamak güzel bir çözüm olmuştur. Caddeye yakın olmasından kaynaklı olarak çok yoğun kullanılan parklardandır.

5.2.30. Türk-İsveç Okulu ve Meslek Lisesi Yamacı

İstinat duvarıyla sınırlandırılan alan Esenler ilçesinin en işlek caddesi olan Çiçindere caddesi üzerinde bulunmaktadır. Bir gökyüzü tasarımı ile renklendirilmiş ve görsel olarak caddeye prestij katan alanlardan olmuştur.

Şekil 5. 46: Türk-İsveç Okulu ve meslek lisesi yamacından görünüm

5.2.31. Çiçindere Caddesi Orta ve Yan Refüj

Esenler ilçesinin en işlek caddesi olan bu bölgede kavşakta tasarlanan Tavus kuşu ve onu tamamlayan bitkisel düzenleme çok güzel bir görüntü sergiliyor.

Sol taraftaki şev çalışmasında zeytin ağaçlarının kullanılması oldukça güzel görüntü vermektedir. Şev taşı seçiminde bitki dikilebilen şev taşları kullanılsaydı o alanda hiç beton görülmeseydi daha da güzel olabilirdi.

Refüj bitkilendirmesini saksıyla çözüme fikri güzel ama saksılara dikilen bitkilerin hepsi spiral formu olması gözü yoruyor. Aralara farklı türlerle monotonluğu kırmak daha güzel bir uygulama olabilirdi.

Şekil 5. 47: Çiçindere caddesi orta ve yan refüjlerden görünüm

5.2.32. Tem Bağlantı Yolu Yan Refüj (Menfez)

Alan iki parçadan oluşmaktadır. Alanı ikiye Tem otoyolu Esenler girişi ayırmaktadır. Küçük alan tamamen güllerle bezenmiştir. İkinci alan ise, eğimli kısımda ibrelili ağaçlar kullanılmıştır. Geniş düzlük ise bir tasarım uygulanmayarak atıl bırakılmıştır. Pasif yeşil alanlar içerisinde yazabilecek parklardandır.

Şekil 5. 48: Tem bağlantı yolu yan refüjden görünüm

5.2.33. Deprem Parkı

Park 1999 Marmara depremi sonrasında yapılmıştır. İçerisinde su deposu, helikopter iniş sahası bir adet hizmet binası bulunmaktadır. Fakat tasarım olarak eksik kalmıştır. Helikopter sahasına normal zamanlarda kullanılabilen bir fonksiyon yapılarak burasının atıl beton bir zemin olarak gözükmeye engellenmeliydi.

Çocuk oyun aletleri gayet yeterli olup aralarda kullanılan pergolalar tam amacına hizmet ediyor. Park içindeki en büyük eksiklik ise özensiz bitkilendirme yapılmış olmasıdır. Burada oluşan geniş yeşil alanlarda daha fazla bitkisel tasarımı yapılması gerekir.

Şekil 5. 49: Deprem parkından görüşler

5.2.34. Yürüyüş yolu Parkı

Yürüyüş yolu parkı denildiğinde insanların yürümek ve spor amaçlı kullanmak üzere gittiği park anlaşılıyor ama tasarım hiçde buna imkan verecek gibi durmuyor. Tüm yolları ortada anlamsız bir ağaca bağlamak çok kötü bir tasarım olmuş. Görüntü ve kullanım itibariyle kötü parklar arasında sayılabilir. Ortada ki ağaca giden yolun tamamını fitness aletlere ayırmak ise yanlış bir kullanım olmuştur.. Bir aletten diğerine geçmek isteyenler mutlaka yeşil alana girmek zorundalar. Yapısal ve bitkisel olarak en kötü tasarlanmış park denilebilir.

Yol tarafından parka girmek isteyen bir vatandaş merdiven yada rampayı kullanımı zorunludur. Ama düşünülmemeyen şey bu kadar uzun rampa ve merdivenlerde sahanlık olmalıdır. Farklı yaş grubundaki insanların parka bu noktadan çıkması bir oldukça zordur.

Keşke parklar tasarlanırken peyzaj mimarları özgür kalabilse ve tasarım ilkelerine uygun parklar tasarlayabilseler.

Şekil 5. 50: Yürüyüş yolu parkından görünüm

5.2.35. Birlik Durak Arkası Parkı

Tasarım olarak güzel, uygulama olarak hataların olduğu parklardandır. Yapısal olarak farklı ürünlerin bir arada kullanılmaya çalışıldığı bu alanda göze ilk çarpan çocuk oyun alanlarında oluşturulan kademelerindeki geçişlerin rampa ve merdivenle sağlanması güzel düşünülmüş ama korkuluk yapılmaması eksikliklerdir. Jimnastik aletlerin ve çocuk oyun alanı aletlerinin ayrı alanlarda sınırlandırılması yaş gruplarının ayrılması bakımından doğru düşünülmüştür. Alt kaplaması da epdm yapılması yaralanmaların önüne geçmek için doğru bir uygulamadır.

Şekil 5. 51: Birlik durak arkası parkından görünüm

Parkın tam merkezine iki adet yay şeklinde yerleştirilen pergola ve ortasındaki bitkisel alan parkın değerini arttırmıştır. Geniş alanlardaki çimlerin zarar görmemesi için büyük bir kaya bahçesi ilk bakışta mantıklı gibi dursa da daha estetik bir çözüm bulunabilirdi. Parkın sınırlarına yerleştirilen ağaçlar aralıkları eşit ve sağlıklı çınar ağaçlarından olması güzel düşünülmüş ama ana sirkülasyon yanındaki ağaçlar çınar ağaçlarına biraz yakın dikilmiş ileride sıkıntı çıkarabilir. Palmiye ağaçları düzensiz bir şekilde park alanına yerleştirilmiştir. Bitkisel tasarım oldukça düzensizdir. Peyzaj mimarının birkaç dokunuşuyla bu park esenler bölgesinde ki güzel parklar arasında yer alabilir.

5.2.36. Birlik Mah. Köyiçi Mevkii Orta Refüj

Bir refüj, tasarım için oldukça iddialı bir görünüme sahiptir. En geniş alanının ahşap kütük yardımıyla yükseltilerek tasarlanması çok güzel, o bölgeden dere akıyormuş gibi his yaratmaktadır. Fakat tasarlanan derenin kenarlarında taşlar kullanılmış olsaydı daha gerçekçi bir görünüm elde edilebilirdi.

Şekil 5. 52: Köyiçi orta refüjden görüntüler

5.2.37. Mehmet Akif Ersoy Caddesi Refüjler

Tem bağlantı yolu yan refüjün devamı niteliğinde bir alandır. “*Pinus nigra*”, “*Pinus pinea*”, “*Platanus orientalis*” ve “*Cupressus Leylandii*” kullanılmıştır. Çalı grubu olarak sert dokulu “*Buxus sempervirens*”, “*Pitosporum tobira*” kullanılmıştır. Dekoratif direklerin diplerinde küçük cepler halinde yapılan çiçek alanları görülmekte ve bu tasarımla refüje renk katılmıştır.

Şekil 5. 53: Deprem parkı karşıtı yan refüjden bir görüntü

5.2.38. Bilal-i Habeşi Cami Parkı

Şekil 5. 54: Bilal-i Habeşi parkından görünüm

İsmi yakınındaki camiden almış olsa da aslında camii bahçesi gibi değildir. Bu park geniş çocuk oyunlarına sahiptir. Bitkisel tasarım olarak zayıftır. Bitkiler gelişi güzel dikilmiştir. Oturma alanları yetersizdir.

5.2.39. Stadyum Bahçesi

Kemer Stadyumu ve Kemer Spor Salonu bahçelerini kapsayan alan 18.144 m²'dir. Fakat Stadyumun yenileme çalışmaları nedeniyle yıkılması sonucu stadyum bahçesi şuanda şantiye olarak kullanılmaktadır. Spor salonun bahçesi ise bozulmamıştır. İçerisinde "*Ligustrum japonica*", "*Quercus sp.*", "*Magnolia sp.*" ile ağaçlandırılmış ve "*Pittosporum tobira*" ve yine "*Ligustrum japonica*" nın çalı formuyla yeşillendirilmiştir. Şuanki görünümüyle tasarım olarak zayıf kalmıştır.

Eğer yeniden bir tasarım yapılacaksa spor ve sporcu objeleri kullanılarak tasarlamak daha güzel bir görüntü ortaya çıkarabilir.

Şekil 5. 55 : Stadyum bahçesinden görüntüler

5.2.40. Kemer Parkı

Şekil 5. 56: Kemer parkından görüntüler

İlçenin en atıl halde olan parklarından bir tanesidir. Hemen spor salonunun yanında olan bu park içerisinde bulundurduğu bir çocuk oyun grubundan ibarettir. Parkta hiçbir tasarım bulunmamaktadır. Mevcutta bulunan ibrelili ağaçlar bir tasarımın parçası olmaktan uzaktadır. Girişindeki özensizlik parkın genelinde mevcuttur.

5.2.41. Kemerli Giriş Parkı

Parkın giriş kısmının kemer şeklinde yapılması ismiyle çok uyumlu bir tasarım, merdivenlerin iki yanından kaskatlı havuz da tasarımı güçlendirmiş. Fakat Ponpon Servilerinin yerine daha başarılı bir bitkisel tasarım yapılması gerekmektedir.

Şekil 5. 57: Kemerli giriş parkından görünüm

Parkın içine girdiğimizde ana sirkülasyonu sağlayan yolun perdeli beton olması girişin tüm ihtişamını ortadan kaldırmıştır. Girişle bütünleşecek bir zemin kaplaması kullanılmalıydı. Aynı zamanda yol kenarında bordür bulunmaması veya yol kenarında drenaj sağlanmaması yağmurlu havalarda şevdeki suyun (toprak doygunluğa ulaştıktan sonra) yola akmasına sebep olacağından yol kenarına çakıl bant yapılabilir. Yol üzerinde ki bankların yollara cepler yapılarak konulması gerekmektedir. Aksi durumlarda yolun tasarlandığı gibi yoğun yaya trafiğine yetmeyecektir. Bitkisel tasarım olarak sadece ağaçların kullanılmasından kaynaklı zayıf bir bitkilendirme söz konusudur. Çalı gruplarıyla daha güçlü, estetik görüntüler sağlanabilir. Ayrıca doğru bir alle bitkilendirmesi ile daha güçlü etki sağlanabilir.

Çocuk oyun alanı etrafında zehirli ve dikenli etkileri nedeniyle “*Nerium olender*” ve “*Rosa sp.*” bitkilerinin kullanılmış olması ise tehlike arz etmektedir.

5.2.42. 943. Sokak Parkı

Bir parktan öte pasif yeşil alan olarak adlandırmak daha doğru olacaktır. 520m² yeşil alana sahiptir. Park içi sert zemin yoktur. 16 adet ağaç ve 80 adet çalı bulunmaktadır. Çalıların hepsi "*Ligustrum vulgare*" dir. Parkın binaların yakın kısımlarında sınırlandırıcı olarak kullanılmıştır.

Şekil 5. 58: 943.sokak parkından bir görünüm

5.2.43. Güneştepe Camii Parkı

Şekil 5. 59: Güneştepe camii parkından görünümler

Güneştepe camii parkı Esenler ilçesinin küçük parklarındandır. Parkta bir adet çocuk

oyun grubu, 6 adet kameriye ve banklar bulunmaktadır. Çocuk oyun alanını 40 cm' lik bir parapetle sınırlandırmak yerine bitkisel bordür tercih edilebilirdi.

Kameriye dayandırılmış çöp poşeti, parkta ki çöp kutusu sayısının yetersizliğini gözler önüne sermektedir. Bunun yanı sıra kameriye önündeki su birikintisi bir tasarım hatası olarak göz önünde bulundurulabilir.

Küçük bir park olmasına rağmen gerek camii ahalisine gerek hemen yanında bulunan okulun öğrencilerine yetecek kadar açık ve kapalı oturma alanları mevcuttur.

5.2.44. Atışalanı Mezarlık Önü Refüj

Şekil 5. 60: Atışalanı mezarlık önü refüjden görünüm

5 ayrı parçada 5450m² alan kaplamaktadır. 200 adet ağaçık ve çalı bulunmaktadır. Mehmet Akif İnan caddesi ile Metris Kışlası arasında bulunmaktadır. 360m² çiçeklik alan bulunmaktadır. Refüjde "*Eunymus japonica*", "*Rosa sp.*" ve "*Buxus sempervirens*" gibi sert dokulu çalılarının yanı sıra "*Cupressus leylandi*" kullanımı görülmektedir.

5.2.45. Taşocağı Caddesi Parkı

Park 2014 yılı içerisinde revize edilerek Aralık ayında yeni çehresiyle açılmıştır. Parkın tam ortasında dairesel süs havuzunun etrafında yine dairesel formlu pergolalar bir bütünlük sağlamaktadır. Çocuk oyun alanına denk gelen pergolanın iki taraflı oturmalı bankı hoş bir tasarım olmuştur. Çocuk oyun alanı altı epdm ama fitness aletlerinin olduğu yer beton,

fitness aletlerinin olduğu alanda yumuşak bir zemin tercih edilmesi daha doğru bir kullanım olacaktır.

Şekil 5. 61: Taşocağı caddesi parkından g6r6n6mler

Aydınlatma armat6rleri belediye parkları için Şık tasarlanmış ama sayısı biraz fazla, parklarda karanlık b6lgeler olmamalı evet ama bu kadar sık kullanıma ihtiyaç g6r6nmemektedir. Aydınlatma direkleri y6z6nden havuz aydınlatması tam anlamıyla dikkat ekmemektir.

Ağaçların anak etrafı kaldırım taşlarıyla çevrilmesi çok k6t6 bir g6r6nt6 oluşturmuştur. Daha modern bir tasarım uygulanabilirdi.

5.2.46. Havaalanı B6lge Parkı

Şekil 5. 62: Havaalanı b6lge parkından g6r6n6mler

44.455 m² ile ilçenin en büyük ve en gösterişli parkıdır. 28.336 m² yeşil alan, 15.218 m² sert zemin, 432 m² kauçuk zemin 2 adet 1 kuleli, 1 adet 2 kuleli çocuk oyun alanı, 468 m² fitness alanının yanında 1 adet halı saha, 1 adet nizami basketbol sahası ve 1 adet nizami voleybol sahası ve lunapark bulunmaktadır. Kapalı oturma alanları, kafeteryalar, 2 adet yarım daire pergola ve 3 adet kamelya, 17 adet dikdörtgen pergola ve havuz bulunmaktadır. Parkın dış sınırları genellikle ibreli türlerle vurgulanmıştır. Park içerisinde ise, “*Ligustrum japonica*”, “*Quercus ilex*”, “*Tilia tomentosa*”, “*Platanus acerifolia*” ile bitkilendirilmiştir.

Bölge parkı tabirinin en uygun örneklerindedir. Sadece ilçeden değil çevre ilçelerden de ulaşımı kolaydır. Esenler ilçesinin en gözde parkı denilebilir. İçerisinde her yaşa hitap eden oyun grupları insanların bu parkı tercih etme sebeplerindedir. Yapısal tasarım olarak iyi seviyede olan bu park; yapısal uygulamada sert zemin geçişlerinde sıkıntılarının olduğu bariz görülmektedir. Genel olarak parktaki ağaç sayısı yeterli gözükse de çalı bakımından oldukça zayıftır. Sert zemin bağlantı alanlarına bitkisel tasarımlar yapılarak o alandaki yeşil görüntünün bozulmaması sağlanabilirdi.

Kurumuş ağaçlara asılan çöp poşetleri çöp kutusu sayısının yetersiz olduğunun bir göstergesidir. Ağaçların hareketleme işlemi düzgün yapılmadığından formları bozulmuş, sağlıklı bir gelişim gösterememişlerdir. Böyle güzel bir parka form bakımından düzgün sağlıklı ağaçlar çok güzel etkiler sağlayabilir.

5.2.47. Gazi Caddesi Yan Refüj

Şekil 5. 63: Gazi caddesi yan refüjden bir görüntü

Birlik mahallesi Köyiçi mevkiinden başlayarak, Oruç Reis Mahallesi Yüzyıl Köprüsü girişine kadar uzanan uzun mesafede toplam 6700m² alandan oluşmaktadır. Yol boyunca ulu çınar ağaçları ("*Platanus orientalis*") görülmektedir. Çim alan üzeri yer yer "*Rosa sp.*" renklendirilmiştir. Çınarların altlarında "*eunymus japonica*" ve "*Photinia franseri little red*" ile yapılan tasarımla görsellik kazandırılmıştır.

5.2.48. 400. Sokak Parkı

Şekil 5. 64: 400.sokak parkından görünüm

Esenler ilçesinde genelde parklar bina aralarına sıkıştırılmış küçük, sakin alanlardır. Butik çalışmaların yapılabileceği ama korunmasının zor olduğu bir yerdir. Bu park tasarım olarak çok sade bir parktır. Üst girişten 12 basamakla parka giriş yapılmaktadır. 10 basamaktan fazla olan merdivenlerde mutlaka sahanlık olmalıdır. Ve engelli rampası da maalesef yok. Aynı zamanda bu kadar kot farkı olan yerde merdiven kenarlarında tırabzan olması beklenirdi. Parkın en büyük eksiği bu görünse de biraz incelendiğinde daha birçok eksik gözümüze çarpıyor. Jimnastik aletleri ve çocuk oyun aletlerinin yere ankrajları yapılmış fakat vidaların başları gizlenmemiş, düşmelerde ciddi yaralanmalara sebep olabilir, aynı zamanda zemin direk beton olarak bırakılmış, parkın büyüklüğüne göre bank sayısı yetersiz görünse de resimde belli olmayan ama merdivenlerin hemen arka tarafında beton üzeri oturma alanı bulunmaktadır. Şev taşlarıyla hareketlendirilen alanda bitkilerin daha sık ve tasarımın daha güçlü olması gerekmektedir. Yeşil alan ile sert zemin ferforje metal çitlerle ayrılmış ama bir bütünlük oluşturulamamıştır.

Parktaki sokak hayvanları için düşünölmüş olan su ve yemek bölümü yanlış yere tasarlanmıştır. Açısı ve bulunduğun yer itibariyle o bölgede çim kalmayacak çamur ve pislik parktan eksik olmayacaktır. Bu tip park elemanları parkın en sessiz ve sakin yerlerine tasarlanmalıdır.

5.2.49. Şehit Sedat Karaçor Parkı

Şekil 5. 65: Şehit Sedat Karaçor parkından bir görünüm

Parkın alt tarafında, minibüs durakları üst tarafında ise, Turgut Reis Kız Teknik Meslek Lisesi bulunmaktadır. İstinat duvarıyla sabitlenmiş çamlık alan olan park, güvenlik sebebiyle ve eğiminden dolayı çok fazla kullanılamamaktadır. Bu nedenle de parkın aktif kullanım alanı sökülerek sadece çamlık alan bırakılmıştır.

5.2.50. Anadolu Caddesi Parkı

Şekil 5. 66: Anadolu caddesi parkından görünümler

2014 yılı Eylül ayı içerisinde yapımı tamamlanan parkın yüzölçümü 900m² dir. 280m² sert zemin beton malzemedendir. 100m² kauçuk zeminli tek kuleli çocuk oyun alanı mevcuttur. 520m² yeşil alan içerisinde 35 adet ağaç ve ağaççık, çoğunluğu taflan olmak üzere 400 adet çalı bulunmaktadır.

Girişler "Cupressus leylandii" ile vurgulanmıştır. 4 adet giriş vardır. Park özellikle çocuklar tarafından aktif halde kullanılmaktadır.

Bina tarafında bir perdeleme yapılmadığı için gerek ses gerekse banklara oturan insanların yüzünün binalara bakması nedeniyle eksiklik hissedilmektedir.

5.2.51. Yüzyıl Parkı

Şekil 5. 67: Yüzyıl parkından görünüm

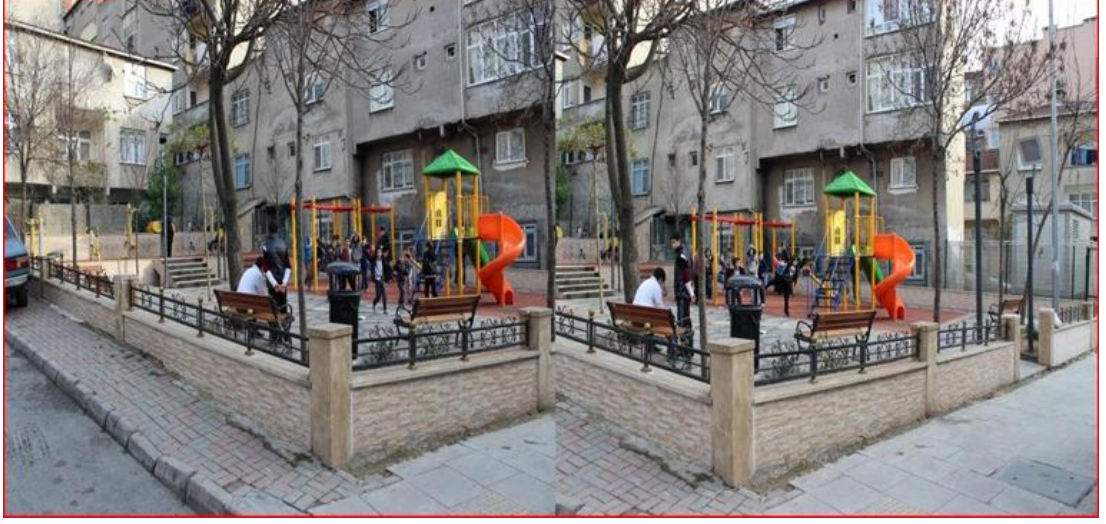
Parkın tam ortasına oldukça büyük bir çocuk oyun alanı ve jimnastik alanı bir arada olacak şekilde konulmuş. Bu iki farklı yaşa hitap eden aletler birbirinden ayrı olarak kullanılmalıdır. Çocuk oyun alanı içerisine gölge yapacak ağaçlar tercih edilmelidir. Çocuklarını parka getiren aileler de düşünülerek bu alanın etrafına pergola, kameriye ve banlar tasarlanmalıdır.

Sert zemin kaplamalarında oldukça gereksiz çeşitlilik vardır, andezit, parke taş, küptaş gibi kullanımlar tasarımı karmaşık hale getiren bu tür seçimlerden kaçınılmalıdır. Merdivenlerde korkuluk olmayışı Esenler ilçesinde genel bir sorun.

Park 2015 yılı içerisinde revize edilmiştir. Bununla birlikte park içerisinde bulunan kafeterya kaldırılarak yerine basket potaları konulara spor alanı oluşturulmuştur. Fakat etrafı

çevrilmediği için yola yakınlığı nedeniyle tehlike arz etmektedir.

5.2.52. Kurudere Parkı

Şekil 5. 68: Kurudere parkından görünüm

İki kotta çözümlenmiş bu park sadece çocuk oyun alanı ve jimnastik alanı olarak tasarlanmıştır. Mahalle sakinlerinin dinlenebilecekleri bir alan tasarlanmamıştır. Ayrıca üstü kapalı oturma alanı hiç yoktur. Yani yağmurlu havalarda parkı kimse kullanamamaktadır. Bu parktaki bir diğer sorun Esenler’ de ki parkların hemen hepsinde olan merdiven kenarlarında korkuluk olmamasıdır.

Parktaki bitkilendirme sadece ağaçlardan ibarettir. Sebebi ise, kaya bahçesi olarak tasarlanan ince bandın korunamamasıdır. Bu alanın gerek bitkisel gerekse demir ferforjelerle ayrılması gerekmektedir.

5.2.53. Turgutreis Muhtarlık Parkı

Parkın yapımı 2016 yılı Ağustos ayında tamamlanmıştır. Günün her saati halk tarafından yoğun olarak kullanılmaktadır. Parkın altında büyük bir otopark mevcuttur. Ayrıca muhtarlığın park içinde bulunması bu yoğunluğun önemli sebeplerindendir.

Tasarım olarak çok daha güçlü bir park tasarlanabilirdi. Örneğin betonarme yapının sert etkisi parkın üst kotundan aşağı doğru uygulanabilecek bir bitki kompozisyonu ile renklendirilebilirdi.

Parkın meydanında bulunan havuz, böylesine büyük bir park için çok ufak kalmıştır.

Suyun etkisini bu parkta daha etkin kullanmak doğru bir tasarım olabilirdi. Yine meydana saksıların içine dikilen ağaçlar estetik açıdan güzel bir görüntü yaratsa da yeşil alan kullanımı meydana zayıf kalmıştır.

Şekil 5. 69: Turgutreis muhtarlık parkından görünüm

Çocuk oyun alanlarının bir kısmının zemini parke taşken bir kısmı kauçuktur. Taş zeminde kauçuk kaplanması bu alanın bütünlüğü açısından daha doğru olacaktır.

Genel anlamda bakıldığında estetik ve işlevsel olarak Esenler'in iyi parklarından biridir.

5.2.54. Esenler Düşünce Merkezi Parkı

Şekil 5. 70: Esenler Düşünce Merkezi parkından görünüm

Büyükülüğü bakımında ilk sıralarda gelen bu park tasarım olarak sonlarda yer almaktadır. Bitkiler gelişi güzel dikilmiştir. Hiçbir tasarım yapılmadan her çeşit bitkiyi dikerek güzel bir park elde edilemez. Ağaçların hereksiz ve bakımsız olması da parkın eksikliklerindedir.

Çocuk oyun alanları tasarlanırken parkın kişi kapasitesi hesaplanır ve tahmini kaç kişiye hizmet edeceği belirlendikten sonra her bir çocuk oyun elemanı güvenlik çizgisiyle birlikte projede yerine konulduktan sonra uygulama yapılır. Burada ki salıncak yoldan geçenler için bir risk oluşturmaktadır.

Oturma alanlarının yakınlarına mutlaka çöp kutusu konulmalı ve parkta karanlık nokta kalmayacak şekilde aydınlatma elemanları ile tasarım yapılarak uygulanmalıdır.

5.2.55. Esenler Metro Girişi

Şekil 5. 71: Esenler Metro girişinden görünüm

İstanbul'un raylı ulaşım sisteminin ilçenin içinden geçen metro istasyonlarından biridir. Girişte kullanılan manolya ağaçları ile alle etkisi yaratılmıştır. Ayrıca girişin her iki yanını çevreleyen havuzlar girişe bir karakter katmıştır. Zeminde kullanılan empedor mermer özellikle kışın kar ve yağmur yağdığında kaygan bir hale gelmekte ve tehlike arz etmektedir. Ayrıca bu mermer kolay kırılması sebebi ile sürekli tamir edilme gereksinimi oluşturmaktadır.

5.2.56. Menderes Metro Yanı Parkı

Esenler Metrosu gibi, Menderes Metrosu da raylı ulaşım ağının Esenler' deki bir başka durağıdır. Metronun yanındaki park ise, ilçedeki en zayıf parklardan birisi olarak gösterilebilir. Eğim nedeniyle şev taşları kullanılarak dolgu alan oluşturularak iki ayrı kotta çözülmüş ve kotlar arası geçiş merdivenlerle sağlanmıştır. Şev taşlarının rengârenk boyanması

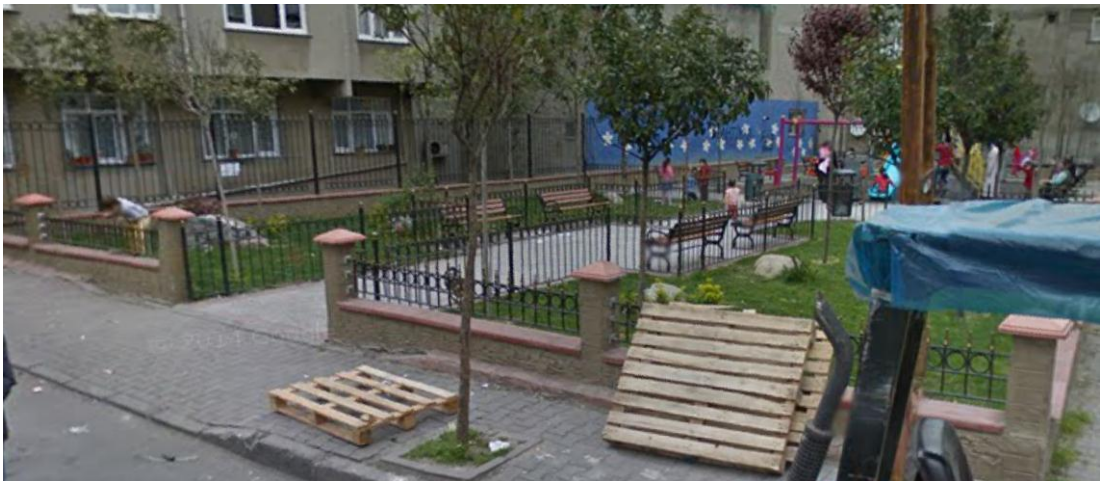
hoş bir görüntü ortaya çıkarmıştır. Fakat parkın genel durumunun iyi olduğu söylenemez.

Şekil 5. 72 : Menderes Metro yanı parkından görünüm

Parkta bir bitkisel tasarımdan bahsetmek imkânsızdır. Hatta bir tasarımdan bahsetmek dahi olanaksızdır. Üst yanı araç otoparkı olmasına rağmen bu alanı parktan ayıran hiçbir koruyucu bulunmaması doğrudan tehlike sebebidir. Parkın en olumlu yanı çocuk oyun alanı ve fitness alanının zeminin kauçuk malzemeden olmasıdır.

5.2.57. 702. Sokak Parkı

Şekil 5. 73: 702. Sokak parkından bir görünüm

İlçenin en küçük parklarından birisidir. Sosyal çevrenin etkisi ile bitkisel tasarımın çalı grubu ve kaya bahçesi tahrip edilmiştir. Parkın girişinden itibaren park içi yolların üzerinde

banklar cepler oluşturularak kullanılması doğru bir tasarım örneği olmuştur. Çocuk oyun alanı ve fitness alanı kısıtlı olsa da bu alandaki kullanıcı için yeterli görünmektedir.

5.2.58. 1006. Sokak Parkı

Şekil 5. 74: 1006. Sokak parkından bir görünüm

İlçenin küçük parklarından birisidir. Çocuk oyun alanından ibarettir. Atıl kalmış bir görüntüye sahiptir. Şekil 5.75' te görüldüğü gibi ağaçlar eğilmiş ve tehlike arz etmektedir. Herekleme yöntemiyle bu ağaçlar düzeltilmelidir. Ağaçların bulunduğu toprak bant muhtemelen daha önce çim olmasına rağmen halk tarafından tahrip edilmiştir. Beton yükselti üzerine konulan ahşaplarla açık oturma alanları oluşturulmuş ve bu alan parkı kullanan insanların dinlenme ihtiyacını karşılamada yeterlidir.

5.2.59. 1118. Sokak Parkı

Şekil 5. 75: 1118. Sokak parkından görünüm

Parkın yapımı 2015 yılı Haziran içerisinde tamamlanarak hizmete açılmıştır. Karşılıklı iki girişi vardır. Aşağıdaki giriş kot farkı nedeniyle merdivenle yapılmıştır. Ana aks üzerinde bulunan banklar doğru bir tasarımla ceplerde kullanılmıştır. Ana aks çevresinde yapılan alle ağaçlandırması girişlerden “*Prunus cerasifera sp.*” ile başlayıp merkezde “*Ligustrum ovalifolium aurea*” ile tamamlanmıştır. Çim alan içerisinde bulunan bitki grubu parterleri cılız kalmıştır. Merkezin tam ortasında bulunan “*Olea europaea*”, “*eunymus japonica*” ile vurgulanmaya çalışılmıştır.

Çocuk oyun alanı ve fitness alanı merkezin iki ucunda konumlandırılmıştır. İkisinde zemini epdm'dir. Kullanılan aletler halkın talebini karşılamakta yeterli olmuştur.

5.2.60. Esenler Belediyesi Bahçesi

Şekil 5. 76: Esenler Belediyesi Bahçesi

Belediye bünyesindeki birimlerin toplandığı merkez binasıdır. Bahçe kısmının %90'lık kısmı misafir otoparkı olarak kullanılmaktadır. Girişten başlayarak baş şoförlük binasına kadar olan kısımda oluşturulan küçük bir yeşil bant vardır. Üç Top Leylandi, Piramit Şimşir, İki Top Ligustrum bitkilerinden oluşan aks çiçek ve podima taşıyla güçlendirilmiştir. Buna rağmen böylesine önemli bir bina için yeterli olması söz konusu dahi değildir.

6. SONUÇ VE ÖNERİ

İnsanların yaşama ve barınma gereksinimleri sonucunda ortaya çıkan kentlerde, ortam koşulları doğal ortamından büyük farklılık göstermektedir. Kent ekolojisi, insanların faaliyetleri sonucunda bozulmuş, yanlış kullanımları ile kent çevresindeki hava, su, toprak gibi doğal kaynaklar kirletilmiştir. Özellikle endüstriye dayalı gelişim gösteren kentlerde bu bozulmalar çok daha büyük boyutlardadır.

Böyle bir ortamda insanların sağlıklı ve mutlu yaşamaları, kentin sosyo-ekonomik yapısının gelişmişliği buna bağlı olarak yeşil alan sisteminin gereksinimine cevap verecek düzeyde olmasına bağlıdır. Açık ve yeşil alanların işlevsel olabilmeleri için, kişi başına düşen alan miktarı, donatı elemanları, her bir yeşil alanın kendi sınırları içinde hizmet yönünden niteliği ve görsel etkinliği önemlidir.

Bu araştırmada, kentlerde yeşil alan miktarları, kişi başına düşen m² değeri ile hesaplanmaktadır. Bu hesaplamayı mahalle bazında yapılması çıkacak sonuçların daha gerçekçi ve hataya daha kapalı olmasını sağlamaktadır. Bu araştırmamızda görüyoruz ki Avrupa’ da kişi başına düşen yeşil alan miktarı 7 m², Türkiye’ de 2014 verilerine göre 3,4 m², Esenler’ de ise 0,313 m² dir (EK-2).

2012 yılının Aralık ayında yayınlanan raporlara göre Esenler’ deki aktif yeşil alan miktarının 82,8Ha olup, kişi başına düşen aktif yeşil alan 1,794 m² ye tekabül etmektedir. Pasif yeşil alan ise, 45,1Ha olarak planlanmıştır. Kişi başına düşen pasif yeşil alan miktarı ise, 0,977 m² olarak hesaplanmıştır. Bu durumda, kişi başına düşen yeşil alan miktarı 2,771 m² dir.

Bu çalışma sonucunda kişi başına düşen pasif yeşil alan miktarının 1,18 m² ve kişi başına düşen toplam yeşil alan miktarının ise, 1,493 m² olduğu görülmüştür (Ek-3). Bu sonuçları göz önünde bulundurarak Esenler ilçesinin kişi başına düşen aktif yeşil alan, pasif yeşil alan ve toplam yeşil alan miktarları, net bir şekilde yetersiz bulunmuştur.

Esenler İlçesi sınırları içindeki kamusal yeşil alanlara yönelik yapılan gözlem ve incelemelerde, ortaya çıkan sorunlar ve bunlara yönelik önerilerden bahsetmek yerinde olacaktır. Esenler, İstanbul’da kentsel dönüşüm için seçilen 14 ilçeden biridir. Bu dönüşüm Esenler’ de Havaalanı, Tuna ve Birlik mahallelerinden başlatılmış. Bu proje sayesinde de yeşil alanların sayısının arttığı görülmektedir. Bunun yanında kentin her yanındaki binaların

ağırlıklı olarak 5 kat olduğunu düşünürsek 20-25 katlı binaların yükseliyor olması yeni bir açık ve yeşil alan ihtiyacını doğuracağı gerçeğini önümüze sermektedir. Bu bağlamda, kentsel dönüşüm adı altında yıkılan evlerin yerlerine yeşil alanlar tasarlanmaktadır. Esenler' de Birlik Durak Arkası Parkı bunlardan sadece bir tanesi diyebiliriz.

Parkların genel durumlarını ele aldığımızda, Esenler Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü' nün yaptığı planlamalarda ‘’ Daha Yeşil Esenler’’ konsepti ile hareket ederek ilçe de uygun görülen her yerde bir küçüklü büyüklü parklar kazandırılmaktadır. Durumu kötü olan birkaç parkta revize yapıldığı gözlenmiştir. Bunun yanı sıra var olan yeşil alanların tümünde büyük bir bakım çalışması başlatılmıştır.

Bakım çalışmaları dediğimizde, bahsetmemiz gereken aslında Esenler halkının bu parklara karşı tutumudur. Çünkü, halk sulama sistemlerini kırmakta, aydınlatmalara hasar vermekte, pergola ahşaplarını kırmakta, ağaçları devirmekte, yeşil alanları tabir-i caizse hor kullanmaktadırlar. Halkın, yeşil alan dendiğinde aklına gelen tek yerin piknik alanları olduğunu düşünürsek, parklarda neden ahşap malzeme değil de, demir veya beton malzeme kullanıldığını anlamış oluruz. Bunun dışında da parkların donatı elemanları bakımından çok eksik olduğunu söyleyemeyiz. Hemen hemen her parkta, çöp kutuları, yarı açık ve açık oturma alanları ve aydınlatma sistemleri görülmektedir.

İlçede ki parklarda çocuk oyun alanlarının genel anlamda yeterli ve bakımlı olduğu gözlenmiştir. Büyük bölümünün zemini epdm, kauçuk gibi kullanıcılar için uygun olan malzeme kullanılmıştır. Çocuk oyun alanları halk tarafından en fazla zarar verilen elemanlardır. Buna rağmen Esenler Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü ekipleri günlük olarak bozulan kırılan parçaları yenileriyle değiştirmektedir.

Son zamanlarda kent halkının en gözde istekleri, fitness spor alanlarıdır. Fitness alanları mümkün olduğunca her parkta kullanılmaya çalışılmıştır. Bölge içerisinde en çok ilgi gören fitness alanları, Yürüyüş Yolu Parkı ile Fevzi Çakmak Parkı içerisindeki alanlardır. En geniş ve fazla sayıda alete sahip bu alanlar, halk tarafından gün içerisinde büyük rağbet görmektedir.

Esenler ilçesi içerisinde, resmi kurumların bahçelerinde bir peyzaj çalışmasından bahsetmek çok zordur. İlçe' de bulunan Kaymakamlık, Devlet Hastanesi ve Belediye binasını incelediğimizde bir peyzaj çalışmasından bahsetmek zordur. Bu binaların bahçeleri genelde otopark olarak kullanılmaktadır. Bu alanların bahçe girişlerinde duvar kenarlarında

oluşturulan 1 – 1,5m genişliğinde bir yeşil bant oluşturulup birkaç bitki ile geçirildiği gözlenmektedir. Kaymakamlık bahçesinde mevcutta bulunan havuz amaçsız olmuştur. Yine bir duvar kenarına konumlandırılan havuzun alanda hâkimiyeti yoktur.

Okullarda da durum farklı değildir. Okul bahçeleri toplanma alanı, otopark ve 2 adet basketbol potasından ibarettir. İçerisinde yeşil alan bulunan okulların ise yeşil alanları tahrip olmuş, aktif kullanıma açık olmayan üzerinde 3 veya 4 ağaç bulunan mekânlar olarak bırakılmış pasif alanlardan oluşmaktadır. 2015 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okullara ağaç dikimi zorunluluğu getirilmiştir. Bu kapsamda okul bahçelerinde uygun görülen yerlere ağaç dikimleri yapılmıştır.

İlçe sınırları içerisinde bulunan 3 adet mezarlık vardır. Bunlardan 2 tanesi küçük (Atışalanı ve Üçyüzlü), 1 tanesi büyük mezarlıktır(Kemer). Bu 3 mezarlık bitki sayısı zengin olup daha çok “*Pinus nigra*”, “*Cupressus sempervirens*” çeşitleri bulunmaktadır. Kemer mahallesinde bulunan büyük mezarlık ilçe sınırlarında olmasına rağmen bakımı İstanbul Büyükşehir Belediyesi Avrupa Park ve Bahçeler Müdürlüğü tarafından üstlenilmiştir.

Askeri alanlar bakımından bakıldığında ise, ilçenin yüzölçümü en büyük mahallesi Oruç Reis’ten daha büyük alan kaplayan bir askeri alan görmekteyiz. 16ha alana yayılan askeri alan içerisinde çoğunlukla ibreli ağaçlar ve ulu çınarlar göze çarpmaktadır. Askeri alanlar, halka kapalı açık ve yeşil alanlardır. Bu yeşil alanlardan aktif olarak yararlanılmasa da ekosisteme oksijen üretimi gibi önemli katkıları vardır. Ülkemizin atlattığı 15Temmuz sürecinden sonra Metris Kışlasının 35ha’ lık bölümüne şehitleri anmak amacıyla yapımına 2016 Ekim ayında başlanan bir park tasarlanmaktadır. Bir kent parkı konsepti ile donatılacak park her yaş grubuna hizmet edecek bir park olarak tasarlanmaktadır.

Pasif yeşil alanlar durumundaki refüjler, genellikle çim zemin üzerine kullanılan ağaççık ve çalı grubu bitkilerden oluşmaktadır. Ağaç kullanılan refüjlerde ise, “*Pinus nigra*”, ” *Platanus orientalis*” kullanıldığı dikkat çekmektedir. Tem Otoyolu ve E-5 karayollarına yakın olması nedeniyle ilçe sınırları içerisinde bulunan bakımı İstanbul Büyükşehir Belediyesi Avrupa Park ve Bahçeler Müdürlüğü tarafından yapılan büyük yeşil alanlar ilçenin pasif yeşil alan oranını yükseltmektedir.

Esenler ilçesinin yeşil alandan sayılmasa dahi sokak aralarında ağaçlandırma yapılmıştır. Sokak aralarında “*Ligustrum japonica*” ağaçları kullanılmıştır. İlçe genelinde yaşanan otopark sorunu nedeni ile park yapılması esnasında bu ağaçlara zarar verilmektedir.

İlçenin tüm yeşil alanları incelenerek bu alanlarda kullanılan donatı elemanları, çocuk oyun alanları, spor alanları, fitness alanları, suyun kullanımı, bitkisel tasarım başlıkları altında eleştiriler hazırlanmıştır (EK-1). Bu tabloda, eleştiriler; uygunluk, yeterlilik, tasarım ve bakım yönünden irdelenmiştir. Bu tablo sonucunda, Esenlerin en iyi parkları belirlenmiştir. Buna göre; Havaalanı Bölge Parkı, Tuna Vadisi Şelale Parkı, Aziziye Caddesi Parkı, Menderes Bölge Parkı, Şehit Yakup Polat ve Taşocağı Caddesi Parklarıdır. En kötü durumdaki parklar ise şöyle sıralanmaktadır; 1006. Sokak Parkı, Menderes Metro Yanı Parkı, Kemer Parkı, 241. Sokak Parkı, 81. Sokak Parkı olarak sıralanmıştır.

7. KAYNAKLAR

- Alkay, E.,1997.** “ Kentsel Arazi Kullanışı ve Yeşil Alan İlişkisi-Bayrampaşa ve Beşiktaş Örneği, Doğayı korumada Kent ve Ekoloji Sempozyumu“ (18- 19 Aralık 1997), İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, 258-266, İstanbul.
- Altınel, F., 1998.** “Kentsel Açık ve Yeşil Alanların yeniden geliştirilmesine bir yaklaşım: İzmir Kültürpark örneği” Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bil. Enst.Kentsel Tasarım Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Anonim, 2006.**“(Avrupa Yakası (Güney) Mikrobölgeleme Projesi Sonuç Raporu) İstanbul Büyükşehir Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü,2006.
- Anonim, 2012. “ Esenler Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü 2012 Yılı İcmal Dosyası ” , Esenler - İstanbul.
- Anonim, 2013-a.** “Esenler İlçesi 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı Raporu“.
- Anonim, 2014-a.** “ Esenler Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü Parkların Revize Planları Dosyası “, Esenler-İstanbul.
- Anonim, 2014-b.** “ <http://tr.wikipedia.org/wiki/Esenler> “
- Anonim, 2014.** “ Esenler Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü Parkların Revize Planları Dosyası “, Esenler-İstanbul.
- Ayaşlıgil, T., 1996 .**“ Çanakkale Kentinin Yeşil Alan Sistemi, Çanakkale İli Yerleşim ve Çevre Sorunları Sempozyumu “ (9-13 Eylül 1996), Çanakkale.
- Aydın, M., 2014.** “ Kentsel Dönüşüm Sürecinde Açık Yeşil Alanların Yeri “ İstanbul Aydın Üniversitesi, Kentsel Tasarım Uygulamaları Ders Notu, İstanbul.
- Aydın, M., 2014.** “ İstanbul İli Esenler İlçesi Kaynak Envanter ve Analiz “ İstanbul Aydın Üniversitesi, Kaynak Envanter Analizi Ders Notu, İstanbul.
- Bayraktar, A., 1973.** “ İzmir Şehri'nin İmarında Peyzaj Mimarlığı ile İlgili Problemler ve Prensiplerin Tesbiti” Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları, Yayın No:33, Yalova Bahçe Kültürleri Araştırma ve Eğitim Merkezi, Birlik Matbaası, Bornova, İzmir.
- Çelik, D., 1994.** “Ankara Çankaya İlçesi, Azizye Mahallesi Mevcut Alan Kullanım Yeleri ve Açık Yeşil Alanların Saptanması Üzerine Bir Araştırma” Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Çetiner, A., 1972.** “Şehircilik Çalışmalarında Donatım İlkeri” İTÜ Mimarlık Fakültesi, Doçentlik Tezi, İ.T.Ü. Matbaası, İstanbul. (Özcan, K.,2000.”Kırklareli Kenti Mevcut Alan Kullanım Kararları ve Açık - Yeşil Alan Verileri Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma” Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara).
- Durmuş, S.,1983.** “ Peyzaj Planlamada Proje ve Uygulama Tekniğinin Gelişimi Üzerine Bir Araştırma” Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Master Tezi, Ankara.

- Erbatmaz, E., 1999.** “İzmir İli Gazi Emir İlçesi Mevcut Alan Kullanım Kararları ve Açık Yeşil Alanların Saptanması Üzerine Bir Araştırma”, Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Bornova ,İzmir.
- Erdem, Ü.,Yılmaz, R., Nurlu, E. VeTomar, A., 1998.** “Yeşil Alanlar ve Önemi”. İzmir’ in Kentleşme, Çevre – Göç Sorunları ve Çözüm Önerileri, Kentleşme Raporu 1.Cilt sayfa 224 -227 İzmir Yerel Günden 21 (Ed. Özdemir, S., Erses, S.M., Şenol, A., Özer, A.) İ.B.Ş.B. Yayıncılık ve Tanırım Hizmetleri A.Ş. Matbaası, İzmir 244 s.
- Eruz, E., 1988.** “Kentlerde Yeşil Alanların önemi“ Şehir (Kent Kültürü) Dergisi. Sayı: 11 , Cem Ofset Matbaacılık Sanayi A.Ş., Mecidiyeköy- İstanbul.
- Etli, B., 2001.** “Edirne İli Merkez İlçe Yeşil Alan Sisteminin Peyzaj Mimarlığı İlkeleri Yönünden İrdelenmesi”, Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Semineri, Tekirdağ.
- Keleş, R.,1990,**” Kentleşme Politikası” İmge Kitabevi, Ankara.
- Koç, N., 1973.** “Şehirselle ve Kırsal Alanlarda Kitleli Yeşilliklerin Fonksiyonları” Peyzaj Mimarlığı Dergisi, Cilt : 4, Sayı : 1973-1,Tisa Matbaacılık Sanayi, 114 Ankara. (Tercan, S.,1994.” Ankara Mamak İlçesinde Açık ve Yeşil Alan İlişkileri ve Peyzaj mimarlığı Açısından Alınması Gerekli Önlemler” A.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara).
- Kurnaz, T.,2011.** “İstanbul Esenler Zeminlerinin Coğrafi Bilgi Sistemleri (Cbs) Tabanlı Geoteknik Mikrobölgelemesi” Sakarya Üniversitesi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Memlük, Y., 1989.** “Ankara Kenti Açık Yeşil Alanlarının ve Yapılaşma Düzeninin Tarihi Perspektif İçinde Değerlendirilmesi” A.Ü.Z.F. Yayınları No:1146. Ankara.
- Özcan, K., 2000.** “ Kırklareli Kenti Mevcut Alan Kullanım Kararları ve Açık- Yeşil Alan Verileri Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma” , Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi , Ankara.
- Öztan, Y., 1968.** “Ankara Şehri ve Çevresinin Peyzaj Mimarisi Yönünden Etüd ve Tayini” Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları; 344,Bilimsel Araştırma ve İncelemeler: 217, A.Ü.Basımevi, Ankara.
- Öztan, Y., 1974.** “ Hipodrom ve Golf Klubü” Peyzaj Mimarlığı Dergisi, Cilt:5, Sayı : 1 Tisa Matbaacılık Sanayi, Ankara.
- Pamay, B., 1978.** ” Kentsel Peyzaj Planlaması” İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayınları. Yayın No: 2487, İstanbul.
- Richter, G. 1982.** “Formen and Funktionen des Stadtgruns” In: Richter, (Ed). Handbuch Stadgrün-Landschaftsarchitektur im Staedtischen Frcinaum 319 S.BLV Munchen. (Ayaşlıgil, T., 1997 “ Çanakkale Kentinin Yeşil alan Sistemi” Yerleşim ve Çevre Sorunları: Çanakkale İli Bildirileri,9-13 Eylül 1996, Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi,Çevre Mühendisliği Bölümü, Çanakkale Belediyesi, Çanakkale).

- Şahin,Ş.,1989.** “Ankara Kenti Yol Ağaçlarının Sorunları ve Peyzaj Mimarlığı Açısından Alınması Gereken Önlemler” A.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Şahin, Ş., ve Barış, M.E., 1998.**“ Kentsel Doku İçersinde Açık ve Yeşil Alan Standardını Belirleyen Etmenler ”, T.M.M.O.B. Peyzaj Mimarlığı Dergisi Sayı: 6, İstanbul.
- Taşlıova, K., 2010.** “ İstanbul İli Esenler İlçesi Deprem Hasar Tahmin Analizi”
- Tercan, S., 1994.** “Ankara Mamak İlçesinde Açık ve Yeşil alan İlişkileri ve Peyzaj Mimarlığı Açısından Alınması Gerekli Önlemler”, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Uzun, G., 1990.** “Kentsel Rekreasyon Alan Planlaması” Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları, 48, Adana, 100s.
- Yaman, M., 2000.** “ İnönü Vadisinin Beypazarı Açık ve Yeşil Alan Dokusu İçinde İrdelenmesi ”,Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Yeşil, Y., H., 2000.** “ Gümüşhane Kenti Açık ve Yeşil Alanlarının Nitelik ve Nicelik Yönünden İrdelenmesi” Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, İzmir.
- Yılmaz, R.; Korkut, A.; Yetim, L.; Özyavuz, M.,2002.** “ Tekirdağ ve Çevresinde Yetişen Doğal ve Egzotik Ağaç ve Çalı Türlerinin Envanteri, Trakya Üniversitesi Araştırma Fonu Başkanlığı, TÜBAP-378 No’lu Araştırma Projesi, Edirne.
- Yiğiter, S., 2001.** “ Karşıyaka İlçesi Örneğinde Kent Dokusu ve Açık Yeşil Alan İlişkileri Üzerine Bir Araştırma ”, Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Bornova-İzmir.

8. EKLER

EK-1

KAMUSAL YEŞİL ALANLARIN PEYZAJ MİMARLIĞI BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

	BİTKİSEL TASARIM BAKIMINDAN İRDELENMESİ	DONATI ELEMENLARI BAKIMINDAN İRDELENMESİ	ÇOCUK OYUN ALANLARI VE SPOR ALANLARI BAKIMINDAN İRDELENMESİ			SUYUN KULLANIMI BAKIMINDAN İRDELENMESİ	TOPLAM PUAN
			Ç.O.A.	FİTNESS	SPOR		
PARKIN VE REFÜJ ADI							
Çiftelhavuzlar Parkı	2	3	2	2	2	1	12
Veterinerlik Müdürlüğü Bahçesi	2	2	-	-	-	2	6
Y.T.Ü. A ve B Girişleri Yeşil Alanlar	3	1	-	-	-	-	
Şehit Yakup Polat Parkı	3	3	2	2	-	3	13
Sultan Abdülhamit Parkı	2	2	2	-	-	-	6
Terazidere Metro İstasyonu Parkı	2	2	3	3	-	-	10
İkinci Bahar (Japon) Parkı	2	3	2	2	-	-	9
Yavuz Selim Kitap Parkı	3	3	3	2	1	-	12
İbrahim Turhan Lisesi Parkı	2	3	2	2	-	2	11
Mimar Sinan Muhtarlık Parkı	2	3	2	2	-	2	11
81. Sokak Parkı	1	1	1	1	-	-	4
Zekai Şengör Parkı	2	2	2	2	-	-	8
158. Sokak Parkı	2	2	1	-	-	3	
AÇIKLAMA: STANDARTLARA							
1- UYGUN DEĞİL 2- YETERLİ 3- UYGUN							

Aziziye Caddesi Parkı	3	3	3	3	-	2	14
Kadir Topbaş Kültür Merkezi Bahçesi	2	2	-	-	-	3	
Şehit İzzet Türk Parkı	1	1	2	2	-	-	6
Mareşal Fevzi Çakmak Parkı	2	2	2	3	-	-	9
Hayat Hastanesi Parkı	1	2	2	2	-	-	7
Atışalanı Köprü Girişi Yan Refüj	2	1	-	-	-	-	
Menderes Bölge Parkı	3	3	3	2	2	1	13
Dörtüol Merkez Camii Bahçesi	2	2	-	-	-	-	
Dijital Kütüphane	1	3	-	-	-	2	
302. Sokak Parkı	2	2	2	-	-	-	5
Tem Bağlantı Yolu Refüj	2	2	-	-	-	-	
Fatih 241. Sokak Parkı	1	1	1	1	-	-	4
Gazi Şenol Parkı	2	2	2	-	-	-	6
Şehit Celal Demir Parkı	2	3	2	2	-	2	9
Esenler Belediyesi Kültür Merkezi Bahçesi	3	3	2	-	-	3	11
Tuna Vadisi Şelale Parkı	3	3	3	3	2	2	16
Türk – İsveç Okulu ve Meslek Lisesi Yamacı	3	1	3	3	-	-	10
Çinçindere Caddesi Orta ve Yan Refüj	3	3	-	-	-	-	
Tem Bağlantı Yolu Yan Refüj (Menfez)	1	2	-	-	-	-	
Deprem Parkı	2	3	3	3	-	-	11
Yürüyüş Yolu Parkı	1	2	-	2	-	-	5
Birlik Durak Arkası Parkı	3	3	3	2	-	-	10
AÇIKLAMA: STANDARTLARA							
1- UYGUN DEĞİL 2- YETERLİ 3- UYGUN							

Birlik Mahallesi Köyiçi Mevkii Orta Refüj	3	3	-	-	-	-	
Deprem Parkı Karşısı Yan Refüj	2	2	-	-	-	-	
Bilal-i Habeşi Camii Parkı	2	2	3	1	-	-	8
Stadyum Bahçesi	2	1	-	-	-	-	
Kemer Parkı	1	1	1	-	-	-	3
Kemerli Giriş Parkı	2	2	2	2	-	2	10
943. Sokak Parkı	1	1	-	-	-	-	
Güneştepe Camii Parkı	2	2	3	-	-	-	7
Atışalanı Mezarlık Önü Refüj	3	2	-	-	-	-	
Taşocağı Caddesi Parkı	3	3	3	2	-	2	13
Havaalanı Bölge Parkı	2	3	3	3	3	2	16
Gazi Caddesi Yan Refüj	2	2	-	-	-	-	
400. Sokak Parkı	1	1	3	2	-	-	7
Şehit Ali Karaçor Parkı	2	1	-	-	-	-	
Anadolu Caddesi Parkı	2	2	3	-	-	-	7
Yüzyıl Parkı	1	2	3	2	-	-	8
Kurudere Parkı	1	1	2	2	-	-	6
Turgutreis Muhtarlık Parkı	2	2	3	-	-	1	8
Esenler Düşünce Merkezi Parkı	2	2	2	-	-	2	8
Esenler Metro Girişi	2	2	-	-	-	3	
Menderes Metro Yanı Parkı	1	1	1	1	-	-	4
702. Sokak Parkı	1	2	2	2	-	-	7
AÇIKLAMA: STANDARTLARA							
1- UYGUN DEĞİL 2- YETERLİ 3- UYGUN							

1006. Sokak Parkı	1	1	1	-	-	-	3
1118. Sokak Parkı	2	3	3	3	-	-	11
Esenler Belediyesi Bahçesi	1	2	-	-	-	-	
AÇIKLAMA: STANDARTLARA 1- UYGUN DEĞİL 2- YETERLİ 3- UYGUN							

MAHALLE BAZINDA KİŞİ BAŞINA DÜŞEN YEŞİL ALAN MİKTARININ GÖSTERİMİ				
Mahallenin Adı	Mahallenin Yüzölçümü (HA)	Toplam Yeşil Alan Miktarı (M2)	Mahalle Nüfusu (KİŞİ)	Kişi Başına Düşen Yeşil Alan Miktarı (M2)
Çiftehavuzlar Mahallesi	116,80	3.381,06	2.827	1,196
Namık Kemal Mahallesi	23,22	3.219,72	16.615	0,019
Davutpaşa Mahallesi	20,94	1.355,84	16.934	0,08
Yavuz Selim Mahallesi	22,56	4.522,65	3.925	1,152
Mimar Sinan Mahallesi	17,32	268,56	13.217	0,002
Nenehatun Mahallesi	50,64	3.766,41	45.043	0,083
Fevzi Çakmak Mahallesi	48,38	2.358,05	33.842	0,07
Menderes Mahallesi	44,19	6.324,00	33.055	0,191
K. Karabekir Mahallesi	42,42	2.378,53	36.546	0,065
Fatih Mahallesi	51,21	280,61	46.341	0,006
Tuna Mahallesi	72,20	23.402,28	35.275	0,664
Birlik Mahallesi	61,03	31.961,09	29.130	1,097
Kemer Mahallesi	74,85	10.508,81	22.267	0,472
Havaalanı Mahallesi	62,42	24.947,41	32.130	0,777
Turgutreis Mahallesi	58,80	2.733,89	48.551	0,056
Oruçreis Mahallesi	154,94	23.072,67	45.923	0,502
Toplam	921,92	144.4481,58	461,621	0,313

İLÇE DAHİLİNDE BULUNAN PASİF YEŞİL ALANLAR VE METRİS KIŞLASI		METRAJ (M2)
1	GIYİMKENT OTOGAR YOLU YAN VE ORTA REFÜJLER	82000
2	AKSARAY MAHMUTBEY ARASI YAN REFÜJLER	76590
3	MEZARLIKLAR	52000
4	OKUL BAHÇELERİ	147000
5	CAMİİ BAHÇELERİ	19000
6	ASKERİ ALAN	168000
	TOPLAM	544590
	KİŞİ BAŞINA DÜŞEN PASİF YEŞİL ALAN	1,18

9. ÖZGEÇMİŞ

Uğur ALTINTAŞ, 1989 yılında İstanbul’ da doğdum. İlköğretimimi Bahçelievler – Yenibosna, Altınyıldız İlköğretim Okulunda tamamladım. 2003 – 2007 yılları arasında Halkalı Ziraat Meslek Lisesi’nde Peyzaj Bölümünü okudum. 2007 – 2009 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu Süs Bitkileri Bölümü’ nü tamamladım. 2010-2013 yılları arasında Lisans eğitimimi Namık Kemal Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi’nde Peyzaj Mimarlığı Bölümü’nde tamamladım.